

ΑΠΟΦΑΣΗ ΑΡΙΘ. 655/2018*

Η ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΑΝΤΑΓΩΝΙΣΜΟΥ

ΣΕ ΟΛΟΜΕΛΕΙΑ

Συνεδρίασε στην Αίθουσα Συνεδριάσεων του 1^{ου} ορόφου του κτηρίου των γραφείων της, επί της οδού Κότσικα 1^Α, Αθήνα, την 30^η Μαρτίου 2018, ημέρα Παρασκευή και ώρα 12:00, με την εξής σύνθεση:

Πρόεδρος: Δημήτριος Κυριτσάκης
Μέλη: Άννα Νάκου (Αντιπρόεδρος)
Βικτωρία Μερτικοπούλου,
Νικόλαος Ζευγώλης (Εισηγητής),
Παναγιώτης Φώτης και
Αφροδίτη Αδαμάκου σε
αναπλήρωση του τακτικού
μέλους Σωτηρίου Καρκαλάκου

Γραμματέας: Ευγενία Ντόρντα

Τα λοιπά τακτικά ή/και αναπληρωματικά μέλη απουσίαζαν λόγω δικαιολογημένου κωλύματος.

Θέμα της συνεδρίασης: Λήψη απόφασης επί: α) της αυτεπάγγελτης έρευνας για τη διερεύνηση τυχόν υπαίτιας παράβασης της υποχρέωσης προς γνωστοποίηση συγκέντρωσης και της υποχρέωσης μη πραγματοποίησης συγκέντρωσης του άρθρου 9 παρ. 1 του Ν. 3959/2011 της εταιρίας με την επωνυμία «DIMERA MEDIA INVESTMENTS LTD» σχετικά με την απόκτηση ελέγχου επί περιουσιακών στοιχείων της εταιρίας «ΠΗΓΑΣΟΣ ΕΚΔΟΤΙΚΗ ΑΝΩΝΥΜΗ ΕΤΑΙΡΙΑ» και β) της γνωστοποιηθείσας συγκέντρωσης, σύμφωνα με τα άρθρα 6 παρ. 1-3 του Ν. 3959/2011 και 3 του Ν. 3592/2007, που αφορά στην απόκτηση αποκλειστικού ελέγχου της εταιρίας «DIMERA MEDIA INVESTMENTS LTD» επί εμπορικών σημάτων της εταιρίας «ΠΗΓΑΣΟΣ ΕΚΔΟΤΙΚΗ ΑΝΩΝΥΜΗ ΕΤΑΙΡΙΑ».

* Η παρούσα απόφαση εκδίδεται σε δυο (2) επιπλέον εκδόσεις με τα διακριτικά: (1) Προς Δημοσίευση στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως, (2) Έκδοση για την Γνωστοποιούσα. Από τις παραπάνω εκδόσεις έχουν αφαιρεθεί τα απόρρητα επιχειρηματικά στοιχεία (όπου η ένδειξη [...]) τα οποία δεν θα πρέπει να περιέλθουν σε γνώση του αντίστοιχου αποδέκτη της έκδοσης, σύμφωνα με το άρθρο 41 του ν. 3959/2011 (ΦΕΚ 93 Α'/20.4.2011), όπως ισχύει, και τον Κανονισμό Λειτουργίας και Διαχείρισης της Επιτροπής Ανταγωνισμού (ΦΕΚ 54 Β'/16.1.2013). Όπου ήταν δυνατό τα στοιχεία που παραλείφθηκαν αντικαταστάθηκαν με ενδεικτικά ποσά και αριθμούς ή με γενικές περιγραφές (εντός [...]).

Πριν την έναρξη της συνεδρίασης, ο Πρόεδρος της Επιτροπής όρισε Γραμματέα της υπόθεσης την Ευγενία Ντόρντα με αναπληρώτρια αυτής την Ευαγγελία Ρουμπή.

Στη συνεδρίαση η νομίμως κλητευθείσα εταιρία DIMERA MEDIA INVESTMENTS LTD παραστάθηκε διά του πληρεξουσίου δικηγόρου της, Νικόλαου Ανδρικόπουλου.

Στην αρχή της συζήτησης, ο Πρόεδρος έδωσε το λόγο στον Εισηγητή της υπόθεσης, Νικόλαο Ζευγώλη, ο οποίος ανέπτυξε συνοπτικά την υπ' αριθμ. πρωτ. οικ. 1978/26.03.2018 γραπτή Εισήγηση επί της κρινόμενης υπόθεσης και λαμβάνοντας υπόψη όσα αναφέρονται αναλυτικά στην εισήγηση, πρότεινε, τα εξής:

α) Την έγκριση από την Επιτροπή Ανταγωνισμού κατ' άρθρο 8 παρ. 3 του Ν. 3959/2011 της από 31.1.2018 (υπ' αριθ. πρωτ. 731) γνωστοποιηθείσας συγκέντρωσης που αφορά στην απόκτηση αποκλειστικού ελέγχου της εταιρίας DIMERA MEDIA INVESTMENTS LTD επί εμπορικών σημάτων της εταιρίας ΠΗΓΑΣΟΣ ΕΚΔΟΤΙΚΗ ΑΝΩΝΥΜΗ ΕΤΑΙΡΙΑ, δεδομένου ότι η εν λόγω συγκέντρωση, παρ' ότι εμπίπτει στο πεδίο εφαρμογής του άρθρου 6 παρ. 1 του Ν. 3959/2011 και του άρθρου 3 του Ν. 3592/2007, αφενός υπολείπεται σημαντικά των κατωφλίων του άρθρου 3 παρ. 3 του Ν. 3592/2007, ήτοι του 35% σε καθεμία από τις επιμέρους αγορές της τηλεόρασης και των εφημερίδων και του 32% στο σύνολο των δύο αγορών της τηλεόρασης και των εφημερίδων μαζί, οπότε η Γνωστοποιούσα δε θα αποκτήσει δεσπόζουσα θέση στις επιμέρους ως άνω αγορές ΜΜΕ από την προκείμενη συναλλαγή και άρα δεν αναμένεται να προκληθεί συγκέντρωση ελέγχου σ' αυτές.

β) Να διαπιστωθεί υπαίτια παράβαση της υποχρέωσης προς γνωστοποίηση του άρθρου 6 παρ. 1 του Ν. 3959/2011, δεδομένου ότι η υπό κρίση γνωστοποίηση, η οποία υποβλήθηκε στις 31.1.2018, είναι εκπρόθεσμη, και να επιβληθεί πρόστιμο βάσει του άρθρου 6 παρ. 4 του Ν. 3959/2011 στην υπόχρεη σε γνωστοποίηση εταιρία DIMERA MEDIA INVESTMENTS LTD για τους λόγους που αναφέρονται στο αιτιολογικό της εισήγησης.

γ) Να διαπιστωθεί υπαίτια παράβαση της απαγόρευσης πραγματοποίησης της συγκέντρωσης πριν την έκδοση σχετικής εγκριτικής απόφασης από την Επιτροπή Ανταγωνισμού και να επιβληθεί πρόστιμο βάσει του άρθρου 9 παρ. 1 του Ν. 3959/2011 στην υπόχρεη σε γνωστοποίηση εταιρία DIMERA MEDIA INVESTMENTS LTD για τους λόγους που αναφέρονται στο αιτιολογικό της εισήγησης.

Κατόπιν το λόγο έλαβε ο πληρεξούσιος δικηγόρος του ενδιαφερόμενου μέρους, Νικόλαος Α. Ανδρικόπουλος, ο οποίος τοποθετήθηκε επί της εισηγήσεως, ανέπτυξε την άποψή του, έδωσε διευκρινίσεις και απάντησε σε ερωτήσεις που του υπέβαλαν ο Πρόεδρος και τα Μέλη της Επιτροπής Ανταγωνισμού («ΕΑ»).

Με την ολοκλήρωση της ακροαματικής διαδικασίας, η Ολομέλεια της ΕΑ προχώρησε σε διάσκεψη επί της ως άνω υπόθεσης με τη συμμετοχή του Εισηγητή της υπόθεσης, Νικόλαου Ζευγώλη, ο οποίος δεν έλαβε μέρος στην ψηφοφορία, και αφού έλαβε υπόψη την έκθεση του αρμόδιου Εισηγητή, όλα τα στοιχεία του φακέλου της ανωτέρω υπόθεσης, την άποψη

που διατύπωσε προφορικά το ενδιαφερόμενο μέρος κατά την συζήτηση της υπόθεσης και το ισχύον νομικό πλαίσιο,

ΣΚΕΦΘΗΚΕ ΩΣ ΕΞΗΣ:

I Η ΓΝΩΣΤΟΠΟΙΗΘΕΙΣΑ ΠΡΑΞΗ

I.1 ΣΥΝΟΠΤΙΚΗ ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ – ΙΣΤΟΡΙΚΟ

I.1.1 Εισαγωγικά

1. Κατά την εξέταση και αξιολόγηση της, από 24.11.2017 εγκριθείσας¹, υπ' αριθ. πρωτ. 5170/20.09.2017 γνωστοποιηθείσας συγκέντρωσης επί της απόκτησης αποκλειστικού ελέγχου από την εταιρία DIMERA MEDIA INVESTMENTS LTD (εφεξής DIMERA MEDIA ή Γνωστοποιούσα) επί της εταιρείας ΡΑΔΙΟΤΗΛΕΟΠΤΙΚΗ ΑΝΩΝΥΜΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ, η οποία λειτουργούσε τον τηλεοπτικό σταθμό πανελληνίας εμβελείας «Epsilon TV» (εφεξής και «Α' Συγκέντρωση»), προέκυψε ότι στη Γνωστοποιούσα είχαν κατακυρωθεί, από τον Ιούλιο 2017, δυνάμει αναγκαστικού πλειστηριασμού, ημεδαπά εμπορικά σήματα εφημερίδων της εταιρίας ΠΗΓΑΣΟΣ ΕΚΔΟΤΙΚΗ ΑΝΩΝΥΜΗ ΕΤΑΙΡΙΑ (εφεξής ΠΗΓΑΣΟΣ) και συγκεκριμένα τα σήματα ΕΘΝΟΣ, Ε. ΕΘΝΟΣ ΤΗΣ ΚΥΡΙΑΚΗΣ και ΗΜΕΡΗΣΙΑ (εφεξής και Σήματα).

2. Ήδη δε από την έρευνα της Γενικής Διεύθυνσης Ανταγωνισμού (εφεξής ΓΔΑ), είχαν ανευρεθεί στο διαδίκτυο σειρά δημοσιευμάτων² αναφορικά με την απόκτηση των εν λόγω εμπορικών σημάτων, και καθώς δεν είχε γνωστοποιηθεί η εν λόγω πράξη στην Επιτροπή Ανταγωνισμού, η ΓΔΑ εκκίνησε την από 7.12.2017 αυτεπάγγελτη έρευνα³ για τη διερεύνηση τυχόν υπαίτιας παράβασης της υποχρέωσης προς γνωστοποίηση συγκέντρωσης και της υποχρέωσης μη πραγματοποίησης συγκέντρωσης του άρθρου 9 παρ. 1. Ν. 3959/2011 της DIMERA MEDIA.

3. Στις 31.1.2018, η εταιρία DIMERA MEDIA με το υπ' αριθ. πρωτ. 731 έγγραφο, υπέβαλε στην Επιτροπή Ανταγωνισμού έντυπο συνοπτικής γνωστοποίησης συγκέντρωσης (εφεξής και «Έντυπο»), σύμφωνα με τα άρθρα 6 του Ν. 3959/2011 και 3 του Ν. 3592/2007, όπως ισχύουν, σχετικά με την απόκτηση από την ίδια του αποκλειστικού ελέγχου επί των ανωτέρω αναφερόμενων σημάτων.

4. Ενόψει των ανωτέρω, την 22.2.2018⁴ υποβλήθηκε αίτημα στην Ολομέλεια της ΕΑ για τη συνεκδίκαση της ανωτέρω αυτεπάγγελτης έρευνας και της γνωστοποιηθείσας συγκέντρωσης της DIMERA MEDIA, λόγω συνάφειας, αίτημα το οποίο ενέκρινε η ΕΑ ομόφωνα με την υπ' αριθ. 32/1.3.2018 απόφασή της.

¹ Υπ' αριθμ. 652/2017 απόφαση της ΕΑ (Βλ. το από 24.11.2017 Δελτίο Τύπου αναρτημένο στην ιστοσελίδα της <https://www.epant.gr/>).

² Βλ. ενδεικτικά <http://www.iefimerida.gr/news/352957/o-savvidis-pire-ethnos-ethnos-tis-kyriakis-kai-imerisia> της 26.7.2017.

³ Βλ. το υπ' αριθ. πρωτ. 7216/7.12.2017 Ενημερωτικό Σημείωμα της Γ.Δ.Α. προς τον Πρόεδρο της ΕΑ.

⁴ Από τον Εισηγητή, με αρ. πρωτ. 128.

1.1.2 Ιστορικό

5. Στο έντυπο γνωστοποίησης της Α' Συγκέντρωσης περιέχονταν δήλωση της Γνωστοποιούσας ότι «Ο όμιλος DIMERA MEDIA INVESTMENTS LTD ελέγχει κατά ποσοστό [...] % θυγατρική εταιρεία με την επωνυμία DIMERA ΕΚΔΟΤΙΚΗ ΑΕ στην οποία έχει παραχωρήσει αποκλειστική άδεια χρήσης των σημάτων των εφημερίδων ΕΘΝΟΣ, ΕΘΝΟΣ ΤΗΣ ΚΥΡΙΑΚΗΣ και ΗΜΕΡΗΣΙΑ. Η εν λόγω θυγατρική του ομίλου δεν έχει κύκλο εργασιών».⁵

6. Από την έρευνα της ΓΔΑ στο πλαίσιο της Α' Συγκέντρωσης, προέκυψε ότι, στο πλαίσιο της ρευστοποίησης ενεχύρου μέσω του από 26.7.2017 αναγκαστικού πλειστηριασμού⁶ κατά της εταιρίας ΠΗΓΑΣΟΣ, είχαν κατακυρωθεί στη Γνωστοποιούσα δυνάμει της υπ' αρ. 1578/26.07.2017 πράξης⁷ της συμβολαιογράφου Αθηνών Βασιλικής Βαλσαμίδου (στο εξής η Έκθεση Πλειστηριασμού) τα σήματα ΕΘΝΟΣ (αρ. σήματος 51967/3.4.1971), Ε. ΕΘΝΟΣ ΤΗΣ ΚΥΡΙΑΚΗΣ (αρ. σήματος 122922/17.5.1994) (από κοινού ως «πρώτη ομάδα Σημάτων») και τρία σήματα ΗΜΕΡΗΣΙΑ (αρ. σημάτων 116732/28.9.1992, 139395/8.4.1998 και 169972/2.10.2003) (από κοινού ως «δεύτερη ομάδα Σημάτων»).

7. Ο Πλειστηριασμός επισπεύστηκε κατά της ΠΗΓΑΣΟΣ από την ΕΘΝΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ ΑΕ, η οποία λειτουργούσε υπό την ιδιότητά της ως διαχειριστή πληρωμών και εκπροσώπου όλων των ομολογιούχων δανειστών, ήτοι της ίδιας και των τραπεζών ΤΡΑΠΕΖΑ ΠΕΙΡΑΙΩΣ ΑΕ και ΑΛΦΑ ΤΡΑΠΕΖΑ ΑΕ, οι οποίες σε εξασφάλιση της υπ' αρ. 9747144261/11-3-2014 «Σύμβασης – Προγράμματος Εκδόσεως Κοινού Ενυπόθηκου Ομολογιακού Δανείου Μέχρι Ποσού € 80.000.000 Μετά Συμβάσεων Κάλυψης, Πρωτογενούς Διαθέσεώς του, Ορισμού Πληρεξουσίου Καταβολών και Εκπροσώπου των Ομολογιούχων» και των πρόσθετων αυτής πράξεων, σύναψαν με την ΠΗΓΑΣΟΣ την από 11.03.2014 «Σύμβαση Ενεχύρασης Δικαιωμάτων επί σήματος και εκχώρηση απαιτήσεων λόγω ενεχύρου».

8. Στον Πλειστηριασμό, ο οποίος οριζόταν ότι θα γίνει συνολικά κατά ομάδα σήματος, είχε εκτιμηθεί η τιμή πρώτης προσφοράς για μεν την πρώτη ομάδα στο ποσό των € 2.355.000, για δε τη δεύτερη ομάδα στο ποσό των € 476.000. Προσφορές κατέθεσε μόνο η DIMERA MEDIA, για μεν την πρώτη ομάδα η προσφορά της ανερχόταν στο ποσό των [...], ενώ για τη δεύτερη ομάδα στο ποσό των [...]. Ως εκ τούτου και οι δύο ομάδες Σημάτων κατακυρώθηκαν στην ίδια, η οποία έκτοτε υπεισήλθε σε όλα τα νομικά και πραγματικά δικαιώματα της ΠΗΓΑΣΟΣ αναφορικά με τα Σήματα. Η άδεια αποκλειστικής χρήσης των ανωτέρω σημάτων παραχωρήθηκε από τη Γνωστοποιούσα στην, κατά [...] % θυγατρική της εταιρία, DIMERA ΕΚΔΟΤΙΚΗ Α.Ε., δυνάμει των από 12.09.2017 ιδιωτικών συμφωνητικών παραχώρησης χρήσης σημάτων, με διάρκεια ισχύος έως την 12.9.2020.⁸

1.1.3 Περιεχόμενο Γνωστοποίησης

9. Στις 31.1.2018, και διά του υπ' αριθ. πρωτ. 731 Εντύπου συνοπτικής γνωστοποίησης συγκέντρωσης, η DIMERA MEDIA γνωστοποίησε στην Υπηρεσία, σύμφωνα με τα άρθρα 6 του

⁵ Βλ. το υπ' αριθ. πρωτ. 5170/20.09.2017 Έντυπο Γνωστοποίησης.

⁶ Σύμφωνα με τις διατάξεις του Ν.Δ. 17.7/13.8.1923.

⁷ Με τίτλο «Έκθεση Αναγκαστικού Πλειστηριασμού εμπορικών Σημάτων- Κατακύρωση: [...] Ευρώ».

⁸ Βλ. απάντηση 13α και τις συμβάσεις παραχώρησης, συν. υπό σχετ. 13α.1-13α.5, στην υπ' αριθ. πρωτ. 5888/16.10.2017 επιστολή της DIMERA MEDIA.

Ν. 3959/2011 και 3 του Ν. 3592/2007, την απόκτηση από την ίδια του αποκλειστικού ελέγχου επί των Σημάτων δυνάμει της ως άνω Έκθεσης Πλειστηριασμού.⁹

10. Βάσει του Εντύπου και συνημμένων σε αυτό στοιχείων, το εκπλειστηρίασμα για την απόκτηση των Σημάτων εξοφλήθηκε πλήρως και ολοσχερώς από τη Γνωστοποιούσα στις 31.7.2017¹⁰, ενώ η ως άνω Έκθεση Πλειστηριασμού καθώς και η Πράξη κατάθεσης υπολοίπου πλειστηριάσματος κατατέθηκαν στη Διεύθυνση Εμπορικής Ιδιοκτησίας της Γενικής Γραμματείας Εμπορίου – Προστασίας του Καταναλωτή του Υπουργείου Οικονομίας Ανάπτυξης και Τουρισμού την 2.8.2017. Το καταβληθέν πλειστηρίασμα ανήλθε συνολικά για τα Σήματα στο ποσό των [...] ευρώ¹¹. Η καταχώρηση της μεταβίβασης στα οικεία βιβλία σημάτων έγινε στις 14.9.2017, ημερομηνία κατά την οποία, σύμφωνα με τη Γνωστοποιούσα, ολοκληρώθηκε η εν λόγω συγκέντρωση¹².

11. Περαιτέρω, σύμφωνα με τη Γνωστοποιούσα¹³, η ΠΗΓΑΣΟΣ είχε παραχωρήσει άδειες αποκλειστικής χρήσης των σημάτων ΕΘΝΟΣ και Ε. ΕΘΝΟΣ ΤΗΣ ΚΥΡΙΑΚΗΣ στην εταιρεία με την επωνυμία ΕΚΔΟΣΕΙΣ ΕΘΝΟΣ Α.Ε., δυνάμει των από [...] ιδιωτικών συμφωνητικών, όπως αυτά είχαν τροποποιηθεί, με διάρκεια ισχύος μέχρι την [...]. Καθώς η DIMERA MEDIA κατέστη δικαιούχος των σημάτων αυτών, ταυτοχρόνως *«υπεισήλθε αυτομάτως και εκ του νόμου σε όλα τα δικαιώματα και τις υποχρεώσεις της δικαιοπαρόχου της ΠΗΓΑΣΟΣ ΕΚΔΟΤΙΚΗ εκ των υφισταμένων κατά το χρόνο του πλειστηριασμού από [...] ιδιωτικών συμφωνητικών παραχώρησης χρήσης σημάτων»*. [...] ¹⁴. Περαιτέρω, όπως αναφέρει η Γνωστοποιούσα¹⁵, [...], ενώ πέραν αυτών *«δεν απέκτησε μαζί με τα σήματα άλλα νομικά ή πραγματικά δικαιώματα»*.

12. Ως προς τους οικονομικούς λόγους της παρούσας συγκέντρωσης, η Γνωστοποιούσα αναφέρει ότι *«πραγματοποιείται είσοδος μίας νέας επιχείρησης στην εκδοτική αγορά, με σκοπό την επανακυκλοφορία δύο ιστορικών τίτλων, ήτοι του ΕΘΝΟΥΣ και της ΗΜΕΡΗΣΙΑΣ, η οποία (κυκλοφορία) είχε διακοπεί λόγω των σοβαρών οικονομικών προβλημάτων της προηγούμενης ιδιοκτήτριας τους, εταιρείας «ΠΗΓΑΣΟΣ ΕΚΔΟΤΙΚΗ Α.Ε.», προβλημάτων που οδήγησαν στα αντίστοιχα εμπορικά σήματα σε αναγκαστικό πλειστηριασμό, στον οποίο η γνωστοποιούσα εταιρεία DIMERA MEDIA INVESTMENTS LTD αναδείχθηκε υπερθεματίστρια»*. Περαιτέρω, όσον αφορά στα αποτελέσματα της υπό κρίση πράξης στη λειτουργία του ανταγωνισμού κατά την άποψή της, *«Μέσω της εν λόγω εισόδου, αναμένεται να αυξηθεί ο ανταγωνισμός στην εν λόγω αγορά, ενώ σε καμία περίπτωση δεν διαπιστώνεται δημιουργία ή ενίσχυση της δεσπόζουσας θέσης της υπερθεματίστριας»*.¹⁶

⁹ Σημειώνεται δε ότι η ΓΔΑ ζήτησε και η Γνωστοποιούσα της παραχώρησε συναίνεση χρήσης του συνόλου των στοιχείων που υπέβαλε στο πλαίσιο της Α' Συγκέντρωσης. Βλ. ερ. 12 της υπ' αριθ. πρωτ. 1433 επιστολής της Γνωστοποιούσας.

¹⁰ Βλ. την υπ' αριθ. 1619/31.7.2017 πράξη κατάθεσης υπολοίπου πλειστηριάσματος (συν. ως σχετ. 1.7 στο Έντυπο).

¹¹ [...] (Βλ. Ενότητα 3.1. υπό ζ) του Εντύπου)

¹² Βλ. Ενότητα 3.1. υπό ε) του Εντύπου.

¹³ Βλ. ερ. 8α της υπ' αρ. πρωτ. 1433 επιστολής της Γνωστοποιούσας.

¹⁴ Βλ. σχετικά 13γ.1, 13γ.2, 13γ.3 και 13γ.4 του εντύπου της Α' Γνωστοποίησης.

¹⁵ Βλ. ερ. 8α της υπ' αρ. πρωτ. 1433 επιστολής της Γνωστοποιούσας.

¹⁶ Βλ. Ενότητα 3.4 του Εντύπου.

13. Ωστόσο, η Γνωστοποιούσα αναφέρει ότι¹⁷ η απόκτηση 5 από τα 162 εμπορικά σήματα που είχε στην κυριότητά της η ΠΗΓΑΣΟΣ, «δεν συνιστά συγκέντρωση επιχειρήσεων σύμφωνα με το άρθρο 5 του ν. 3959/2011, καθώς δεν πρόκειται για απόκτηση τμήματος επιχείρησης, αλλά απόκτηση μόνο συγκεκριμένων περιουσιακών στοιχείων και δη των συγκεκριμένων σημάτων, και όχι τμήματος της οικονομικής οντότητας ως επιχείρησης ή τμήματος επιχείρησης»¹⁸. Παραταύτα, αναφέρει ότι σε κάθε περίπτωση, η υπό κρίση πράξη «δεν έχει τη δυνατότητα να περιορίσει σημαντικά τον ανταγωνισμό στις σχετικές αγορές, στις οποίες αφορά και επιπρόσθετα δεν διαπιστώνεται κατοχή δεσπόζουσας θέσης ή ενίσχυση αυτής πριν ή μετά τη συγκέντρωση»¹⁹.

I.2 ΑΛΛΗΛΟΓΡΑΦΙΑ

14. Κατόπιν της από 31.1.2018 υποβολής από την DIMERA MEDIA του Εντύπου η ΓΔΑ διαπίστωσε ασάφειες και ελλείψεις ως προς τη συμπλήρωσή του και για το λόγο αυτό απέστειλε στη Γνωστοποιούσα εντός της προβλεπόμενης προθεσμίας, βάσει της παρ. 11 του άρθρου 8 του Ν. 3959/2011, σχετική επιστολή παροχής στοιχείων²⁰ απαραίτητων για την αξιολόγηση της συγκέντρωσης. Η Γνωστοποιούσα απάντησε πλήρως στα τεθέντα ερωτήματα με την από 2.3.2018 επιστολή της²¹.

15. Στο πλαίσιο της παρούσας γνωστοποίησης συγκέντρωσης, ζητήθηκε συναίνεση χρήσης του συνόλου των στοιχείων που είχαν υποβληθεί στη ΓΔΑ στο πλαίσιο της Α' Συγκέντρωσης από: α) τη Γνωστοποιούσα, β) τις εταιρίες που λειτουργούν τους τηλεοπτικούς σταθμούς ελεύθερης λήψης πανελληνίας εμβέλειας ANTENNA TV A.E., ALPHA ΔΟΥΡΥΦΟΡΙΚΗ ΤΗΛΕΟΡΑΣΗ A.E., CITY NEWS A.E., ΕΡΤ, ΜΑΚΕΔΟΝΙΑ TV A.E., ΤΗΛΕΤΥΠΟΣ ΑΝΩΝΥΜΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΤΗΛΕΟΠΤΙΚΩΝ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΩΝ, ΕΙΔΗΣΕΙΣ ΝΤΟΤ ΚΟΜ ΑΝΩΝΥΜΗ ΕΜΠΟΡΙΚΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΠΑΡΟΧΗΣ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΩΝ ΚΑΙ ΕΝΗΜΕΡΩΣΗΣ, ΝΕΑ ΤΗΛΕΟΡΑΣΗ A.E., γ) τα πρακτορεία διανομής τύπου ΑΡΓΟΣ A.E. και ΕΥΡΩΠΗ A.E. και δ) το ΕΘΝΙΚΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΡΑΔΙΟΤΗΛΕΟΡΑΣΗΣ.

II ΕΦΑΡΜΟΣΤΕΟ ΔΙΚΑΙΟ

II.1 ΕΦΑΡΜΟΣΤΕΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ ΕΠΙ ΣΥΓΚΕΝΤΡΩΣΕΩΝ ΜΜΕ

16. Σύμφωνα με το άρθρο 3 παρ. 2 του Ν. 3592/2007 «Η διαπίστωση της συγκέντρωσης ελέγχου στο χώρο των ενημερωτικών Μέσων, κατά την έννοια της παραγράφου 1, λαμβάνει χώρα σύμφωνα με τις διατάξεις του παρόντος και συμπληρωματικώς με τις διατάξεις του ν. 3959/2011 (Α' 93) περί ελεύθερου ανταγωνισμού, ενώ η διαπίστωση της συγκέντρωσης ελέγχου σε μη ενημερωτικά Μέσα λαμβάνει χώρα αποκλειστικά με τις διατάξεις του ν. 3959/2011»²². Υφίσταται συνεπώς επί

¹⁷ Βλ. Τμήμα 1 του Εντύπου.

¹⁸ Βλ. αναλυτικά Ενότητα IV.1.

¹⁹ Βλ. Τμήμα 1 του Εντύπου.

²⁰ Υπ' αριθ. πρωτ. 1000/12.2.2018 επιστολή της ΓΔΑ.

²¹ Βλ. την υπ' αρ. πρωτ. 1433/2.3.2018 επιστολή της Γνωστοποιούσας.

²² Στο χώρο των ΜΜΕ, λόγω του κοινωνικοπολιτικού τους ρόλου και της συμβολής τους στη διαμόρφωση της κοινής γνώμης, ο νομοθέτης μεταθέτει το κέντρο βάρους στον έλεγχο των συγκεντρώσεων επιχειρήσεων από την οικονομική δύναμη στο ποσοστό επιρροής στο κοινό από αυτά. Ο παραπάνω στόχος του νομοθέτη αποτυπώνεται σαφώς στο άρθρο 3 παρ. 1 του Ν. 3592/2007, σύμφωνα με το οποίο «Ως συγκέντρωση ελέγχου στην αγορά νοείται το ποσοστό επιρροής του κοινού από τα ενημερωτικά Μέσα ...», ήτοι η έννοια της συγκέντρωσης ελέγχου στην αγορά δεν προσδιορίζεται βάσει οικονομικών δεικτών και εννοιών, αλλά βάσει

ενημερωτικών μέσων συμπληρωματική εφαρμογή των διατάξεων του Ν. 3959/2011, η οποία νομολογιακά²³ έχει εξειδικευθεί κατά τρόπο, ώστε ως προς τον ουσιαστικό έλεγχο να εφαρμόζεται η ειδική διάταξη του άρθρου 3 παρ. 7α του Ν. 3592/2007, ενώ ως προς το γενικό πλαίσιο και την τηρούμενη διοικητική διαδικασία ενώπιον της Ε.Α. να εφαρμόζεται ο Ν. 3959/2011²⁴. Επί συγκεντρώσεων επιχειρήσεων οι οποίες λειτουργούν μη ενημερωτικά μέσα εφαρμόζεται αποκλειστικά ο Ν. 3959/2011.

Π.2 ΕΝΝΟΙΑ ΤΗΣ ΣΥΓΚΕΝΤΡΩΣΗΣ ΕΛΕΓΧΟΥ ΣΥΜΦΩΝΑ ΜΕ ΤΟ Ν. 3592/2007 ΚΑΤ' ΑΝΤΙΔΙΑΣΤΟΛΗ ΠΡΟΣ ΤΗΝ ΕΝΝΟΙΑ ΤΗΣ ΣΥΓΚΕΝΤΡΩΣΗΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ ΤΟΥ Ν. 3959/2011

17. Σύμφωνα με τη διάταξη του άρθρου 3 παρ. 1 του Ν. 3592/2007, όπως τροποποιήθηκε και ισχύει, «*Ως συγκέντρωση ελέγχου στην αγορά νοείται το ποσοστό επιρροής του κοινού από τα ενημερωτικά Μέσα κατά την έννοια της παραγράφου 5 του άρθρου 5 του νόμου αυτού, σε συνάρτηση με την ιδιοκτησία ή τη συμμετοχή σε ενημερωτικά Μέσα της αυτής ή και άλλης μορφής (τηλεόραση, ραδιόφωνο, εφημερίδες και περιοδικά) στη σχετική αγορά ή στις επί μέρους σχετικές αγορές όπου δραστηριοποιείται το ενημερωτικό Μέσο ή τα ενημερωτικά Μέσα ενημέρωσης (τηλεόραση, ραδιόφωνο, εφημερίδες και περιοδικά)*». Η έννοια του ελέγχου της ως άνω διάταξης, η οποία είναι ειδική και ως εκ τούτου εφαρμόζεται στις συγκεντρώσεις των ενημερωτικών μέσων, παρότι έχει πολλά κοινά εννοιολογικά στοιχεία, δεν ταυτίζεται με την έννοια του ελέγχου κατά το άρθρο 5 παρ. 2 του Ν. 3959/2011.

18. Ειδικότερα, το άρθρο 5 παρ. 2 του Ν. 3959/2011 περιλαμβάνει δύο κατηγορίες πράξεων οι οποίες πληρούν την έννοια της συγκέντρωσης επιχειρήσεων, ήτοι της μόνιμης μεταβολής του ελέγχου: αφενός τις συγχωνεύσεις και αφετέρου τις περιπτώσεις που ένα ή περισσότερα πρόσωπα τα οποία ελέγχουν ήδη τουλάχιστον μία επιχείρηση, ή μία ή περισσότερες επιχειρήσεις αποκτούν τον έλεγχο του συνόλου ή τμημάτων μίας ή περισσοτέρων επιχειρήσεων. Η έννοια και το υποκείμενο του ελέγχου εξειδικεύονται αντιστοίχως με τις παρ. 3²⁵ και 4²⁶ του προαναφερόμενου άρθρου. Σύμφωνα με τις διατάξεις αυτές, έλεγχο συνιστά η δυνατότητα

του ποσοστού επιρροής στο κοινό από τα ΜΜΕ. Βλ. Α. Ντέκα, Ο έλεγχος συγκεντρώσεων επιχειρήσεων στην αγορά των ΜΜΕ βάσει του άρθρου 3 Ν. 3592/2007 – Ζητήματα ερμηνείας και εφαρμογής, ΔιΜΕΕ 4/2009, σελ. 3.

²³ Βλ. ενδεικτικά ΕΑ 397/2008, ΕΑ 409/2008, ΕΑ 415/2008, ΕΑ 440/2009, ΕΑ 443/2009.

²⁴ Συνεπώς, οι ρυθμίσεις του Ν. 3959/2011 περί προθεσμιών γνωστοποίησης, των υπόχρεων προς γνωστοποίηση, των συνεπειών σε περίπτωση παράβασης της υποχρέωσης γνωστοποίησης, της τήρησης δημοσιότητας, της διαδικασίας προληπτικού ελέγχου συγκεντρώσεων, περί παράτασης των προθεσμιών κ.λπ. εφαρμόζονται και κατά την εξέταση συγκεντρώσεων υπαγόμενων στην εμβέλεια του άρθρου 3 του Ν. 3592/2007. Βλ. Α. Ντέκα, Ο έλεγχος συγκεντρώσεων επιχειρήσεων στην αγορά των ΜΜΕ βάσει του άρθρου 3 Ν. 3592/2007 – Ζητήματα ερμηνείας και εφαρμογής, ΔιΜΕΕ 4/2009, σελ. 23-24.

²⁵ Σύμφωνα με το άρθρο 5 παρ. 3 του Ν. 3959/2011 «3. Για την εφαρμογή του παρόντος νόμου, ο έλεγχος απορρέει από δικαιώματα, συμβάσεις ή άλλα μέσα, τα οποία, είτε μεμονωμένα είτε από κοινού με άλλα, λαμβανομένων υπόψη των σχετικών πραγματικών ή νομικών συνθηκών, παρέχουν τη δυνατότητα καθοριστικής επίδρασης στη δραστηριότητα μιας επιχείρησης, και ιδίως από: α) δικαιώματα κυριότητας ή επικαρπίας επί του συνόλου ή μέρους των περιουσιακών στοιχείων της επιχείρησης, β) δικαιώματα ή συμβάσεις που παρέχουν δυνατότητα καθοριστικής επίδρασης στη σύνθεση, στις συσκέψεις ή στις αποφάσεις των οργάνων μιας επιχείρησης».

²⁶ Σύμφωνα με το άρθρο 5 παρ. 4 του Ν. 3959/2011 «4. Ο έλεγχος αποκτάται από το πρόσωπο ή τα πρόσωπα ή τις επιχειρήσεις, τα οποία: α) είναι υποκείμενα αυτών των δικαιωμάτων ή δικαιούχοι από τις συμβάσεις αυτές ή β) χωρίς να είναι υποκείμενα αυτών των δικαιωμάτων ή δικαιούχοι από τις συμβάσεις αυτές, δικαιούνται να ασκούν τα δικαιώματα που απορρέουν από αυτές».

καθοριστικής επίδρασης στη δραστηριότητα μιας επιχείρησης λαμβανομένων υπόψη των σχετικών πραγματικών ή νομικών συνθηκών, δύναται δε να απορρέει ιδίως από την απόκτηση δικαιωμάτων κυριότητας ή επικαρπίας επί του συνόλου ή μέρους των περιουσιακών στοιχείων της επιχείρησης ή από δικαιώματα ή συμβάσεις που παρέχουν τη δυνατότητα καθοριστικής επίδρασης στη σύνθεση, στις συσκέψεις ή στις αποφάσεις των οργάνων μίας επιχείρησης. Το πλέον σύνηθες μέσο απόκτησης ελέγχου είναι η απόκτηση μετοχών ή στοιχείων του ενεργητικού μίας επιχείρησης²⁷ (όλων ή μέρους αυτών), υπό την προϋπόθεση όμως ότι αυτά αποτελούν το σύνολο ή τμήμα μίας επιχείρησης, ήτοι μία επιχειρηματική δραστηριότητα με παρουσία στην αγορά, της οποίας μπορεί να προσδιοριστεί σαφώς ο κύκλος εργασιών. Η ίδια προϋπόθεση ισχύει, όταν η απόκτηση αφορά αποκλειστικά και μόνο άυλα περιουσιακά στοιχεία (π.χ. σήματα), δηλ. και σε αυτή την περίπτωση απαιτείται τα στοιχεία αυτά να συνιστούν επιχειρηματική δραστηριότητα με χωριστό κύκλο εργασιών²⁸.

19. Αντιθέτως, από το λεκτικό της ειδικής διάταξης του άρθρου 3 παρ. 1 του Ν. 3592/2007 προκύπτει ότι στην αγορά των ενημερωτικών μέσων η έννοια της συγκέντρωσης ελέγχου καθορίζεται από δύο παραμέτρους: την επιρροή στο κοινό και την ιδιοκτησία ή συμμετοχή σε ενημερωτικό μέσο.

20. Ως προς την επιρροή στο κοινό παρατηρείται ότι, παρόλο που δεν ορίζεται στο Ν. 3592/2007, ωστόσο είναι, με βάση το νόμο αυτό, μετρήσιμη, αφού ο εν λόγω νόμος συνδέει την έννοια της επιρροής στο κοινό με την έννοια της συγκέντρωσης ελέγχου στην αγορά (άρθρο 3 παρ. 1), όπως προαναφέρθηκε²⁹, και αυτήν ακολούθως με την έννοια της δεσπόζουσας θέσης (άρθρο 3 παρ. 3), η οποία προσδιορίζεται κατά τεκμήριο με βάση συγκεκριμένα κτώφλια

²⁷ Βλ. Κωδικοποιημένη ανακοίνωση της Επιτροπής για θέματα δικαιοδοσίας βάσει του Κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 139/2004 για τον έλεγχο των συγκεντρώσεων μεταξύ επιχειρήσεων (ΕΕ C 95/1 της 16.4.2008), η οποία αφορά τις αντίστοιχες με του Ν. 3959/2011 διατάξεις του ως άνω Κανονισμού, παρ. 17.

²⁸ Βλ. Κωδικοποιημένη ανακοίνωση της Επιτροπής για θέματα δικαιοδοσίας βάσει του Κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 139/2004 για τον έλεγχο των συγκεντρώσεων μεταξύ επιχειρήσεων (ΕΕ C 95/1 της 16.04.2008), παρ. 24. Επίσης, βλ. Rosenthal/Thomas, *European Merger Control*, 2010, σελ. 29 με περαιτέρω παραπομπές σε Κωδικοποιημένη ανακοίνωση της Επιτροπής, ό.π., παρ. 24, υπόθεση COMP/M. 3867, Vattenfall/Elsam and E2 Assets, απόφαση της 22.12.2005, υπόθεση COMP/M. 5721, Otto/Primondo Assets, απόφαση της 30.3.2010. Βλ. επίσης ΕΑ 542/VII/2012 σχετικά με τη συγκέντρωση μέσω απόκτησης από την ΕΘΝΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ Α.Ε. όλων των συμβατικών σχέσεων από συμβάσεις ανοίγματος τραπεζικών λογαριασμών που καταρτίστηκαν μεταξύ του πιστωτικού συνεταιρισμού «Αχαϊκή Συνεταιριστική Τράπεζα Συν.Π.Ε.» και τρίτων, καθώς και των απαιτήσεων τρίτων κατά της ανωτέρω Τράπεζας από συμβάσεις προθεσμιακών καταθέσεων με αυτή.

²⁹ Βλ. παρ. 19.

μεριδίων αγοράς (άρθρο 3 παρ. 3 στ. α και β)³⁰, υπολογιζόμενα βάσει της διαφημιστικής δαπάνης και των εσόδων από πώληση προγραμμάτων ή εντύπων κατά περίπτωση (άρθρο 3 παρ. 4)³¹.

21. Αναφορικά με την ιδιοκτησία ή συμμετοχή σε ενημερωτικό μέσο ως παράμετρο καθορισμού της έννοιας της συγκέντρωσης κατά τα προαναφερόμενα³² προκύπτει από το λεκτικό του άρθρου 5 παρ. 3 στ. α του Ν. 3592/2007³³ ότι αυτή συμπληρώνεται από τη δυνατότητα άσκησης ουσιώδους επιρροής στη λήψη αποφάσεων σχετικά με τη διοίκηση και την εν γένει λειτουργία των επιχειρήσεων αυτών. Συνεπώς, ως πράξεις συγκέντρωσης θεωρούνται καταρχήν όλα εκείνα τα περιστατικά τα οποία οδηγούν σε μεταβολή του ιδιοκτησιακού καθεστώτος (ήτοι συγχώνευση, απόκτηση άμεσου ή έμμεσου, αποκλειστικού ή κοινού ελέγχου στο σύνολο ή σε τμήματα μίας ή περισσότερων άλλων επιχειρήσεων), αλλά επιπλέον και όλα εκείνα τα περιστατικά τα οποία άγουν φυσικό ή νομικό πρόσωπο που συμμετέχει και σε άλλο ηλεκτρονικό μέσο ενημέρωσης της ίδιας μορφής στη θέση να επηρεάζει με οποιονδήποτε τρόπο ουσιωδώς τη λήψη αποφάσεων της αποκτώμενης³⁴ επιχείρησης σχετικά με τη διοίκηση και τη λειτουργία της.

³⁰ Στο άρθρο 3 παρ. 3 στ. α και β του Ν. 3592/2007 ορίζονται τα ακόλουθα: «*Η συγκέντρωση ελέγχου προσδιορίζει την έννοια της δεσπόζουσας θέσης στην αγορά, η οποία υφίσταται ως ακολούθως:*

*α) Όταν το φυσικό ή νομικό πρόσωπο δραστηριοποιείται σε ένα ή περισσότερα μέσα ενημέρωσης της αυτής μορφής, με την απόκτηση μεριδίου αγοράς άνω του τριάντα πέντε τοις εκατό (35%) στην επί μέρους σχετική αγορά (τηλεόραση, ραδιόφωνο, εφημερίδες και περιοδικά) της εμβέλειας του κάθε μέσου. β) Όταν το φυσικό ή νομικό πρόσωπο δραστηριοποιείται σε δύο ή περισσότερα μέσα ενημέρωσης άλλης μορφής: β*α) είτε με την απόκτηση μεριδίου αγοράς άνω του τριάντα πέντε τοις εκατό (35%) στην επί μέρους σχετική αγορά της εμβέλειας του κάθε μέσου, ββ) είτε με την απόκτηση μεριδίου αγοράς: i) άνω του τριάντα δύο τοις εκατό (32%) στο σύνολο των δύο αγορών, όταν δραστηριοποιείται σε δύο διαφορετικά μέσα ενημέρωσης της ίδιας εμβέλειας, ii) άνω του είκοσι οκτώ τοις εκατό (28%) στο σύνολο των τριών αγορών, όταν δραστηριοποιείται σε τρία διαφορετικά μέσα ενημέρωσης της ίδιας εμβέλειας και iii) άνω του είκοσι πέντε τοις εκατό (25%) στο σύνολο των τεσσάρων αγορών, όταν δραστηριοποιείται σε τέσσερα διαφορετικά μέσα ενημέρωσης της ίδιας εμβέλειας».**

³¹ Το άρθρο 3 παρ. 4 του Ν. 3592/2007 ορίζει τα ακόλουθα: «*4. Ως κριτήριο για τη διαπίστωση της δεσπόζουσας θέσης λαμβάνεται υπόψη για μεν την τηλεόραση και το ραδιόφωνο η διαφημιστική δαπάνη και τα έσοδα από πώληση στην ημεδαπή προγράμματος ή άλλων ραδιοτηλεοπτικών υπηρεσιών σε δωδεκάμηνη βάση, για δε τις εφημερίδες και τα περιοδικά το άθροισμα της διαφημιστικής δαπάνης και των εσόδων από την πώληση τους στην ημεδαπή σε δωδεκάμηνη βάση. Επιχειρήσεις που δραστηριοποιούνται σε περισσότερα μέσα ενημέρωσης της αυτής ή άλλης μορφής θα πρέπει να τηρούν χωριστούς λογαριασμούς διαφημιστικών εσόδων για κάθε μέσο και αναλόγως με την εμβέλεια του, οι οποίοι θα αναφέρονται στον ισολογισμό».*

³² Βλ. παρ. 19.

³³ Το άρθρο 5 παρ. 3 στ. α του Ν. 3592/2007 ορίζει τα εξής: «*α) Έλεγχος υφίσταται όταν φυσικό ή νομικό πρόσωπο, που συμμετέχει και σε άλλο ηλεκτρονικό μέσο ενημέρωσης της αυτής μορφής, επηρεάζει με οποιονδήποτε τρόπο ουσιωδώς τη λήψη αποφάσεων της επιχείρησης σχετικά με τον τρόπο διοίκησης και την εν γένει λειτουργία της. Ειδικότερα, έλεγχος υφίσταται, εφόσον το ανωτέρω φυσικό ή νομικό πρόσωπο: i) κατέχει σε περισσότερα του ενός μέσα την ιδιότητα του ιδιοκτήτη, του διευθυντικού στελέχους, του μέλους οργάνου διοίκησης, του διαχειριστή, του εταίρου ή μετόχου, ο οποίος κατατάσσεται ανάμεσα στους δέκα μεγαλύτερους μετόχους, εταίρους ή κατόχους δικαιωμάτων ψήφου της επιχείρησης, εξαιτίας του αριθμού των μετοχών, μεριδίων ή των δικαιωμάτων ψήφου που κατέχει από οποιαδήποτε αιτία στην τελευταία, πριν από την υποβολή της υποψηφιότητας, Γενική Συνέλευση ή το τελευταίο πρακτικό Συνέλευσης μετόχων ή εταίρων, υπό την προϋπόθεση ότι είναι κύριος αριθμού μετοχών, μεριδίων ή δικαιωμάτων ψήφου, είτε απευθείας είτε μέσω τρίτων, που αντιστοιχούν τουλάχιστον σε ποσοστό ένα τοις εκατό (1%) του συνολικού μετοχικού ή εταιρικού κεφαλαίου ή του συνόλου δικαιωμάτων ψήφου στη Γενική Συνέλευση ή στο πρακτικό Συνέλευσης των εταίρων της επιχείρησης ή ii) κατέχει οποιαδήποτε από τις ιδιότητες αυτές και στα δύο μέσα ή iii) έχει το δικαίωμα σε περισσότερα του ενός μέσα από το νόμο ή το καταστατικό της επιχείρησης ή μέσω εκχώρησης σχετικού δικαιώματος άλλων μετόχων ή εταίρων, να διορίζει ή να ανακαλεί τουλάχιστον ένα μέλος του Διοικητικού Συμβουλίου ή διαχειριστή».*

³⁴ Η απόκτηση αναφέρεται τόσο στο ιδιοκτησιακό καθεστώς όσο και στην απόκτηση ελέγχου.

22. Στο ανωτέρω πλαίσιο και σύμφωνα με το άρθρο 3 παρ. 9 και 10 του Ν. 3592/2007³⁵, προκειμένου να υπολογισθούν τα μερίδια αγοράς των μετόχων ή εταίρων και των τυχόν παρένθετων αυτών προσώπων, προσμετρώνται τόσο τα μερίδια αγοράς των συμμετεχουσών στη συγκέντρωση επιχειρήσεων, των συνδεδεμένων με αυτές³⁶ και των συγγενών τους επιχειρήσεων στις οποίες δραστηριοποιείται ο μέτοχος, όσο και τα μερίδια αγοράς επιχειρήσεων ΜΜΕ που δεν συμμετέχουν στη συγκέντρωση, αλλά στις οποίες ο εκάστοτε ελεγχόμενος μέτοχος επίσης δραστηριοποιείται³⁷.

Π.3 ΕΝΝΟΙΑ ΤΗΣ ΔΕΣΠΟΖΟΥΣΑΣ ΘΕΣΗΣ (ΑΡΘΡΟ 3 ΠΑΡ. 3 ΚΑΙ 4 ΤΟΥ Ν. 3592/2007) - ΕΞΕΤΑΣΗ ΤΗΣ ΣΥΓΚΕΝΤΡΩΣΗΣ ΕΛΕΓΧΟΥ ΣΤΙΣ ΑΓΟΡΕΣ ΜΜΕ (ΑΡΘΡΟ 3 ΠΑΡ. 7 ΤΟΥ Ν. 3592/2007)

23. Με το άρθρο 3 παρ. 3 του Ν. 3592/2007³⁸ υιοθετείται ως μοναδικό κριτήριο για την εξειδίκευση της αόριστης νομικής έννοιας της δεσπόζουσας θέσης το μερίδιο αγοράς. Συνεπώς, σύμφωνα με την ανωτέρω διάταξη δεσπόζουσα θέση υφίσταται, όταν φυσικό ή νομικό πρόσωπο που δραστηριοποιείται σε μέσα ενημέρωσης, ασκεί μέσω αυτών επιρροή στο κοινό που υπερβαίνει τα προβλεπόμενα από το άρθρο 3 παρ. 3 στ. α και β του Ν. 3592/2007 αριθμητικά όρια. Η αναφορά σε φυσικό πρόσωπο αποκοιπέ στην αποφυγή συγκέντρωσης πολλών μέσων ενημέρωσης υπό τον έλεγχο ενός ιδιώτη. Η υπέρβαση των αριθμητικών ορίων-μεριδίων αγοράς ισοδυναμεί αυτομάτως με την κατοχή δεσπόζουσας θέσης, χωρίς να απαιτείται επιπλέον μια συνολική αξιολόγηση των χαρακτηριστικών της εκάστοτε σχετικής αγοράς.

24. Διακρίνονται δύο κατηγορίες δεσπόζουσας θέσης ανάλογα με την ποσότητα, τη μορφή και την εμβέλεια του μέσου ή των μέσων ενημέρωσης στο οποίο ή στα οποία δραστηριοποιείται το εκάστοτε ελεγχόμενο φυσικό ή νομικό πρόσωπο³⁹. Η πρώτη κατηγορία (άρθρο 3 παρ. 3 στ. α του Ν. 3592/2007) αφορά σε φυσικά ή νομικά πρόσωπα που δραστηριοποιούνται σε μέσα ενημέρωσης της ίδιας μορφής (monomedia concentration)⁴⁰ και υφίσταται, όταν τα εν λόγω πρόσωπα κατέχουν μερίδιο αγοράς άνω του 35% σε μία από τις τέσσερις αγορές των ΜΜΕ (τηλεόραση, ραδιόφωνο, εφημερίδες και περιοδικά), ανάλογα με την εμβέλεια του κάθε μέσου. Η δεύτερη κατηγορία ύπαρξης δεσπόζουσας θέσης αφορά σε φυσικά ή νομικά πρόσωπα που δραστηριοποιούνται σε μέσα ενημέρωσης διαφορετικής μορφής (multimedia concentration), περίπτωση η οποία υποδιαιρείται σε τέσσερις επιμέρους υποπεριπτώσεις, ήτοι **α)** απόκτηση μεριδίου αγοράς άνω του 35% στην επί μέρους σχετική αγορά της εμβέλειας κάθε μέσου, **β)** απόκτηση μεριδίου αγοράς άνω του 32% στο σύνολο των δύο αγορών, όταν δραστηριοποιείται

³⁵ Οι παρ. 9 και 10 του άρθρου 3 του Ν. 3592/2007 ορίζουν: «9. Το ποσοστό της συγκέντρωσης ελέγχου υπολογίζεται στο σύνολο του, τόσο για την κάθε επιχείρηση μέσων ενημέρωσης, όσο και για τους μετόχους ή εταίρους αυτής, κατά την έννοια της παραγράφου 3 του άρθρου 5 και τα παρένθετα αυτών πρόσωπα, κατά την έννοια της παραγράφου 9 του άρθρου 2 του ν. 3310/2005 (ΦΕΚ 30 Α'), όπως ισχύει.

10. Αρμόδιο όργανο για τη διαπίστωση της συγκέντρωσης ελέγχου, τη λήψη μέτρων και την επιβολή των σχετικών κυρώσεων είναι η Επιτροπή Ανταγωνισμού. Κατά την άσκηση του ελέγχου, η Επιτροπή Ανταγωνισμού έχει όλες τις εξουσίες και τις αρμοδιότητες που διαθέτει κατά τις κείμενες διατάξεις».

³⁶ Βλ. άρθρο 3 παρ. 8 του Ν. 3592/2007.

³⁷ Βλ. Α. Ντέκα, Ο έλεγχος συγκεντρώσεων επιχειρήσεων στην αγορά των ΜΜΕ βάσει του άρθρου 3 Ν. 3592/2007 – Ζητήματα ερμηνείας και εφαρμογής, ΔιΜΕΕ 4/2009, σελ. 22.

³⁸ Βλ. υποσ. 34.

³⁹ Βλ. Γ. Χιόνη, Μέσα Μαζικής Ενημέρωσης και Δίκαιο του Ανταγωνισμού, Συγκέντρωση Ελέγχου και νόμος 3592/2007, ΕΕΕυρΔ 2007, 757.

⁴⁰ Βλ. ΕΑ 409/2009, σκ. 82.

σε δύο διαφορετικά μέσα ενημέρωσης της ίδιας εμβέλειας, γ) απόκτηση μεριδίου αγοράς άνω του 28% στο σύνολο των τριών αγορών, όταν δραστηριοποιείται σε τρία διαφορετικά μέσα ενημέρωσης της ίδιας εμβέλειας και δ) απόκτηση μεριδίου αγοράς άνω του 25% στο σύνολο των τεσσάρων αγορών, όταν δραστηριοποιείται σε τέσσερα διαφορετικά μέσα ενημέρωσης της ίδιας εμβέλειας.

25. Σύμφωνα με το άρθρο 3 παρ. 4 του Ν. 3592/2007⁴¹ ως κριτήριο για τη διαπίστωση δεσπόζουσας θέσης κατά τα προαναφερθέντα λαμβάνεται υπόψη για τη μεν τηλεόραση και το ραδιόφωνο η διαφημιστική δαπάνη και τα έσοδα από την πώληση στην ημεδαπή προγράμματος ή άλλων ραδιοτηλεοπτικών υπηρεσιών σε δωδεκάμηνη βάση, για τις δε εφημερίδες και τα περιοδικά το άθροισμα της διαφημιστικής δαπάνης και των εσόδων από την πώλησή τους στην ημεδαπή σε δωδεκάμηνη βάση.

26. Με το άρθρο 3 παρ. 7 στ. α εδ. α του Ν. 3592/2007⁴² εισάγεται η απαγόρευση συγκέντρωσης επιχειρήσεων στις αγορές ΜΜΕ είτε σε περίπτωση που διαπιστώνεται κατοχή δεσπόζουσας θέσης σε μία ή περισσότερες από τις συμμετέχουσες στη συγκέντρωση επιχειρήσεις είτε σε περίπτωση που αποκτάται δεσπόζουσα θέση λόγω της συγκέντρωσης⁴³.

III ΤΑ ΣΥΜΜΕΤΕΧΟΝΤΑ ΜΕΡΗ

27. Για τους σκοπούς της εν λόγω γνωστοποίησης, τα συμμετέχοντα μέρη είναι αφενός η γνωστοποιούσα εταιρία DIMERA MEDIA και αφετέρου τα εξαγοραζόμενα εμπορικά σήματα ΕΘΝΟΣ, Ε. ΕΘΝΟΣ ΤΗΣ ΚΥΡΙΑΚΗΣ και τα τρία σήματα ΗΜΕΡΗΣΙΑ.

28. Επίσης, αναφέρεται ότι, κατά το χρόνο πραγματοποίησης της υπό κρίση πράξης, ήτοι την 26.7.2017, η Γνωστοποιούσα συμμετείχε στο μετοχικό κεφάλαιο της εταιρίας «ΤΗΛΕΤΥΠΙΟΣ ΑΝΩΝΥΜΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΤΗΛΕΟΠΤΙΚΩΝ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΩΝ» (εφεξής και «ΤΗΛΕΤΥΠΙΟΣ») με το διακριτικό τίτλο «MEGA CHANNEL», που λειτουργεί τον ομώνυμο τηλεοπτικό σταθμό (βλ. Ενότητα III.1.3).

29. Ως εκ τούτου, για λόγους πληρότητας, στην παρούσα ενότητα θα παρατεθούν πληροφορίες για τις ως άνω εταιρίες/σήματα, καθώς και για τον Όμιλο στον οποίο ανήκει η Γνωστοποιούσα.

III.1 Ο ΟΜΙΛΟΣ ΤΗΣ ΓΝΩΣΤΟΠΟΙΟΥΣΑΣ DIMERA MEDIA INVESTMENTS LTD

III.1.1. Η γνωστοποιούσα εταιρία DIMERA MEDIA

30. Η εταιρία DIMERA MEDIA ιδρύθηκε στις 29.06.2016 με έδρα στην Κύπρο (οδός Χλωρίδος 6, Λάρνακα), έχοντας ως αντικείμενο εμπορικές δραστηριότητες που συνδέονται με την παροχή

⁴¹ Βλ. υποσ. 35.

⁴² Το άρθρο 3 παρ. 7 στ. α εδ. α του Ν. 3592/2007 ορίζει τα εξής: «7. α) Απαγορεύεται η συγκέντρωση επιχειρήσεων είτε σε περίπτωση που διαπιστώνεται, κατά τα ως άνω, η κατοχή δεσπόζουσας θέσης σε μία ή περισσότερες από τις συμμετέχουσες στη συγκέντρωση επιχειρήσεις είτε σε περίπτωση που αποκτάται δεσπόζουσα θέση λόγω της συγκεντρώσεως».

⁴³ Κατά την έννοια του άρθρου 3 παρ. 3 του Ν. 3592/2007.

οπτικοακουστικών έργων και ψηφιακής αναπαραγωγής μέσω του διαδικτύου και την παροχή υπηρεσιών ψηφιακής τηλεόρασης⁴⁴.

31. Η Γνωστοποιούσα ελέγχεται αποκλειστικά από την κυπριακή εταιρία περιορισμένης ευθύνης με την επωνυμία [...] ⁴⁵, η οποία ανήκει στον όμιλο DIMERA, μητρική του οποίου είναι η κυπριακή εταιρία περιορισμένης ευθύνης BELTERRA HOLDINGS LTD.

32. Όπως προκύπτει από το οργανόγραμμα του Ομίλου DIMERA, οι απότεροι μέτοχοι της Γνωστοποιούσας DIMERA MEDIA σε επίπεδο φυσικού προσώπου είναι⁴⁶:

α) ο Νίκος Σαββίδης ο οποίος κατέχει i) άμεσα ποσοστό 91% των δικαιωμάτων ψήφου της εταιρίας BELTERRA HOLDINGS LTD, η οποία κατέχει άμεσα ποσοστό [...] % των δικαιωμάτων ψήφου της [...] που ελέγχει κατά [...] % τη γνωστοποιούσα, ii) άμεσα ποσοστό [...] % των δικαιωμάτων ψήφου της [...] που ελέγχει κατά [...] % τη γνωστοποιούσα,

β) ο Γεώργιος Σαββίδης που κατέχει άμεσα ποσοστό [...] % των δικαιωμάτων ψήφου της [...] που ελέγχει κατά [...] % τη γνωστοποιούσα και

γ) η Κυριακή Σαββίδη, η οποία κατέχει άμεσα ποσοστό 9% των δικαιωμάτων ψήφου της BELTERRA HOLDINGS LTD, η οποία κατέχει άμεσα ποσοστό [...] % των δικαιωμάτων ψήφου της [...] που ελέγχει κατά [...] % τη γνωστοποιούσα.

33. Συνεπώς, απότερος ελέγχων μέτοχος της Γνωστοποιούσας είναι [...] ⁴⁷.

34. Σύμφωνα με το πιστοποιητικό του εφόρου εταιριών του Υπουργείου Εμπορίου, Βιομηχανίας και Τουρισμού της Κύπρου⁴⁸, μοναδικός Διευθυντής και Γραμματέας της DIMERA MEDIA είναι ο [...].

35. Κατά ρητή δήλωση της Γνωστοποιούσας, κατά το χρόνο υποβολής της γνωστοποίησης, η ίδια «δεν ελέγχει (κατά την έννοια της παρ. 3 του άρθρου 5 του Ν. 3592/2007) άλλη επιχείρηση που δραστηριοποιείται στην εγχώρια αγορά μέσω ενήμερωσης» πλην της κατά 100% θυγατρικής της εταιρίας ΡΑΔΙΟΤΗΛΕΟΠΤΙΚΗ Α.Ε., φορέα του τηλεοπτικού σταθμού Epsilon TV⁴⁹. Επίσης, κατά ρητή δήλωση της Γνωστοποιούσας, οι μέτοχοι ή εταίροι της, καθώς και τα τυχόν παρένθετα αυτών πρόσωπα (κατά την έννοια της παραγράφου 9 του άρθρου 2 του Ν. 3310/2005), δεν ελέγχουν (κατά την έννοια της παραγράφου 3 του άρθρου 5 του Ν. 3592/2007) άλλη επιχείρηση που δραστηριοποιείται στην εγχώρια αγορά μέσω ενήμερωσης⁵⁰.

⁴⁴ Βλ. Ενότητες 2.1.1.-2.1.2. του Εντύπου.

⁴⁵ Πιστοποιητικό της 27.2.2018 το οποίο φέρει την από 1.3.2018 θεώρηση APOSTILLE (Αρ. 43826/18 (συν. υπό σχετ. 2.β.1 στην υπ' αριθ. πρωτ. 1433/2.3.2018 επιστολή της DIMERA MEDIA).

⁴⁶ Βλ. την απάντηση 2δ της υπ' αριθ. πρωτ. 1433/2.3.2018 επιστολής, καθώς και την υπ' αριθ. πρωτ. 6155/23.10.2017 επιστολή της Γνωστοποιούσας.

⁴⁷ Ενόψει και της δήλωσης της γνωστοποιούσας ότι αναφορικά με τις εταιρίες [...] και BELTERRA HOLDINGS LTD, δεν υφίστανται ειδικές συμφωνίες μεταξύ των μετόχων τους (βλ. την υπ' αριθ. πρωτ. 5888/16.10.2017 επιστολή της Γνωστοποιούσας).

⁴⁸ Πιστοποιητικό της 27.2.2018 το οποίο φέρει την από 1.3.2018 θεώρηση APOSTILLE (Αρ. 43825/18 - συν. υπό σχετ. 2.α.1 στην υπ' αριθ. πρωτ. 1433/2.3.2018 επιστολή της DIMERA MEDIA).

⁴⁹ Βλ. απάντηση 12στ της υπ' αριθ. πρωτ. 5888/16.10.2017 επιστολής της DIMERA MEDIA, Τμήματα I και 6ii α-β του Εντύπου.

⁵⁰ Βλ. Ενότητα 12 σελ. 18 του Εντύπου.

36. Ο κύκλος εργασιών της DIMERA MEDIA για το έτος 2016 ανήλθε σε € [...] ⁵¹.

III.1.2. Η εταιρία DIMERA ΕΚΔΟΤΙΚΗ Α.Ε.

37. Η εταιρία DIMERA ΕΚΔΟΤΙΚΗ ΑΝΩΝΥΜΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ με διακριτικό τίτλο DIMERA ΕΚΔΟΤΙΚΗ Α.Ε., ιδρύθηκε στις 08.08.2017, εδρεύει στην Αθήνα, επί της λεωφόρου Κηφισίας 16, και είναι κατά 100% θυγατρική της Γνωστοποιούσας. Το κύριο αντικείμενο δραστηριότητάς της είναι, σύμφωνα και με το άρθρο 2 του καταστατικού της, η έκδοση εφημερίδων, βιβλίων, περιοδικών και κάθε εντύπου εν γένει, και η εκτέλεση κάθε δημοσιογραφικής εκδοτικής εργασίας στην ημεδαπή και στην αλλοδαπή. ⁵²

38. Διαθέτει την άδεια αποκλειστικής χρήσης των ημεδαπών σημάτων ΕΘΝΟΣ, ΕΘΝΟΣ ΤΗΣ ΚΥΡΙΑΚΗΣ και τρία σήματα ΗΜΕΡΗΣΙΑ ⁵³, με διάρκεια ισχύος παραχώρησης από τη γνωστοποιούσα τα τρία (3) έτη αρχόμενη από την 12.9.2017 και λήγουσα την 12.9.2020. Η εφημερίδα Ε. ΕΘΝΟΣ ΤΗΣ ΚΥΡΙΑΚΗΣ έπαυσε να κυκλοφορεί την 28.05.2017, και οι εφημερίδες ΕΘΝΟΣ και ΗΜΕΡΗΣΙΑ έπαυσαν να κυκλοφορούν την 01.06.2017. Η εφημερίδα ΕΘΝΟΣ επανακυκλοφόρησε την 16.09.2017, η εφημερίδα ΕΘΝΟΣ ΤΗΣ ΚΥΡΙΑΚΗΣ επανακυκλοφόρησε την 12.11.2017, και η ΗΜΕΡΗΣΙΑ επανακυκλοφόρησε ως ένθετο του ΕΘΝΟΥΣ ΤΗΣ ΚΥΡΙΑΚΗΣ στις 12.11.2017. ⁵⁴

39. Το Διοικητικό Συμβούλιο της DIMERA ΕΚΔΟΤΙΚΗ αποτελείται από τους: [...] (Πρόεδρο και Διευθύνοντα Σύμβουλο), [...] (Μέλος) και [...] (Μέλος) ⁵⁵.

40. Η DIMERA ΕΚΔΟΤΙΚΗ δεν είχε κύκλο εργασιών για το έτος 2016, καθότι ιδρύθηκε το 2017.

III.1.3 Συμμετοχή της Γνωστοποιούσας στην εταιρία ΤΗΛΕΤΥΠΟΣ Α.Ε. ⁵⁶

41. Κατά το χρόνο κατακύρωσης των Σημάτων στη Γνωστοποιούσα, η ίδια κατείχε ποσοστό 19,63% ⁵⁷ επί του μετοχικού κεφαλαίου της εταιρίας «ΤΗΛΕΤΥΠΟΣ ΑΝΩΝΥΜΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΤΗΛΕΟΠΤΙΚΩΝ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΩΝ» (στο εξής η «ΤΗΛΕΤΥΠΟΣ») με το διακριτικό τίτλο «MEGA CHANNEL», που λειτουργεί τον εν λόγω τηλεοπτικό σταθμό ⁵⁸. Ωστόσο, δυνάμει της υπ' αριθ. 3064/18.8.2017 συμβολαιογραφικής πράξης μεταβίβασης άυλων κοινών ονομαστικών μετοχών «[...] η εταιρεία «DIMERA MEDIA INVESTMENTS LTD» μεταβίβασε λόγω πωλήσεως εξωχρηματιστηριακά προς την εταιρεία «ELENOVO LTD», [...] άυλες κοινές ονομαστικές μετά ψήφου μετοχές της εισηγμένης στο Χρηματιστήριο Αθηνών ανώνυμης εταιρείας με την επωνυμία

⁵¹ Βλ. συν. υπό σχετ. 11 πίνακα της υπ' αριθ. πρωτ. 5888/16.10.2017 επιστολής της DIMERA MEDIA.

⁵² Βλ. καταστατικό της εταιρίας DIMERA ΕΚΔΟΤΙΚΗ Α.Ε., συν. υπό σχετ. 12.1 στο Έντυπο.

⁵³ Δυνάμει των από 12.9.2017 συμφωνητικών παραχώρησης χρήσης σημάτων από τη Γνωστοποιούσα (Παραχωρούσα). Βλ. ανωτέρω συν. υπό σχετ. 13α.1-13α.5 συμφωνητικά της υπ' αριθ. πρωτ. 5888/16.10.2017 επιστολής της DIMERA MEDIA.

⁵⁴ Βλ. απάντηση 8β της υπ' αριθ. πρωτ. 1433/2.3.2018 επιστολής της Γνωστοποιούσας.

⁵⁵ Βλ. Ενότητα 12 του Εντύπου.

⁵⁶ Όπως προαναφέρθηκε, από την 24.11.2017 και μετά η Γνωστοποιούσα κατέχει το 100% της ΡΑΔΙΟΤΗΛΕΟΠΤΙΚΗ ΑΝΩΝΥΜΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ, και λειτουργεί τον τηλεοπτικό σταθμό πανελλήνιας εμβελείας «Epsilon TV» κατόπιν της προαναφερθείσας υπ' αριθμ. 652/2017 Απόφασης της Ε.Α.

⁵⁷ Βλ. παρ. 48.

⁵⁸ Απέκτησε τις εν λόγω μετοχές δυνάμει του υπ' αρ. 2.927/19.05.2017 συμβολαίου (βλ. φύλλο 5 σχετ. 20 της υπ' αριθ. πρωτ. 5888 επιστολής της Γνωστοποιούσας).

«*ΤΗΛΕΤΥΠΟΣ ΑΝΩΝΥΜΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΤΗΛΕΟΠΤΙΚΩΝ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΩΝ*» με το διακριτικό τίτλο «*MEGA CHANNEL*»⁵⁹.

42. Προς διερεύνηση της τυχόν άσκησης ελέγχου, άμεσα ή έμμεσα, από τη Γνωστοποιούσα στην εταιρία «ELENOVO LTD» (στο εξής ELENOVO), κατόπιν δημοσιευμάτων στον τύπο⁶⁰, η ΓΔΑ ζήτησε από τη Γνωστοποιούσα να προσδιορίσει την τρέχουσα μετοχική σύνθεση της ELENOVO και το Διοικητικό της Συμβούλιο και να προσκομίσει τα σχετικά πιστοποιητικά, καθώς και να διευκρινίσει εάν η DIMERA MEDIA INVESTMENTS LTD ασκεί έλεγχο, άμεσα ή έμμεσα, στην ELENOVO κατά την έννοια της παραγράφου 3 του άρθρου 5 του Ν. 3592/2007 και κατά την έννοια της παραγράφου 9 του άρθρου 2 του Ν. 3310/2005. Η Γνωστοποιούσα απάντησε αρνητικά⁶¹ και προσκόμισε σχετικά πιστοποιητικά⁶² στα οποία αναφέρεται ως μόνη μέτοχος της ELENOVO η Άννα Λεωνίδου, η οποία είναι και διευθύντρια της εταιρίας, με γραμματέα τη [...].

43. Σε επόμενο ερώτημα της ΓΔΑ, σχετικά με δημοσιεύματα στον τύπο για την ΤΗΛΕΤΥΠΟΣ Α.Ε. και το τηλεοπτικό κανάλι MEGA, που, μεταξύ άλλων, φέρουν την DIMERA MEDIA να παραμένει «*κοντά στους εργαζομένους αλλά και σε κάθε κίνηση για τη βιωσιμότητα του καναλιού*» και να δηλώνει «*... Πλέον όμως οι συνομιλίες θα γίνονται ανάμεσα στο Mega και την εταιρεία ELENOVO, η οποία κατά καιρούς έχει συνεργαστεί με την εταιρεία του κ. Σαββίδη, όπως επεσήμαναν άνθρωποι του Σαββίδη σε εκπροσώπους των εργαζομένων σε 15λεπτη συνάντηση που είχαν στο ξενοδοχείο Μεγάλη Βρετανία ...*», η γνωστοποιούσα απάντησε ότι⁶³ «*Οι δύο εταιρίες [ΣτΣ: η γνωστοποιούσα και η ELENOVO] δεν σχετίζονται με κανέναν τρόπο και σε καμία περίπτωση*» και ότι «*Πρόκειται για δημοσιεύματα που δεν ανταποκρίνονται στην πραγματικότητα*».

44. Περαιτέρω δε σε μεταγενέστερη επιστολή της ΓΔΑ επί ερωτημάτων σχετικά με οικονομικά κ.α. στοιχεία της ΤΗΛΕΤΥΠΟΣ, η Γνωστοποιούσα απάντησε ότι «*ο Όμιλος DIMERA και η γνωστοποιούσα εταιρεία ουδεμία πλέον σχέση έχει με την εταιρεία ΤΗΛΕΤΥΠΟΣ Α.Ε.*»⁶⁴.

Επισημαίνεται ότι η μεταβίβαση από τη DIMERA MEDIA INVESTMENTS LTD των μετοχών της επί της ΤΗΛΕΤΥΠΟΣ προς την ELENOVO τελεί υπό έλεγχο του Εθνικού Συμβουλίου

⁵⁹ Βλ. την απάντηση 5 της υπ' αριθ. πρωτ. 1433/2.3.2018 επιστολής της Γνωστοποιούσας, καθώς και την απάντηση 20 και το υπό σχετ. 20 συν. αντίγραφο της συμβολαιογραφικής πράξης μεταβίβασης, της υπ' αριθ. πρωτ. 5888/16.10.2017 επιστολής της Γνωστοποιούσας. Βλ. επίσης ιστοσελίδα του (ΕΣΡ) της 7.11.2017 http://www.esr.gr/arxeion-xml/pages/esr/esrSite/view?section=b29ac3b96ab71e7983571826e98263e5&categ=e1f8505b6ab71e7983571826e98263e5&last_clicked_id=link1, όπου δημοσιεύεται η μετοχική σύνθεση των τηλεοπτικών σταθμών και έχει καταχωρηθεί η εν λόγω μεταβίβαση με την παρατήρηση «*α.π. Α.Π. 4225/25.8.2017 - Μεταβίβαση γενομένη κατά δήλωση της αγοράστριας εταιρείας και τελούσα υπό έλεγχο*».

⁶⁰ Συγκεκριμένα κατόπιν δημοσιευμάτων, ενδεικτικά, **α)** της εφημερίδας «Πρώτο Θέμα» της 24.10.2017, το οποίο αναρτήθηκε στην ηλεκτρονική διεύθυνση: <http://www.protothema.gr/greece/article/725122/-mega-ti-leei-o-savvidis-gia-ti-metavivasi-ton-metohon-tou->, και **β)** της 26.10.2017 στο <http://www.greek-web-tv.com/2017/10/den-apoxwrei-apo-to-mega-o-ivan-savvidis.html>

⁶¹ Βλ. απ. 13γ στην υπ' αριθ. πρωτ. 6155/23.10.2017 επιστολή της Γνωστοποιούσας.

⁶² Πιστοποιητικά του εφόρου εταιριών του Υπουργείου Ενέργειας, Εμπορίου, Βιομηχανίας και Τουρισμού της Κύπρου της 20.10.2017 τα οποία φέρουν την από 20.10.2017 θεώρηση APOSTILLE (Αρ. 226822-226823/17 - συν. στο υπ' αριθ. πρωτ. 6482/6.11.2017 μήνυμα ηλεκτρονικού ταχυδρομείου της DIMERA MEDIA).

⁶³ Βλ. απ. 1 της υπ' αριθ. πρωτ. 6467/06.11.2017 επιστολής της Γνωστοποιούσας.

⁶⁴ Βλ. απάντηση υπό 5 της υπ' αρ. πρωτ. 1433 επιστολή της Γνωστοποιούσας στο ερ. 5 της υπ' αρ. πρωτ. 1000/12.2.2018 επιστολής της ΓΔΑ.

Ραδιοτηλεόρασης^{65,66} σύμφωνα με σχετική ανάρτηση στο διαδικτυακό του τόπο⁶⁷. Όπως δε διευκρινίστηκε κατά τη διάρκεια της ακροαματικής διαδικασίας⁶⁸ από το συνήγορο της DIMERA κ. Ανδρικόπουλο, πρόκειται για εγκριτικό έλεγχο από το ΕΣΡ, η εν λόγω έγκριση εκκρεμεί, ωστόσο δεν υπάρχει κάποια ένδειξη ότι δεν θα εγκριθεί η ως άνω μεταβίβαση από το ΕΣΡ, ενώ «μπορεί να αναστραφεί η μεταβίβαση σε περίπτωση αρνητικής αποφάσεως» του ΕΣΡ.

45. Στον πίνακα που ακολουθεί παρουσιάζεται η μετοχική σύνθεση της ΤΗΛΕΤΥΠΟΣ Α.Ε. σύμφωνα με τα στοιχεία που τηρεί το ΕΣΡ και δημοσιεύει στην ιστοσελίδα του και αφορούν στο έτος 2016⁶⁹.

Πίνακας 1. Μετοχική σύνθεση της ΤΗΛΕΤΥΠΟΣ Α.Ε., έτος 2016

Μέτοχος	Ποσοστό
ΑΛΤΕΡ ΕΓΚΟ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΗ ΜΕΣΩΝ ΜΑΖΙΚΗΣ ΕΝΗΜΕΡΩΣΗΣ ΑΕ	22,11%
ELENOVO LTD *	19,63%
ΠΗΓΑΣΟΣ ΕΚΔΟΤΙΚΗ Α.Ε.	13,10%
BENABAY LLIMITED	3,19%
EOK EQUITY LIMITED	1,32%
SARAN HOLDINGS S.A.	2,81%
GS BANK	4,80%
HSBC PRIVATE BANK	4,88%
MOONGOLD INVESTMENTS LIMITED	3,32%
GOODLASS INVESTMENTS LIMITED	3,26%
BALTAZI INVESTMENTS LIMITD	3,26%
OPALTON INVESTMENTS LIMITED	3,26%
PRIME APPLICATIONS ΑΝΩΝΥΜΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ	2,68%
ELKIN HOLDINGS SA	2,33%
ASCOPE TRADING LTD	1,55%
CYRENIA ENTERPRISES SA	1,02%
LAGAN ENTERPRISES SA	1,02%
TONE BUSINESS SA	1,02%
VALENS TRADING SA	1,02%
WAKO INVESTMENTS SA	1,04%
ΛΟΙΠΟΙ	3,38%
ΣΥΝΟΛΟ	100,00%
Πηγή: ΕΣΡ * :Παρατήρηση ΕΣΡ «Α.Π. 4225/25.8.2017 - Μεταβίβαση γενομένη κατά δήλωση της αγοράστριας εταιρείας και τελούσα υπό έλεγχο.»	

⁶⁵ Η Υπηρεσία ζήτησε την κατά το δυνατόν κατά προτεραιότητα εξέταση της υπόθεσης, από την πλευρά του ΕΣΡ και την άμεση γνωστοποίηση των αποτελεσμάτων του ελέγχου του. Μέχρι την ημερομηνία ολοκλήρωσης της παρούσας η Υπηρεσία δεν είχε λάβει τη σχετική απάντηση από το ΕΣΡ.

⁶⁶ Σημειώνεται ότι το ΕΣΡ, με την υπ' αριθ. 18/2018 απόφασή του, υποχρεώνει την εταιρία ΤΗΛΕΤΥΠΟΣ Α.Ε. να τερματίσει τη λειτουργία του τηλεοπτικού σταθμού MEGA CHANNEL, καθώς αυτός εμπίπτει στη ρύθμιση του αρ. 28 παρ. 10 του Ν. 4496/2017.

(Βλ. ιστοσελίδα <https://et.diavgeia.gov.gr/decision/view/63%CE%97%CE%A8%CE%99%CE%9C%CE%95-%CE%99%CE%A3%CE%A3>)

⁶⁷ Βλ. Πίνακα 1.

⁶⁸ Βλ. Συνεδρίαση 37^η ΠΡΑΚΤΙΚΑ της 30^{ης} Μαρτίου 2018 ΑΠΟΣΠΑΣΜΑ, ιδίως σελ. 26-27.

⁶⁹ <https://www.esr.gr/%cf%84%ce%b7%ce%bb%ce%b5%cf%8c%cf%81%ce%b1%cf%83%ce%b7/>

46. Σε κάθε περίπτωση, όμως, σύμφωνα με το άρθρο 3 παρ. 1 του Ν. 3592/2007, όπως τροποποιήθηκε και ισχύει, «[ω]ς συγκέντρωση ελέγχου στην αγορά νοείται το ποσοστό επιρροής του κοινού από τα ενημερωτικά Μέσα [...], σε συνάρτηση με την ιδιοκτησία ή τη συμμετοχή σε ενημερωτικά Μέσα της αυτής ή και άλλης μορφής (τηλεόραση, ραδιόφωνο, εφημερίδες και περιοδικά) [...]».

47. Συνεπώς, δεδομένου ότι, κατά το χρόνο της μεταβίβασης των σημάτων, η Γνωστοποιούσα κατείχε ποσοστό στο μετοχικό κεφάλαιο της ΤΗΛΕΤΥΠΙΟΣ, κατά την αξιολόγηση της γνωστοποιηθείσας πράξης θα πρέπει να ληφθεί υπόψη η συμμετοχή της στην ΤΗΛΕΤΥΠΙΟΣ και να συνυπολογιστούν τα μερίδια της τελευταίας στη σχετική αγορά στην οποία ανήκει.

III.1.4 Η ελέγχουσα μέτοχος της γνωστοποιούσας εταιρία [...]

48. Η εταιρία περιορισμένης ευθύνης [...] ιδρύθηκε το 2005 με έδρα στην Κύπρο και έχει ως ακριβές αντικείμενο δραστηριότητας τις επενδύσεις σε αθλητικές δραστηριότητες, αγοραπωλησίες ακινήτων και παροχή χρηματοδοτήσεων⁷⁰. Η μετοχική της σύνθεση, κατά το χρόνο υποβολής της γνωστοποίησης, έχει ως εξής⁷¹:

Πίνακας 2. Μετοχική σύνθεση της [...]

Μέτοχος	% επί του μ.κ.
[...]	[...]
[...]	[...]
[...]	[...]
Σύνολο	100

49. Κατά ρητή δήλωση της Γνωστοποιούσας, οι μέτοχοι ή εταίροι της [...], καθώς και τα τυχόν παρένθετα αυτών πρόσωπα (κατά την έννοια της παραγράφου 9 του άρθρου 2 του Ν. 3310/2005), δεν ελέγχουν (κατά την έννοια της παραγράφου 3 του άρθρου 5 του Ν. 3592/2007) άλλη επιχείρηση που δραστηριοποιείται στην εγχώρια αγορά μέσω ενημέρωσης.⁷²

50. Σύμφωνα με το πιστοποιητικό του εφόρου εταιριών του Υπουργείου Εμπορίου, Βιομηχανίας και Τουρισμού της Κύπρου⁷³, μοναδικός διευθυντής της [...] είναι η [...], και γραμματέας της εταιρίας είναι η εταιρία [...].

51. Ο κύκλος εργασιών της [...] για το έτος 2016 ανήλθε σε [...]⁷⁴.

⁷⁰ Βλ. τις απαντήσεις 3α και 3β της υπ' αριθ. πρωτ. 1433/2.3.2018 επιστολής της DIMERA MEDIA.

⁷¹ Πιστοποιητικό της 27.2.2018 το οποίο φέρει την από 1.3.2018 θεώρηση APOSTILLE (Αρ. 43828/18 -συν. υπό σχετ. 3.δ.1 στην υπ' αριθ. πρωτ. 1433/2.3.2018 επιστολή της DIMERA MEDIA).

⁷² Βλ. την απάντηση 3ε της υπ' αριθ. πρωτ. 1433/2.3.2018 επιστολής της DIMERA MEDIA.

⁷³ Πιστοποιητικό της 27.2.2018 το οποίο φέρει την από 1.3.10.2018 θεώρηση APOSTILLE (Αρ. 43827/18 - συν. υπό σχετ. 3.γ.1 στην υπ' αριθ. πρωτ. 1433/2.3.2018 επιστολή της DIMERA MEDIA).

⁷⁴ Βλ. συν. Πίνακα, υπό σχετ. 11 στην υπ' αριθ. πρωτ. 5888/16.10.2017 επιστολή της DIMERA MEDIA.

III.1.5 Η απότερη μητρική της γνωστοποιούσας εταιρία BELTERRA HOLDINGS LTD

52. Η εταιρία περιορισμένης ευθύνης BELTERRA HOLDINGS LTD ιδρύθηκε το 2004 με έδρα στην Κύπρο και αποτελεί εταιρία συμμετοχών (holding of investments company)⁷⁵. Η μετοχική της σύνθεση, κατά το χρόνο υποβολής της γνωστοποίησης, έχει ως εξής⁷⁶:

Πίνακας 3. Μετοχική σύνθεση της BELTERRA HOLDINGS LTD

Μέτοχος	% επί του μ.κ.
Νίκος Σαββίδης	91,00
Κυριακή Σαββίδη	9,00
Σύνολο	100

53. Κατά ρητή δήλωση της Γνωστοποιούσας, οι μέτοχοι ή εταίροι της BELTERRA HOLDINGS LTD, καθώς και τα τυχόν παρένθετα αυτών πρόσωπα (κατά την έννοια της παραγράφου 9 του άρθρου 2 του Ν. 3310/2005), δεν ελέγχουν (κατά την έννοια της παραγράφου 3 του άρθρου 5 του Ν. 3592/2007) άλλη επιχείρηση που δραστηριοποιείται στην εγχώρια αγορά μέσω ενημέρωσης.⁷⁷

54. Σύμφωνα με το πιστοποιητικό του εφόρου εταιριών του Υπουργείου Εμπορίου, Βιομηχανίας και Τουρισμού της Κύπρου⁷⁸, μοναδικός διευθυντής της BELTERRA HOLDINGS LTD είναι ο [...], και γραμματέας της εταιρίας είναι η εταιρία [...].

55. Ο κύκλος εργασιών της BELTERRA HOLDINGS LTD για το έτος 2016 ανήλθε σε [...]⁷⁹.

III.2 ΤΑ ΣΗΜΑΤΑ

56. Τα ημεδαπά εμπορικά σήματα εφημερίδων τα οποία κατακυρώθηκαν στη Γνωστοποιούσα⁸⁰, η οποία συμμετείχε ως πλειοδότης στον προαναφερθέντα αναγκαστικό πλειστηριασμό, είναι τα ακόλουθα:

Πίνακας 4. Αποκτηθέντα Σήματα της Γνωστοποιούσας

Εφημερίδες	ΕΘΝΟΣ, Ε. ΕΘΝΟΣ ΤΗΣ ΚΥΡΙΑΚΗΣ, ΗΜΕΡΗΣΙΑ, Η ΗΜΕΡΗΣΙΑ
------------	--

IV ΧΑΡΑΚΤΗΡΙΣΜΟΣ ΤΗΣ ΥΠΟ ΚΡΙΣΗ ΠΡΑΞΗΣ

IV.1 ΕΠΙ ΤΗΣ ΑΠΟΚΤΗΣΗΣ ΕΛΕΓΧΟΥ

⁷⁵ Βλ. τις απαντήσεις 4α και 4β της υπ' αριθ. πρωτ. 1433/2.3.2018 επιστολής της DIMERA MEDIA.

⁷⁶ Πιστοποιητικό της 27.2.2018 το οποίο φέρει την από 1.3.10.2018 θεώρηση APOSTILLE (Αρ. 43824/18 - συν. υπό σχετ. 4.δ.1 στην υπ' αριθ. πρωτ. 1433/2.3.2018 επιστολή της DIMERA MEDIA).

⁷⁷ Βλ. την απάντηση 4ε της υπ' αριθ. πρωτ. 1433/2.3.2018 επιστολής της Γνωστοποιούσας.

⁷⁸ Πιστοποιητικό της 27.2.2018 το οποίο φέρει την από 1.3.10.2018 θεώρηση APOSTILLE (Αρ. 43823/18 - συν. υπό σχετ. 4.γ.1 στην υπ' αριθ. πρωτ. 1433/2.3.2018 επιστολή της DIMERA MEDIA).

⁷⁹ Βλ. υπ' αριθ. πρωτ. 5888/16.10.2017 επιστολή της DIMERA MEDIA.

⁸⁰ Βλ. Ενότητα 1 του Εντύπου και της Έκθεσης με αρ. πρωτ. 1978/26.03.2018.

IV.1.1 Η άποψη της Γνωστοποιούσας⁸¹

57. Σύμφωνα με την άποψη της DIMERA MEDIA, η γνωστοποιούμενη απόκτηση αφορά, καταρχάς, 5 από τα 162 εμπορικά σήματα που είχε στην κυριότητά της η ΠΗΓΑΣΟΣ και δεν συνιστά συγκέντρωση επιχειρήσεων σύμφωνα με το άρθρο 5 του Ν. 3959/2911, καθώς πρόκειται για απόκτηση «μόνο συγκεκριμένων περιουσιακών στοιχείων και δη των συγκεκριμένων σημάτων, και όχι τμήματος της οικονομικής οντότητας ως επιχείρησης ή τμήματος επιχείρησης». Η Γνωστοποιούσα απέκτησε συγκεκριμένα περιουσιακά στοιχεία της ΠΗΓΑΣΟΣ, που τυγχάνει, όπως αναφέρει, να συνιστούν άυλα περιουσιακά αγαθά, παραταύτα όμως θεωρεί ότι δεν διαφοροποιείται η απόκτησή τους από την απόκτηση κάποιου υλικού περιουσιακού στοιχείου π.χ. αυτοκινήτων ή επίπλων. Σημειώνει, επίσης, ότι ουδεμία μεταβολή ελέγχου υφίσταται ούτε μεταβολή της νομικής υπόστασης της εταιρίας ΠΗΓΑΣΟΣ με βάση τη γνωστοποιούμενη πράξη, η οποία συνέχισε να λειτουργεί και μετά τη γνωστοποιούμενη συναλλαγή όπως και πριν. Ούτε, κατά την άποψή της, είναι νομικά ή λογικά βάσιμος ο ισχυρισμός ότι ένα εμπορικό σήμα έχει αυτοτελή νομική υπόσταση ως επιχείρηση⁸². Επικαλείται δε την υπ' αρ. 279/IV/2005 απόφαση της ΕΑ, η οποία αφορούσε μεταβίβαση συνόλου⁸³ και όχι μεμονωμένων περιουσιακών στοιχείων, όπως εν προκειμένω.

58. Ισχυρίζεται δε ότι στην παρούσα υπόθεση εφαρμόζεται η παρ. 6γ του άρθρου 5 του Ν. 3959/2011, καθώς η ΠΗΓΑΣΟΣ βρισκόταν σε αποδεδειγμένη οικονομική αδυναμία ικανοποίησης των υποχρεώσεών της, η οποία οδήγησε μεταξύ άλλων στην παύση της κυκλοφορίας της εφημερίδας ΕΘΝΟΣ ΤΗΣ ΚΥΡΙΑΚΗΣ από την 28.5.2017 και των εφημερίδων ΕΘΝΟΣ και ΗΜΕΡΗΣΙΑ από την 1.6.2017, εξ ου και η διενέργεια αναγκαστικού πλειστηριασμού των σχετικών σημάτων.

59. Ειδικότερα, η Γνωστοποιούσα αναφέρει ότι⁸⁴ «όπως προκύπτει από την σχετική από 8.6.2017 επίσημη γνωστοποίηση της ΠΗΓΑΣΟΣ ΕΚΔΟΤΙΚΗ προς το επενδυτικό κοινό κατ' εφαρμογή του Ν. 3340/2005, της υπ' αριθμ. 3/347/12.07.2005 απόφασης του Δ.Σ. της Επιτροπής Κεφαλαιαγοράς και του Κανονισμού του Χ.Α. ως ισχύουν, την 8η Ιουνίου 2017, επιδόθηκε στην "ΠΗΓΑΣΟΣ ΕΚΔΟΤΙΚΗ ΑΝΩΝΥΜΗ ΕΤΑΙΡΙΑ", από την Ανώνυμη Τραπεζική Εταιρία "ΕΘΝΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ Α.Ε." και υπό την ιδιότητά της ως Εκπρόσωπος των Ομολογιούχων, Εξώδικη Καταγγελία Ομολογιακού Δανείου ύψους €80.000.000,00, καθιστώντας αυτό αμέσως ληξιπρόθεσμο και απαιτητό και καλώντας την Εταιρία όπως καταβάλει το σύνολο των εκ του Δανείου αυτού οφειλών ύψους €77.857.720,56». Κατόπιν τούτου, η ίδια ως άνω τράπεζα προέβη στη δια πλειστηριασμού εκποίηση των ανωτέρω ενεχυρασθέντων σημάτων. Τέλος, κατόπιν αιτήματος της Επιτροπής Κεφαλαιαγοράς, από την 3.10.2017 οι μετοχές της ΠΗΓΑΣΟΣ τελούν σε αναστολή διαπραγμάτευσης λόγω μη δημοσιοποίησης της εξαμηνιαίας οικονομικής έκθεσης για την περίοδο που έληξε την 30.06.2017, σύμφωνα με τις διατάξεις του Ν. 3556/2007.

⁸¹ Βλ. Τμήμα 1 του Εντύπου και ερ. 1 της υπ' αρ. πρωτ. 1433/2.3.2018 επιστολής της Γνωστοποιούσας.

⁸² Βλ. ερ. 1 της υπ' αρ. πρωτ. 1433/2.3.2018 επιστολής της Γνωστοποιούσας.

⁸³ Μεταβίβαση όλων των σημάτων και εφαρμογών σημάτων, όλων των διπλωμάτων ευρεσιτεχνίας και τις εφαρμογές αυτών, όλων των εμπορικών μυστικών, τύπων, δικαιωμάτων πνευματικής ιδιοκτησίας, βιομηχανικών σχεδίων κλπ., όλων των πρωτοτύπων, όλης της φήμης και πελατείας που σχετίζεται με την επιχείρηση και όλου του έντυπου υλικού πωλήσεων.

⁸⁴ Βλ. Τμήμα 1 του Εντύπου.

60. Σύμφωνα με τη γνωστοποιούσα, «καθίσταται σαφές ότι (η γνωστοποιούσα), καταβάλλοντας κάθε δυνατή επιμέλεια στις συναλλαγές εύλογα κατέληξε στο συμπέρασμα ότι η πράξη απόκτησης των πέντε εμπορικών σημάτων μέσω διαδικασίας αναγκαστικού πλειστηριασμού δεν αποτελεί απόκτηση τμήματος επιχείρησης κατά την έννοια του άρθρου 5 του ν. 3959.2011 [...]».

Τους ίδιους ισχυρισμούς επανέλαβε ο συνήγορος της γνωστοποιούσας και κατά τη διάρκεια της ακροαματικής διαδικασίας⁸⁵. Ειδικότερα, ανέφερε τα εξής: «Υπάρχει το βασικό ζήτημα καταρχάς κατά πόσο τα σήματα, τα εμπορικά σήματα μπορούν να αποτελέσουν οικονομική ενότητα όσον αφορά και τη λειτουργικότητά τους και κυρίως την εμπορική τους χρήση. Ειδικά στη συγκεκριμένη περίπτωση πρέπει να επισημάνουμε τα εξής. Πέρα από το ότι η εταιρία Πήγασος διέθετε 162 σε κυκλοφορία και εμπορική εκμετάλλευση σήματα, όσον αφορά τα συγκεκριμένα 3 τα οποία θα μπορούσε κανείς να δεχτεί ότι είχαν μία ενότητα όσον αφορά το κομμάτι των εντύπων και της κυκλοφορίας των εφημερίδων, να επισημάνουμε λοιπόν ότι η μεν κυκλοφορία της εφημερίδας «Έθνος» διεκόπη στις 28/05/2017, το ημερήσιο φύλλο, με συγχωρείτε, «Έθνος της Κυριακής» 28/05, 01/06 το ημερήσιο καθώς και η «Ημερησία». Η επανακυκλοφορία τους από την Dimera έγινε για την μεν ημερήσια εφημερίδα «Έθνος» 16/09 και για το «Έθνος» της Κυριακής 12/11/2017 η δε «Ημερησία» κυκλοφόρησε μόνο ως ένθετο στο «Έθνος της Κυριακής» επίσης 12/11.».

IV.1.2 Η θέση της ΕΑ

61. Όπως προαναφέρθηκε⁸⁶, μέσο απόκτησης ελέγχου αποτελεί μεταξύ άλλων η απόκτηση στοιχείων ενεργητικού μίας επιχείρησης. Αντικείμενο του ελέγχου σε αυτή την περίπτωση μπορεί να είναι όλα ή μέρος μόνο των περιουσιακών αυτών στοιχείων, εφόσον αποτελούν επιχειρηματική δραστηριότητα της οποίας μπορεί να προσδιορισθεί σαφώς ο κύκλος εργασιών στην αγορά.

62. Με βάση την πρακτική της Ευρωπαϊκής Επιτροπής την ανωτέρω προϋπόθεση της συγκρότησης επιχειρηματικής δραστηριότητας με αυτοτελή παρουσία στην αγορά και προσδιορισμό κύκλο εργασιών πληρούν κατά κανόνα περιουσιακά στοιχεία ή συνδυασμοί περιουσιακών στοιχείων⁸⁷ που περιέχουν τα απαραίτητα συστατικά στοιχεία μιας

⁸⁵ Βλ. Συνεδρίαση 37^η ΠΡΑΚΤΙΚΑ της 30^{ης} Μαρτίου 2018 ΑΠΟΣΠΑΣΜΑ, ιδίως σελ. 14-15.

⁸⁶ Βλ. Ενότητα II.2.

⁸⁷ Βλ. Johannes Lubking and Daniel Dittert σε Götz Drauz and Christopher W. Jones (επεξ.), EU Competition Law, τόμος II, Mergers and Acquisitions (Belgium: Claeys & Casteels, 2012), σελ. 52, παρ. 2.34. Βλ. επίσης ενδεικτικά υπόθεση COMP/M.4957, Perstorp Holding/Solvay Interlox (Caprolactones business), σκ. 5-6, υπόθεση COMP/M.5363, Santander/Bradford & Bingley Assets, σκ. 10-12. Βλ. επιπροσθέτως και αποφάσεις βρετανικής Αρχής Ανταγωνισμού (OFT) της 17 Απριλίου 2005 (υπόθεση ME/1556/05) και της 21 Απριλίου 2009 (υπόθεση ME/4081/09), όπου κρίθηκε ότι δεν στοιχειοθετεί συγκέντρωση μόνο η αγορά ή η μίσθωση ακινήτου (γης και κτηριακών εγκαταστάσεων), χωρίς να συνοδεύεται από τη μεταβίβαση άλλων δικαιωμάτων ή

επιχειρηματικής δραστηριότητας, όπως εγκαταστάσεις παραγωγής, εμπορικά σήματα, άδειες και εγγυήσεις σχετικά με τη λειτουργία των στοιχείων ενεργητικού, τεχνογνωσία, άυλα στοιχεία του ενεργητικού, φήμη και πελατεία, απασχολούμενο προσωπικό, πρόσβαση στην αγορά. Πράξεις που περιορίζονται στη μεταβίβαση κάποιου μόνο από τα στοιχεία ενεργητικού ενός νομικού προσώπου/μιας νομικής οντότητας, χωρίς αυτή να συνοδεύεται από τη μεταβίβαση επιπλέον περιουσιακών στοιχείων ή άλλων δικαιωμάτων, έχουν κατ' εξαίρεση θεωρηθεί ότι αποτελούν συγκεντρώσεις υπό την έννοια του Κανονισμού 139/2004⁸⁸.

63. Αντίστοιχη προσέγγιση έχει υιοθετηθεί και από την ΕΑ, σύμφωνα με την πρακτική της οποίας ως στοιχεία ενεργητικού στα οποία μπορεί να αποδοθεί με σαφήνεια κύκλος εργασιών σε συγκεκριμένη αγορά έχουν κριθεί ενδεικτικά από κοινού τα ακόλουθα: (α) μισθωμένες εγκαταστάσεις σε συνδυασμό με άυλη εμπορική αξία (υπεραξία, «αέρας», φήμη και πελατεία), πάγιο εξοπλισμό, εμπορεύματα, άδειες καταστήματος υγειονομικού ενδιαφέροντος καθώς και πρόσληψη μέρους του προσωπικού που θα εκδηλώσει σχετικό ενδιαφέρον δυνάμει νέων ατομικών συμβάσεων εργασίας⁸⁹, (β) εγκαταστάσεις σε συνδυασμό με αποθέματα, δικαίωμα χρήσης εμπορικού σήματος, φήμη και πελατεία καθώς και το σύνολο των δικαιωμάτων και υποχρεώσεων που απορρέουν από τις συμβάσεις με τις προμηθεύτριες εταιρίες⁹⁰, (γ) εγκαταστάσεις σε συνδυασμό με ενσώματα πάγια και εξοπλισμό, κινητές εγκαταστάσεις, εξοπλισμό και συμβάσεις εργασίας των επηρεαζόμενων εργαζομένων⁹¹ και (δ) πάγια στοιχεία του ενεργητικού σε συνδυασμό με άυλα στοιχεία του ενεργητικού, αποθέματα, εκκρεμείς παραγγελίες, συμβάσεις και σχέσεις εξαρτημένης εργασίας του προσωπικού που αφορούν σε συγκεκριμένη δραστηριότητα της επιχείρησης⁹² (δ) δικαίωμα διοργάνωσης και διεξαγωγής του αμοιβαίου ιπποδρομιακού στοιχήματος στην Ελλάδα και δικαίωμα για την παραγωγή, λειτουργία, κυκλοφορία, προβολή και εν γένει διαχείριση των «Κρατικών Λαχείων» από την «ΟΠΑΠ Α.Ε.»⁹³.

64. Περαιτέρω στις περιπτώσεις απόκτησης κυριότητας επί ενός μέρους των περιουσιακών στοιχείων μιας επιχείρησης, όπως συμβαίνει εν προκειμένω, κρίσιμο στοιχείο είναι ο προσδιορισμός εκείνου του μέρους των περιουσιακών στοιχείων που είναι σημαντικό, ώστε να συνιστά η απόκτησή του συγκέντρωση επιχειρήσεων⁹⁴. Για την εκτίμηση της αξίας του μέρους πρέπει να λαμβάνονται υπόψη όχι μόνο ποσοτικά κριτήρια αλλά και η ποιοτική σημασία που έχει η απόκτησή του στη θέση του αγοραστή στην αγορά. Έτσι, ένα μέρος μπορεί να θεωρηθεί ως σημαντικό, όχι μόνο όταν είναι επαρκώς υψηλό σε σχέση με τη συνολική περιουσία του πωλητή,

περιουσιακών στοιχείων, όπως στοκ, εξαρτήματα, κινητός εξοπλισμός, λίστες προμηθευτών, συμβάσεις προμήθειας, φήμη και πελατεία, εργασιακές συμβάσεις.

⁸⁸ Βλ. υπόθεση COMP/M. 5721, Otto/Primondo Assets, σκ. 13 (εμπορικό σήμα), υπόθεση COMP/M.6853, Flextronics International/Certain assets belonging to Motorola Mobility, σκ. 8 και 11 (άδειες και εγγυήσεις σχετικά με τη λειτουργία των στοιχείων ενεργητικού), υπόθεση COMP/M.5727, Microsoft/Yahoo!Search Business, σκ. 14-19, και υπόθεση COMP/M.2857, ECS/IEH (πελατεία).

⁸⁹ ΕΑ 572/VII/2013 και ΕΑ 582/VII/2013.

⁹⁰ ΕΑ 375/V/2008 και ΕΑ 386/V/2008.

⁹¹ ΕΑ 319/V/2006.

⁹² ΕΑ 174/III/2000.

⁹³ ΕΑ 611/2015 και ΕΑ 573/VII/2013.

⁹⁴ Βλ. Δ. Κουτσούκη, Έλεγχος συγκεντρώσεων επιχειρήσεων, Αθήνα 1997, σελ. 111, σύμφωνα με τον οποίο πρέπει να γίνει ερμηνευτικά δεκτό ότι η απόκτηση ενός ασήμαντου μέρους της περιουσίας μιας επιχείρησης οπωσδήποτε δεν μπορεί να επηρεάσει τις συνθήκες ανταγωνισμού της σχετικής αγοράς.

αλλά και όταν αυτό έχει, ανεξάρτητα από το μέγεθός του, μια ποιοτική σημασία, δηλαδή είναι σε θέση να μεταβάλλει τη θέση του αγοραστή στην αγορά⁹⁵.

65. Εν προκειμένω, υπό τα σήματα ΕΘΝΟΣ, Ε. ΕΘΝΟΣ ΤΗΣ ΚΥΡΙΑΚΗΣ, ΗΜΕΡΗΣΙΑ (δύο σήματα) και Η ΗΜΕΡΗΣΙΑ εκδίδονται οι ομώνυμες εφημερίδες, οι οποίες είναι γνωστές στην Ελλάδα, όχι μόνο στο αναγνωστικό κοινό εφημερίδων της κατηγορίας της καθεμίας εξ αυτών, αλλά γενικότερα στο ευρύ κοινό. Αποτέλεσμα της αναγνωρισιμότητας των εν λόγω Σημάτων συνιστά η πραγματοποίηση μέσω αυτών συγκεκριμένου κύκλου εργασιών ανερχόμενου κατά το 2016 στο συνολικό ποσό των [...]. Λόγω της αναγνωρισιμότητάς τους τα εμπορικά αυτά σήματα, τα οποία αποτελούσαν άυλα στοιχεία του ενεργητικού της ΠΗΓΑΣΟΣ, άρρηκτα συνυφασμένα με τη φήμη και πελατεία της^{96, 97}, είχαν μια σημαντική και αυτοτελή οικονομική αξία στις συναλλαγές σε σχέση με τα υπόλοιπα στοιχεία της, γεγονός το οποίο συνετέλεσε στην ενεχυρίασή τους σε εξασφάλιση κοινού ομολογιακού δανείου μέχρι ποσού € 80.000.000 που χορηγήθηκε στην ΠΗΓΑΣΟΣ από τις τράπεζες ΕΘΝΙΚΗ, ΠΕΙΡΑΙΩΣ και ALPHA⁹⁸ και εν συνεχεία στην πλειστηρίασή τους ως ξεχωριστών περιουσιακών στοιχείων στις 26.07.2017⁹⁹. Τα

⁹⁵ Βλ. Δ. Κουτσούκη, Έλεγχος συγκεντρώσεων επιχειρήσεων, Αθήνα 1997, σελ. 112, με περαιτέρω παραπομπές σε γερμανική νομολογία και βιβλιογραφία (ενδεικτικά γερμ. Ακυρωτικό WuW/E BGH 1778 επ. και WuW/E BGH 1763, 1771 “bituminoeses Mischgut”, D. Kutsukis).

⁹⁶ Βλέπε χαρακτηριστικά Α. Γεωργιάδη, Γενικές Αρχές Αστικού Δικαίου, 2002, σελ. 62, ο οποίος εντάσσει την καλή φήμη και την πελατεία μιας επιχείρησης στα περιουσιακά εκείνα στοιχεία που κατά τις αντιλήψεις των συναλλαγών μπορούν να αξιοποιηθούν οικονομικώς και κατά συνέπεια, με βάση την ερμηνευτική τελολογική διαστολή της διάταξης του ΑΚ 513 να αποτελέσουν αντικείμενο πώλησης. Επιπροσθέτως, φήμη και πελατεία δείχνουν να βρίσκονται σε σχέση αιτιώδους συνάφειας προς την αξία της μεταβιβαζόμενης επιχείρησης, σχέση που δικαιολογεί το δικαίωμα προσδοκίας του αγοραστή της επιχείρησης. Για το λόγο αυτό άλλωστε αναγνωρίζεται ότι δύνανται να συναποτελέσουν αντικείμενο υποσχετικής δικαιοπραξίας Πρβλ. Α. Ψάρρα (παρ.) σε ΑΠ 1656/1997, ΕΕμπΔ 1998, σελ. 633 με σχετικές παραπομπές. Γίνεται δεκτό ότι η φήμη, η πελατεία (και η τεχνογνωσία) συνιστούν σε καθοριστικό βαθμό τους παράγοντες εκείνους με τους οποίους είναι άρρηκτα συνδεδεμένη η καλή πορεία των εργασιών της επιχείρησης. Βλέπε σχετικά Ψάρρα, (παρ.) σε ΑΠ 1656/1997, ΕΕμπΔ 1998, σελ. 624επ. Για τη φήμη και την πελατεία ως στοιχεία που προσδιορίζουν εννοιολογικά την επιχείρηση, βλέπε Σκούρα (παρ.) σε ΕφΑθ 3530/96 ΕΕμπΔ 1996, σελ. 746-751, επίσης Παμπούκη (παρ.) στην ίδια απόφαση, ΕπισκεΔ 1997, σελ. 206-211 και Φουντεδάκη (παρ.) στην ίδια απόφαση σε ΕπισκεΔ 1997, σελ. 443-447, κατά την άποψη του οποίου, με τον όρο «καλή φήμη», όπως αυτός χρησιμοποιείται από το δικαστήριο, θα πρέπει μάλλον να γίνει δεκτό ότι εννοείται η καλή πορεία της επιχείρησης, η οποία είναι άρρηκτα συνυφασμένη με την έννοια της πελατείας. Βλ. σχετικά και Ιωαν. Ρόκα, Εισαγωγή στο Δίκαιο των Επιχειρήσεων, 2^η έκδ. 1996, σελ. 32επ., ο οποίος χαρακτηρίζει την πελατεία της επιχείρησης ως πραγματική κατάσταση, επειδή ο φορέας της δεν συνδέεται με αυτή με νομικό δεσμό. Για τη «φήμη, πελατεία και τεχνογνωσία ως αντικείμενα μεταβίβασης», βλ. Ν. Ζευγώλη, Η υποχρέωση μη ανταγωνισμού ως δευτερεύων περιορισμός, 2007, σελ. 142επ.

⁹⁷ Και ο συνήγορος της γνωστοποιούσας απαντώντας σε ερωτήσεις μέλους της ΕΑ, τελικά παραδέχεται ότι τα συγκεκριμένα σήματα απολαμβάνουν φήμης και πελατείας, αναφέροντας χαρακτηριστικά ότι «Όσον αφορά τη φήμη, και το επαναλαμβάνω, ότι ναι, βεβαίως είχαν και φήμη και πελατεία». Βλ. Συνεδρίαση 37^η ΠΡΑΚΤΙΚΑ της 30^{ης} Μαρτίου 2018 ΑΠΟΣΠΑΣΜΑ, ιδίως σελ. 21-22.

⁹⁸ Βλ. την υπ' αρ. 1578/26.07.2017 έκθεση αναγκαστικού πλειστηριασμού εμπορικών σημάτων της συμβολαιογράφου Αθηνών Βασιλικής Βαλσαμίδου (σχετ. 1.6 του Εντύπου), όπου αναφέρεται ότι για την εξασφάλιση του ως άνω σημαντικού ποσού δανείου καταρτίστηκαν οι από 11.03.2014 συμβάσεις ενεχύρασης, με τις οποίες συστάθηκε ενέχυρο επί των ανωτέρω πέντε σημάτων.

⁹⁹ Αναφορικά με το σήμα ως περιουσιακό αγαθό, σημειώνονται και τα εξής: Με τα άρθρα 131επ. του ν. 4072/2012 καταργήν επιβεβαιώνεται η ανεξάρτηση του σήματος από την επιχείρηση, επιλογή που, άλλωστε, ίσχυε και με το ν. 2239/94 [για το όλο ζήτημα βλέπε αναλυτικότερα Θ. Λιακόπουλο, Βιομηχανική Ιδιοκτησία, έκδοση ε', 2000, σελ. 367επ. με εκεί παραπομπές, καθώς επίσης και Η. Χαρίση-Στάμου, Η διαδικασία κτήσεως του δικαιώματος στο σήμα, 1998, σελ. 21, 33, 37, καθώς και 40-43, με περαιτέρω παραπομπές στη σχετική βιβλιογραφία]. Η ανεξάρτηση του σήματος από την επιχείρηση έχει ως συνέπεια μεταξύ άλλων και ότι είναι δυνατή η αυτοτελής σύσταση εμπράγματων δικαιωμάτων επί του σήματος. Υπογραμμίζεται ότι, σύμφωνα με τις ρυθμίσεις του ν. 4072/2012, επιτρέπεται, εκτός του σήματος και η μεταβίβαση του δικαιώματος προσδοκίας

ανωτέρω καταδεικνύουν την αξία των σημάτων αυτών στις συναλλαγές, εφόσον μπορούσαν να ενισχύσουν τη φερεγγυότητα της ΠΗΓΑΣΟΣ και να αποτελέσουν κριτήριο καθορισμού της πιστοληπτικής ικανότητάς της.

66. Περαιτέρω, η Γνωστοποιούσα κατέβαλε για την απόκτηση των ανωτέρω σημάτων ως εκπλειστηρίασμα συνολικά το ποσό των [...], γεγονός το οποίο επίσης αποδεικνύει ότι τα επίμαχα σήματα αποτελούν περιουσιακά στοιχεία με αξία στις συναλλαγές. Σημειωτέον ότι επρόκειτο για πλειστηριασμό και όχι για πώληση στην ελεύθερη αγορά, όπου, κατά πάσα πιθανότητα, το τίμημα θα ήταν υψηλότερο.

67. Ακολούθως, η Γνωστοποιούσα, [...] ¹⁰⁰, ενώ επιπλέον από τις 16.09.2017 επανακυκλοφόρησε η εφημερίδα υπό το σήμα ΕΘΝΟΣ και από 12.11.2017 η εφημερίδα υπό το σήμα Ε. ΕΘΝΟΣ ΤΗΣ ΚΥΡΙΑΚΗΣ, οι οποίες στη συνείδηση του ευρέος κοινού αποτελούν συνέχεια των γνωστών εφημερίδων ΕΘΝΟΣ και Ε. ΕΘΝΟΣ ΤΗΣ ΚΥΡΙΑΚΗΣ. Επιπλέον, από 12.11.2017 επανακυκλοφορεί και η εφημερίδα υπό το σήμα ΗΜΕΡΗΣΙΑ ως ένθετο της εφημερίδας Ε. ΕΘΝΟΣ ΤΗΣ ΚΥΡΙΑΚΗΣ. *Με την επανακυκλοφορία εφημερίδων με τα ως άνω σήματα υφίσταται στην αντίληψη του αναγνωστικού κοινού μια συνέχεια στην έκδοσή τους, με την οποία παράγεται προσδιορίσιμος κύκλος εργασιών. Όμως η ταυτότητα του νομικού προσώπου που εκμεταλλεύεται τα Σήματα μεταβλήθηκε, ήτοι μεταβλήθηκε ο έλεγχος στην άσκηση της επιχείρησης και συνεπώς η υπό κρίση πράξη εμπίπτει στην έννοια της συγκέντρωσης.*

68. Ως εκ τούτου, στην εξεταζόμενη περίπτωση τα σήματα εφημερίδων συνιστούν *επιχείρηση* υπό την έννοια της οργανωμένης σύνδεσης σε οικονομική ολότητα δικαιωμάτων, άυλων αγαθών και πραγματικών σχέσεων (τα σήματα μεταβιβάζονται κατά κυριότητα, νομή και κατοχή, παραχωρείται η άδεια χρήσης τους έναντι τιμήματος, ενεχυράζονται κλπ) προς το σκοπό πραγμάτωσης οικονομικού αποτελέσματος, δεδομένου ότι με αυτά συναρτάται επιχειρηματική δραστηριότητα της οποίας μπορεί να προσδιορισθεί σαφώς ο κύκλος εργασιών στην αγορά ¹⁰¹. Συναφώς, κάθε περί του αντιθέτου ισχυρισμός της Γνωστοποιούσας ότι η υπό κρίση πράξη δεν αποτελεί συγκέντρωση, καθώς δεν πρόκειται για απόκτηση τμήματος επιχείρησης αλλά μόνο συγκεκριμένων περιουσιακών στοιχείων δεν ευσταθεί. Ομοίως, σύμφωνα με τα προαναφερθέντα δεν έχει καμία σημασία η ποσοτική προσέγγιση της Γνωστοποιούσας ότι τα αποκτηθέντα πέντε σήματα αποτελούν ένα μικρό μόνο μέρος από το σύνολο των σημάτων της ΠΗΓΑΣΟΣ (162).

69. Επίσης, το επιχείρημα της Γνωστοποιούσας ότι δεν υφίσταται μεταβολή του ελέγχου και της νομικής υπόστασης της ΠΗΓΑΣΟΣ δεν επηρεάζει την εδώ εξελεχθείσα κρίση, δεδομένου ότι εν

σε κατατεθέν, αλλά μη καταχωρημένο ακόμη σήμα, ενώ - σε αντίθεση με το προηγούμενο ρυθμιστικό πλαίσιο (ν. 2239/1994) - επιτρέπεται η μερική μεταβίβαση σήματος ή της δήλωσης σήματος, υπό την προϋπόθεση βεβαίως ότι δεν δημιουργείται παραπλάνηση του κοινού [βλ. άρθρο 131 ν. 4072/2012]. Επίσης, στο άρθρο 133 ν. 4072/2012 ρητά ορίζεται ότι το σήμα δύναται να αποτελέσει αντικείμενο μέτρων αναγκαστικής εκτέλεσης και αυτοτελούς εκποίησης του από το σύνδικο της πτώχευσης, ενώ ρητά επίσης ορίζεται ότι τα δικαιώματα του αποκτώντος επί του σήματος εγγράφονται στο Βιβλίο Σημάτων. Είναι δε χαρακτηριστικό ότι στο ν. 4072/2012 δεν περιέχεται διάταξη αντίστοιχη με τη διάταξη του ν. 2239/94, σύμφωνα με την οποία δεν χωρούσε κατάσχεση και εκποίηση εν πτωχεύσει σήματος που αποτελείτο από το όνομα του δικαιούχου, ρύθμιση/αλλαγή ορθή καθόσον γίνεται πλέον δεκτό ότι το πρόσωπο που χρησιμοποιεί το όνομά του ως σήμα αποδέχεται και την εμπορευματοποίηση αυτού.

¹⁰⁰ Βλ. τις υπ' αρ. 4981B/12.09.2017 και 4982B/12.09.2017 εκθέσεις επίδοσης του δικαστικού επιμελητή στο Εφετείο Πειραιώς Γεωργίου Πάπαρη (σχετ. 13γ1 και 13γ2 συνημμένα στην υπ' αρ. πρωτ. 5888/16.10.2017 επιστολή της Γνωστοποιούσας).

¹⁰¹ Βλ. υπόθεση Vattenfall/Elsam and E2 Assets, καθώς και EA 210/III/2002.

Επωνυμία εταιρίας	Παγκόσμιος κ.ε.	Κ.ε. στην Ελλάδα
DIMERA MEDIA INVESTMENTS LTD	[...]	[...]
DIMERA ΕΚΔΟΤΙΚΗ ΑΕ ¹⁰²	0	0
[...]	[...]	[...]
ΣΥΝΟΛΟ	[...]	[...]

Πηγή: Σελ. 9 του Εντύπου, απαντήσεις της DIMERA MEDIA στο ερ. 9 της υπ' αριθ. πρωτ. 5888/16.10.2017 επιστολής της και στο ερ. 9 της υπ' αριθ. πρωτ. 6155/23.10.2017 επιστολής της, και ο υπό σχετ. 11 συνημμένος Πίνακας στην υπ' αριθ. πρωτ. 5888/16.10.2017 επιστολή της Γνωστοποιούσας.

IV.2.2 Κύκλοι εργασιών των αποκτηθέντων Σημάτων

73. Σύμφωνα με τα στοιχεία τα οποία προσκόμισε η Γνωστοποιούσα, τα συνολικά έσοδα των Σημάτων, τα οποία χρησιμοποιούνται για την έκδοση των εφημερίδων ΕΘΝΟΣ, Ε. ΕΘΝΟΣ ΤΗΣ ΚΥΡΙΑΚΗΣ και ΗΜΕΡΗΣΙΑ για το έτος 2016, είχαν ως εξής:

Πίνακας 6. Συνολικά Έσοδα των αποκτηθέντων Σημάτων, 2016

(σε

EURO)

Συνολικά Έσοδα Σημάτων	Παγκόσμιος κ.ε.	Κ.ε. στην Ελλάδα
Διαφημιστική Δαπάνη ¹⁰³	[...]	[...]
Πωλήσεις Εφημερίδων	[...]	[...]
ΣΥΝΟΛΟ	[...]	[...]

Πηγή: Γνωστοποιούσα¹⁰⁴

IV.2.3 Αρμοδιότητα Ε.Α.

74. Καταρχάς σημειώνεται ότι, σύμφωνα με το άρθρο 3 παρ. 7 στ. α εδ. γ του Ν. 3592/2007¹⁰⁵ ορίζονται κατώφλια (ελάχιστα όρια) του συνολικού κύκλου εργασιών των επιχειρήσεων που συμμετέχουν στη συγκέντρωση, κατ' αντιστοιχία προς το άρθρο 4β του Ν. 703/1977, με ρητή παραπομπή σε αυτό, το οποίο όμως συλλήβδην με το Ν. 703/1977 έχει ήδη καταργηθεί¹⁰⁶ και αντικατασταθεί από το άρθρο 6 παρ. 1 του Ν. 3959/2011. Κατόπιν των ανωτέρω, τα αναφερόμενα ποσά του άρθρου 6 του Ν. 3959/2011 ορίζονται για την εφαρμογή του Ν. 3592/2007, όσον αφορά στην ελληνική αγορά, στο ποσό των 5.000.000 € και, όσον αφορά την παγκόσμια αγορά, στο ποσό των 50.000.000 €.

¹⁰² Επισημαίνεται ότι στον εν λόγω πίνακα η εταιρία DIMERA ΕΚΔΟΤΙΚΗ Α.Ε. δεν εμφανίζει κύκλο εργασιών, καθότι ιδρύθηκε το έτος 2017.

¹⁰³ Μετά την αφαίρεση του αγγελιοσήμου και των νομίμων εκπτώσεων.

¹⁰⁴ Βλ. : α) την απάντηση 10 της υπ' αριθ. πρωτ. 1433/2.3.2018 επιστολής της Γνωστοποιούσας, β) την απάντηση 14 της υπ' αριθ. πρωτ. 5888/16.10.2017 επιστολής της Γνωστοποιούσας και γ) την απάντηση 11 της υπ' αριθ. πρωτ. 6155/23.10.2017 επιστολής της Γνωστοποιούσας.

¹⁰⁵ Το άρθρο 3 παρ. 7 στ. α εδ. γ του Ν. 3592/2007 ορίζει επί λέξει τα εξής: «Τα αναφερόμενα ποσά στο άρθρο 4β παρ. 1 του ν. 703/1977, όπως ισχύει, του συνολικού κύκλου εργασιών όλων των επιχειρήσεων που συμμετέχουν στη συγκέντρωση ορίζονται για την εφαρμογή της παρούσας παραγράφου στο ποσό των πέντε εκατομμυρίων (5.000.000) ευρώ στην εθνική αγορά και πενήντα εκατομμυρίων (50.000.000) ευρώ στην παγκόσμια αγορά αντίστοιχα».

¹⁰⁶ Βλ. σχετικά άρθρο 51 του Ν. 3959/2011 με τίτλο «Καταργούμενες διατάξεις», στο οποίο ορίζεται ότι «Από την έναρξη ισχύος του παρόντος νόμου καταργείται ο ν. 703/1977 (Α' 278), καθώς και κάθε άλλη αντίθετη διάταξη νόμου».

75. Σύμφωνα με την ανάλυση των αμέσως προηγούμενων Ενοτήτων IV.2.1 και IV.2.2, οι κύκλοι εργασιών των συμμετεχόντων στην υπό κρίση συγκέντρωση μερών σύμφωνα με το άρθρο 10 του Ν. 3959/2011 έχουν ως εξής:

Πίνακας 7. Κύκλοι εργασιών των συμμετεχόντων μερών, 2016

(σε EURO)

	Παγκόσμιος κ.ε.	Κ.ε. στην Ελλάδα
Όμιλος εταιριών στον οποίο ανήκει η Γνωστοποιούσα	[...]	[...]
Αποκτώμενα Σήματα	[...]	[...]
ΣΥΝΟΛΟ	[...]	[...]

76. Βάσει των προαναφερόμενων κύκλων εργασιών καταρχήν πληρούνται τα ποσοτικά όρια που τίθενται με τη διάταξη του άρθρου 3 παρ. 7α του Ν. 3592/2007, η οποία εφαρμόζεται εν προκειμένω ως ειδικότερη διάταξη¹⁰⁷. Περαιτέρω, η γνωστοποιηθείσα πράξη δεν έχει κοινοτική διάσταση σύμφωνα με τα προβλεπόμενα στο άρθρο 1 παρ. 2¹⁰⁸ και 3¹⁰⁹ του Κανονισμού 139/2004¹¹⁰, διότι δεν καλύπτει τα σχετικά κατώφλια του Κανονισμού (ΕΚ) 139/2004 και ως εκ τούτου δεν έχει γνωστοποιηθεί ούτε προβλέπεται να γνωστοποιηθεί, σε άλλα κράτη¹¹¹.

77. Ως εκ τούτου, η υπό κρίση συγκέντρωση έχει εθνική διάσταση και υπόκειται σε γνωστοποίηση ενώπιον της ΕΑ.

78. Συναφώς, ο ισχυρισμός της Γνωστοποιούσας ότι «σε κάθε περίπτωση δεν πληρούνται τα κατώφλια γνωστοποίησης του άρθρου 6, δεδομένου ότι το καταβληθέν πλειστηρίασμα ανήλθε ... συνολικά στο ποσό των [...] ευρώ» είναι απορριπτέος ως νόμω αβάσιμος, διότι κατά τα προεκτεθέντα, προκειμένου να κριθεί κατά πόσον μία συγκέντρωση πρέπει να γνωστοποιηθεί, λαμβάνεται υπόψη ο κύκλος εργασιών των συμμετεχουσών στη συγκέντρωση επιχειρήσεων και όχι βεβαίως το καταβληθέν τίμημα για την απόκτηση της επιχείρησης.

¹⁰⁷ Βλ. Ενότητα II.1.

¹⁰⁸ Το άρθρο 1 παρ. 2 του ως άνω Κανονισμού ορίζει ότι «Μία συγκέντρωση έχει κοινοτική διάσταση όταν: α) ο συνολικός κύκλος εργασιών που πραγματοποιούν παγκοσμίως όλες οι συμμετέχουσες επιχειρήσεις υπερβαίνει τα 5 δισεκατομμύρια ευρώ και β) δύο τουλάχιστον από τις συμμετέχουσες επιχειρήσεις πραγματοποιούν, κάθε μία χωριστά, εντός της Κοινότητας, συνολικό κύκλο εργασιών άνω των 250 εκατομμυρίων ευρώ, εκτός εάν κάθε μία από τις συμμετέχουσες επιχειρήσεις πραγματοποιεί άνω των δύο τρίτων του συνολικού κοινοτικού κύκλου εργασιών της σε ένα και το αυτό κράτος μέλος».

¹⁰⁹ Σύμφωνα με αυτή «Μία συγκέντρωση που δεν υπερβαίνει τα κατώτατα όρια που προβλέπονται στην παράγραφο 2 έχει κοινοτική διάσταση, εφόσον: α) ο συνολικός κύκλος εργασιών που πραγματοποιούν παγκοσμίως όλες οι συμμετέχουσες επιχειρήσεις υπερβαίνει τα 2,5 δισεκατομμύρια ευρώ· β) ο συνολικός κύκλος εργασιών που πραγματοποιούν όλες οι συμμετέχουσες επιχειρήσεις σε κάθε ένα από τρία τουλάχιστον κράτη μέλη, υπερβαίνει τα 100 εκατομμύρια ευρώ· γ) σε κάθε ένα από τα τρία τουλάχιστον κράτη μέλη που λαμβάνονται υπόψη για τους σκοπούς του στοιχείου β), δύο τουλάχιστον από τις συμμετέχουσες επιχειρήσεις πραγματοποιούν κάθε μία χωριστά συνολικό κύκλο εργασιών άνω των 25 εκατομμυρίων ευρώ και δ) δύο τουλάχιστον από τις συμμετέχουσες επιχειρήσεις πραγματοποιούν, κάθε μία χωριστά, εντός της Κοινότητας συνολικό κύκλο εργασιών άνω των 100 εκατομμυρίων ευρώ, εκτός εάν κάθε μία από τις συμμετέχουσες επιχειρήσεις πραγματοποιεί άνω των δύο τρίτων του συνολικού κοινοτικού κύκλου εργασιών της σε ένα και το αυτό κράτος μέλος».

¹¹⁰ Κανονισμός (ΕΚ) αριθ. 139/2004 του Συμβουλίου της 20^{ης} Ιανουαρίου 2004 για τον έλεγχο των συγκεντρώσεων μεταξύ επιχειρήσεων (ΕΕ L 24/1 της 29.1.2004).

¹¹¹ Βλ. Τμήμα 11 του Εντύπου.

IV.3 ΕΠΙ ΤΟΥ ΠΑΡΑΔΕΚΤΟΥ, ΤΟΥ ΕΜΠΡΟΘΕΣΜΟΥ ΚΑΙ ΤΟΥ ΠΡΟΣΗΚΟΝΤΟΣ ΧΑΡΑΚΤΗΡΑ ΤΗΣ ΓΝΩΣΤΟΠΟΙΗΣΗΣ

79. Η Γνωστοποιούσα υπέβαλε το προβλεπόμενο στο άρθρο 45 παρ. 1 του Ν. 3959/2011 παράβολο των 1.100 Ευρώ¹¹². Πληρούνται συνεπώς οι προϋποθέσεις της παραδεκτής γνωστοποίησης.

80. Ως προς τον προσήκοντα χαρακτήρα της γνωστοποίησης, αναφέρεται ότι κατά την εξέταση του φακέλου η ΓΔΑ απέστειλε, βάσει του άρθρου 8 παρ. 11 του Ν. 3959/2011, ως ισχύει, επιστολή¹¹³ στη Γνωστοποιούσα, ζητώντας στοιχεία απαραίτητα για την αξιολόγηση της συγκέντρωσης, τα οποία προσκομίστηκαν στις 02.03.2018¹¹⁴, οπότε και κατέστη προσήκουσα η Γνωστοποίηση. Ως εκ τούτου, η προθεσμία έκδοσης απόφασης της ΕΑ επί της γνωστοποιηθείσας συγκέντρωσης¹¹⁵ παρέρχεται στις **02.04.2018**.

81. Επίσης, η Γνωστοποιούσα προσκόμισε φύλλο της εφημερίδας «ΝΑΥΤΕΜΠΟΡΙΚΗ» της 6.2.2018¹¹⁶, στο οποίο δημοσιεύθηκε η υπό κρίση πράξη κατά τα προβλεπόμενα στο άρθρο 6 παρ. 6 του Ν. 3959/2011 και στην ΕΑ 558/2013. Σχετική ανάρτηση έγινε και στο διαδικτυακό τόπο της Επιτροπής Ανταγωνισμού.

82. Σύμφωνα με τα προβλεπόμενα στο άρθρο 6 παρ. 1 του Ν. 3959/2011, κάθε συγκέντρωση πρέπει να γνωστοποιείται στην Ε.Α. εντός τριάντα (30) ημερών από τη σύναψη της σχετικής συμφωνίας. Εν προκειμένω, η υπό κρίση πράξη ολοκληρώθηκε στις **31.7.2017**, οπότε η Γνωστοποιούσα εξόφλησε πλήρως το εκπλειστηριάσμα και συνεπώς κατέστη οριστική η κατακύρωση των Σημάτων σε αυτή¹¹⁷, σε συνέχεια δε της εξόφλησης υπεγράφη η υπ' αρ. 1619/31.7.2017 πράξη κατάθεσης υπολοίπου πλειστηριασματος της συμβολαιογράφου Αθηνών Βασιλικής Βαλσαμίδου. Συνεπώς, η κατά νόμο προθεσμία γνωστοποίησης παρήλθε στις

¹¹² Βλ. ηλεκτρονικό παράβολο με κωδικό 18852850095804020094 προσκομισθέν με την υπ' αρ. πρωτ. 786/1.2.2018 επιστολή.

¹¹³ Βλ. την υπ' αρ. πρωτ. 1100/12.2.2018 επιστολή της ΓΔΑ.

¹¹⁴ Βλ. την υπ' αρ. πρωτ. 1433/2.3.2018 επιστολή της Γνωστοποιούσας.

¹¹⁵ Σύμφωνα με τα προβλεπόμενα στο άρθρο 8 του Ν. 3959/2011 «1. Η Επιτροπή Ανταγωνισμού εξετάζει τη γνωστοποιούμενη συγκέντρωση, μόλις υποβληθεί η σχετική γνωστοποίηση ... 3. Αν διαπιστωθεί ότι η γνωστοποιηθείσα συγκέντρωση, παρ' ότι εμπίπτει στο πεδίο εφαρμογής της παραγράφου 1 του άρθρου 6, δεν προκαλεί σοβαρές αμφιβολίες ως προς το συμβατό αυτής με τις απαιτήσεις λειτουργίας του ανταγωνισμού στις επί μέρους αγορές στις οποίες αφορά, η Επιτροπή Ανταγωνισμού, με απόφασή της που εκδίδεται μέσα σε ένα μήνα από τη γνωστοποίηση, εγκρίνει τη συγκέντρωση ... 11. Οι προθεσμίες που προβλέπονται στις προηγούμενες παραγράφους 3, 4, 5 και 6 μπορούν να παραταθούν στις ακόλουθες περιπτώσεις: ... β) αν η γνωστοποίηση είναι λανθασμένη ή παραπλανητική, με αποτέλεσμα να μην μπορεί η Επιτροπή Ανταγωνισμού να προβεί στην αξιολόγηση της γνωστοποιούμενης συγκέντρωσης. Οι προθεσμίες που προβλέπονται στις παραγράφους 3 και 4 μπορούν επίσης να παραταθούν αν το έντυπο της γνωστοποίησης δεν έχει συμπληρωθεί πλήρως, με αποτέλεσμα να μην μπορεί η Επιτροπή Ανταγωνισμού να προβεί στην αξιολόγηση της γνωστοποιούμενης συγκέντρωσης. Με εξαίρεση την περίπτωση α' της παρούσας παραγράφου, η Επιτροπή υποχρεούται εντός επτά εργάσιμων ημερών από την ημερομηνία της γνωστοποίησης να ζητήσει από τις γνωστοποιούσες επιχειρήσεις τη διόρθωση της αρχικής γνωστοποίησης. Ως χρονικό σημείο έναρξης των προθεσμιών στην εν λόγω περίπτωση θεωρείται η ημερομηνία της προσήκουσας γνωστοποίησης ...».

¹¹⁶ Βλ. την υπ' αρ. πρωτ. 906/7.2.2018 επιστολή της Γνωστοποιούσας.

¹¹⁷ Όπως αναφέρεται στην υπ' αρ. 1578/26.07.2017 έκθεση αναγκαστικού πλειστηριασμού εμπορικών σημάτων της συμβολαιογράφου Αθηνών Βασιλικής Βαλσαμίδου (σχετ. 1.6 του Εντύπου, σελ. 18), ο υπάλληλος του πλειστηριασμού (ήτοι ο συμβολαιογράφος) μπορεί να χορηγήσει προθεσμία στον υπερθεματιστή για την καταβολή του υπολοίπου πέρα της εγγυοδοσίας εκπλειστηριασματος, όπερ και εγένετο εν προκειμένω (βλ. σελ. 25). Ωστόσο, σε περίπτωση μη εμπρόθεσμης εξόφλησης του υπολοίπου εκπλειστηριασματος, η κατακύρωση ανατρέπεται και καλούνται οι επόμενοι πλειοδότες (για την ακολουθούμενη διαδικασία βλ. αναλυτικά σελ. 18).

30.08.2017. Λαμβανομένων υπόψη των προαναφερόμενων, η υπό κρίση γνωστοποίηση, η οποία υποβλήθηκε μόλις στις **31.01.2018**, είναι **εκπρόθεσμη κατά πέντε (5) μήνες**.

V ΣΧΕΤΙΚΕΣ ΑΓΟΡΕΣ ΠΡΟΪΟΝΤΩΝ/ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ - ΓΕΩΓΡΑΦΙΚΕΣ ΑΓΟΡΕΣ¹¹⁸

83. Η οριοθέτηση των σχετικών αγορών των ΜΜΕ λαμβάνει χώρα δυνάμει του άρθρου 3 του Ν. 3592/2007, όπως ισχύει, στο οποίο προβλέπεται η διάκριση με βάση το χαρακτηρισμό του μέσου ως ενημερωτικού ή μη και περαιτέρω διάκριση ανά μέσο μαζικής ενημέρωσης (ήτοι τηλεόραση, ραδιόφωνο, εφημερίδες και περιοδικά). Η εν λόγω διάκριση πραγματοποιείται για τους σκοπούς της παρούσας και δεν δεσμεύει την Επιτροπή Ανταγωνισμού κατά τα λοιπά, ιδίως σε ό,τι αφορά υποθέσεις σχετικές με τον κλάδο των μέσων ενημέρωσης που αφορούν ενδεχόμενες παραβάσεις των άρθρων 1 και 2 του Ν. 3959/2011 ή και των άρθρων 101 και 102 της ΣυνθΛΕΕ.

84. Ως εκ τούτου, για τους σκοπούς της παρούσας συγκέντρωσης ορίζονται ως ευρύτερες σχετικές αγορές των ΜΜΕ:

(1) η αγορά της τηλεόρασης ενημερωτικών μέσων, λόγω της συμμετοχής της Γνωστοποιούσας στην ΤΗΛΕΤΥΠΟΣ (τηλεοπτικός σταθμός Mega Channel), κατά το χρόνο της υπό κρίση πράξης,

και

(2) η αγορά των εφημερίδων ενημερωτικού περιεχομένου, (έκδοση των εντύπων ΕΘΝΟΣ, ΕΘΝΟΣ ΤΗΣ ΚΥΡΙΑΚΗΣ και ΗΜΕΡΗΣΙΑ).

V.1 Η ΑΓΟΡΑ ΤΗΣ ΤΗΛΕΟΡΑΣΗΣ ΕΝΗΜΕΡΩΤΙΚΩΝ ΜΕΣΩΝ

85. Η ΕΑ σε παλαιότερες Αποφάσεις της¹¹⁹ είχε κρίνει ότι η αγορά της τηλεόρασης [άλλως και αγορά παροχής τηλεοπτικού περιεχομένου (προγράμματος)] είναι ενιαία, χωρίς περαιτέρω διάκριση, ανεξαρτήτως, τόσο του περιεχομένου αναμετάδοσης όσο και τρόπου πρόσβασης στο

¹¹⁸ Η **σχετική αγορά προϊόντων** περιλαμβάνει το σύνολο των προϊόντων ή/και υπηρεσιών που θεωρούνται από τον καταναλωτή εναλλάξιμα ή δυνάμενα να υποκατασταθούν μεταξύ τους, λόγω των χαρακτηριστικών τους, των τιμών τους και της χρήσης για την οποία προορίζονται. Η **σχετική γεωγραφική αγορά** περιλαμβάνει την περιοχή στην οποία προσφέρουν ή ζητούν τα σχετικά προϊόντα ή παρέχουν τις σχετικές υπηρεσίες οι συμμετέχουσες επιχειρήσεις υπό επαρκώς ομοιογενείς συνθήκες ανταγωνισμού και η οποία μπορεί να διακριθεί από άλλες γειτονικές γεωγραφικές περιοχές, ιδίως λόγω των αισθητά διαφορετικών συνθηκών ανταγωνισμού που επικρατούν σ' αυτές. Ως «**επηρεαζόμενη αγορά**» νοείται: **α)** Κάθε σχετική αγορά στην οποία ασκούν επιχειρηματικές δραστηριότητες **δύο ή περισσότερες** από τις συμμετέχουσες στη συγκέντρωση επιχειρήσεις, εφόσον εκτιμάται ότι η συγκέντρωση θα οδηγήσει σε συνολικό μερίδιο στην αγορά αυτή ύψους τουλάχιστον **15%** (Η περίπτωση αφορά οριζόντιες σχέσεις), καθώς και **β)** Κάθε σχετική αγορά στην οποία ασκεί επιχειρηματικές δραστηριότητες οποιαδήποτε συμμετέχουσα επιχείρηση και βρίσκεται σε προηγούμενο ή επόμενο στάδιο της παραγωγικής ή εμπορικής διαδικασίας του προϊόντος σε σχέση με την αγορά στην οποία δραστηριοποιείται άλλη συμμετέχουσα επιχείρηση, και οποιοδήποτε από τα ατομικά ή συνδυασμένα μερίδια αγοράς των επιχειρήσεων αυτών, σε οποιοδήποτε στάδιο της παραγωγικής ή εμπορικής διαδικασίας, ανέρχεται σε **25%** τουλάχιστον, ανεξάρτητα αν μεταξύ των μερών υφίσταται σχέση προμηθευτή/πελάτη. (Η περίπτωση αφορά τις κάθετες σχέσεις). Βλ. Ανακοίνωση της Επιτροπής όσον αφορά τον ορισμό της σχετικής αγοράς για τους σκοπούς του κοινοτικού δικαίου ανταγωνισμού (97/C 372/03).

¹¹⁹ Βλ. Ενδεικτικά Αποφάσεις ΕΑ υπ' αρ. 393/V/2008, 397/V/2008, 409/V/2008, 415/V/2008, 422/V/2008, 461B/V/2009, 474/VI/2010, 535/VI/2012 και 538/VII/2012, παρ. 13 και άρ. 3, παρ. 1, 3 και 4 Ν. 3592/2007, ως ίσχυαν.

τηλεοπτικό περιεχόμενο, δηλαδή, «ελεύθεροι» και συνδρομητικοί τηλεοπτικοί σταθμοί, βάσει της παρ. 1 άρ. 3 του Ν. 3592/2007, ως ίσχυε.

86. Όμως, κατόπιν τροποποίησης του Ν. 3592/2007, η οποία έλαβε χώρα την 8.8.2014¹²⁰, «Ως συγκέντρωση ελέγχου στην αγορά νοείται το ποσοστό επιρροής του κοινού από τα ενημερωτικά Μέσα κατά την έννοια της παραγράφου 5 του άρθρου 5 του νόμου αυτού ...»¹²¹. Η δε διάταξη του άρθρου 5 παρ. 5 του ίδιου νόμου ορίζει την έννοια των ενημερωτικών και μη μέσων ως εξής: «[...] Ως ενημερωτικά μέσα νοούνται εκείνα των οποίων το ημερήσιο πρόγραμμα περιλαμβάνει τακτά πρωτότυπα δελτία ειδήσεων καθημερινά, πολιτικό σχολιασμό και ενημερωτικές εκπομπές, όπως πολιτικής και οικονομικής επικαιρότητας. Τα ενημερωτικά μέσα διακρίνονται σε γενικού και θεματικού περιεχομένου. Γενικού περιεχομένου είναι τα ενημερωτικά μέσα, τα οποία περιέχουν προγράμματα ποικίλης ύλης. Θεματικού περιεχομένου είναι τα ενημερωτικά μέσα των οποίων το πρόγραμμα περιλαμβάνει ειδικό προσανατολισμό σε μία συγκεκριμένη κατηγορία ενημέρωσης, όπως οικονομικού, πολιτικού και θρησκευτικού περιεχομένου. Μη ενημερωτικά μέσα θεωρούνται αυτά, το πρόγραμμα των οποίων δεν έχει ενημερωτικό χαρακτήρα και αφορά αποκλειστικά σε ειδικούς τομείς ψυχαγωγίας και επιμόρφωσης, με περιεχόμενο, όπως μουσικό, αθλητικές μεταδόσεις με ή χωρίς σχολιασμό αθλητικών ειδήσεων, προβολή ταινιών, εκπαιδευτικό ντοκιμαντέρ ή παιδικές εκπομπές, περιλαμβανομένων και των μέσων που μεταδίδουν αποκλειστικά τηλεπωλήσεις, κατά τα οριζόμενα στην παρ. 22 του άρθρου 1 της Οδηγίας 97/36/EΚ, με την οποία τροποποιήθηκε το άρθρο της Οδηγίας 89/552/EΟΚ [...]». Συνεπώς, η έννοια «ενημερωτικό μέσο» αφορά ρητά πλέον, βάσει της παρ. 1 του άρ. 3 του ως άνω νόμου, την τηλεόραση. Άλλωστε, η ΕΑ στην Απόφαση 611/2015¹²² έκρινε ότι υφίσταται διακριτή σχετική αγορά παροχής/μετάδοσης τηλεοπτικού περιεχομένου (προγράμματος) μη ενημερωτικών μέσων.

87. Κατά σχετική δε γνώμη του ΕΣΡ η διάκριση μεταξύ «ενημερωτικών» και «μη ενημερωτικών» μέσων δεν καταλαμβάνει τη συνδρομητική τηλεόραση¹²³. Βάσει δε της παρ. 13

¹²⁰ Βλ. άρ. 6 του Ν. 4279/2014 (ΦΕΚ Α' 158/8.8.2014).

¹²¹ Παρ. 1 του άρθρου 3 του Ν. 3592/2007, όπως τροποποιήθηκε και ισχύει.

¹²² Βλ. σκέψη 108, αναφορικά με το κανάλι ΟΠΑΠ TV.

¹²³ Στην υπ' αριθ. πρωτ. 5862/13.10.2017 επιστολή του ΕΘΝΙΚΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ ΡΑΔΙΟΤΗΛΕΟΡΑΣΗΣ αναφέρεται ότι: «[...] και τούτο για τον εξής λόγο: Σύμφωνα με το ν. 2644/1998, η έννοια της συνδρομητικής τηλεόρασης παραπέμπει, κατά κύριο λόγο, στην έννοια του παρόχου συνδρομητικών υπηρεσιών μέσω δορυφόρου, όπου σήμερα απαντώνται δύο αδειούχοι: η Nona και η Cosmote. Οι ως άνω πάροχοι λειτουργούν κυρίως ως «πλατφόρμες, όπου συγκεντρώνονται περισσότερα τηλεοπτικά μέσα, κυρίως τηλεοπτικοί σταθμοί ψυχαγωγικού ή αθλητικού περιεχομένου. Εξάλλου, υπηρεσίες συνδρομητικών τηλεοπτικών υπηρεσιών παρέχονται σήμερα και μέσω ευρυζωνικής σύνδεσης (άρθρο 15 ν. 3592/2007) από παρόχους ηλεκτρονικών επικοινωνιών, όπως η Cosmote, η Vodafone και η Cyta. Πρόκειται για περίπτωση συναφή προς την προηγούμενη, αφού ο πάροχος ηλεκτρονικών επικοινωνιών (ή πάροχος δικτύου, κατά την έννοια που χρησιμοποιούμε στην επίγεια ψηφιακή τηλεόραση) συγκεντρώνει περισσότερα προγράμματα (κανάλια – παρόχους περιεχομένου) και τα παρέχει στο κοινό και πάλι έναντι συνδρομής ... στην παρ. 7 του άρθρου 15 του ν. 3592/2007 γίνεται ρητή μνεία στην υποχρέωση τήρησης του άρθρου 5 και στο διαχωρισμό ανάμεσα σε προγράμματα ενημερωτικού ή μη χαρακτήρα. Η εφαρμογή όμως αυτής της διάταξης είναι αδύνατη, διότι ο προβλεπόμενος περιορισμός ιδιοκτησίας του άρθρου 5 ... προβλέφθηκε για να εφαρμοστεί στην επίγεια (ελεύθερης λήψης) τηλεόραση και όχι στη συνδρομητική, λαμβάνοντας υπόψη και της χρήσης από το κοινό των δύο τρόπων μετάδοσης (ευρύτατη για την επίγεια τηλεόραση, περιορισμένη για την ευρυζωνική) κατά τη στιγμή ψηφίσεως του σχετικού νόμου. Σε κάθε περίπτωση, το ενδεχόμενο μετάδοσης «ενημερωτικών» μέσων (ελληνικής προέλευσης) από τους προαναφερθέντες φορείς συνδρομητικής τηλεόρασης ουδέποτε έχει αντιμετωπιστεί στην πράξη. Πράγματι τα εγκριθέντα από το ΕΣΡ προγράμματα (αυτοτελή «κανάλια») για μετάδοση μέσω ευρυζωνικών δικτύων είναι αποκλειστικά ψυχαγωγικού (Novacinema 1, Novacinema 2, Cosmote 1, 2, 3 και 4) και αθλητικού περιεχομένου, και σε μία περίπτωση εγκρίθηκε επιμορφωτικό κανάλι («Cosmote History»). Κατά συνέπεια, κατά την άποψή μας και υπό τις σημερινές

του άρ. 5 του ίδιου νόμου, «Όλες ανεξαιρέτως οι επιχειρήσεις ηλεκτρονικών μέσων ενημέρωσης υποχρεούνται [...] να καταθέσουν στο Ε.Σ.Ρ. υπεύθυνη δήλωση για το χαρακτήρα του προγράμματος τους, ως ενημερωτικού ή μη ενημερωτικού, σύμφωνα με τις διατάξεις του νόμου [...]. Το Ε.Σ.Ρ. ελέγχει τις εν λόγω δηλώσεις με βάση το πρόγραμμα που μεταδίδει ο σταθμός από τη δημοσίευση του παρόντος».

88. Ως εκ τούτου, η Επιτροπή καταλήγει στο ότι η εν λόγω αγορά της τηλεόρασης δεν περιλαμβάνει τη συνδρομητική τηλεόραση, άλλως δεν αποτελεί ενιαία αγορά της συνδρομητικής και «ελεύθερης» τηλεόρασης, καθότι η συνδρομητική τηλεόραση, υπό τις σημερινές πραγματικές συνθήκες στην ελληνική επικράτεια, δεν θεωρείται ενημερωτικό μέσο.

89. Ενόψει των ανωτέρω, για τις ανάγκες της υπό εξέταση συγκέντρωσης, ως σχετική αγορά θεωρείται **η αγορά της τηλεόρασης ενημερωτικών μέσων**¹²⁴, που περιλαμβάνει τους ενημερωτικούς τηλεοπτικούς σταθμούς¹²⁵, στην οποία δραστηριοποιείται η ΤΗΛΕΤΥΠΟΣ Α.Ε. με τη λειτουργία του ενημερωτικού τηλεοπτικού σταθμού Mega Channel.

90. Σύμφωνα με το άρθρο 3 του Ν. 3592/2007, ο γεωγραφικός προσδιορισμός της σχετικής αγοράς καθορίζεται κατά περίπτωση από την εμβέλεια του τηλεοπτικού σταθμού ή παρόχου τηλεοπτικού προγράμματος, η οποία με τη σειρά της υπαγορεύεται από την άδεια λειτουργίας τους¹²⁶, οπότε εν προκειμένω, καθώς ο εν λόγω τηλεοπτικός σταθμός είναι πανελληνίας εμβέλειας ως **σχετική γεωγραφική αγορά θα πρέπει να ληφθεί το σύνολο της ελληνικής επικράτειας**.

V.2 Η ΑΓΟΡΑ ΤΩΝ ΕΦΗΜΕΡΙΔΩΝ ΕΝΗΜΕΡΩΤΙΚΟΥ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟΥ

91. Κατ' εφαρμογή του Ν. 3592/2007, όπως ίσχυε, σύμφωνα με την ελληνική νομολογία, σε παλαιότερες αποφάσεις της ΕΑ η αγορά των εφημερίδων ορίζονταν ως ενιαία και αδιαίρετη και περιλάμβανε όλες τις εφημερίδες, ανεξαρτήτως περιεχομένου, συχνότητας κυκλοφορίας ή άλλων κριτηρίων τμηματοποίησης¹²⁷.

92. Εντούτοις, στην υπ' αρ. 410/V/2008 Απόφασή της η ΕΑ έκρινε αναφορικά με το έντυπο δημοσίευσης αγγελιών «ΧΡΥΣΗ ΕΥΚΑΙΡΙΑ» ότι «[...] αν και το έντυπο ... μπορεί να

πραγματικές συνθήκες, η διάκριση μεταξύ «ενημερωτικών» και «μη ενημερωτικών» μέσων δεν καταλαμβάνει τη συνδρομητική τηλεόραση [...]».

¹²⁴ Όπως αναφέρει και η Γνωστοποιούσα στην Ενότητα 6 του Εντύπου «[...] Όσον αφορά στη σχετική αγορά της τηλεόρασης, για τις ανάγκες της υπό εξέταση συγκέντρωσης, αυτή ... ταυτίζεται με την αγορά της τηλεόρασης ελεύθερης λήψης ενημερωτικού προγράμματος γενικού περιεχομένου [...]».

¹²⁵ Βλ. και λίστα τηλεοπτικών σταθμών στην ιστοσελίδα του ΕΣΡ http://www.esr.gr/arxeion-xml/pages/esr/esrSite/view?section=e5f2cfb3c0aa1e7683571826e98263e5&categ=1cc24e70d0871e7683571826e98263e5&last_clicked_id=link1

¹²⁶ Βάσει άρ. 1 παρ. 3 του «Ν 4339/2015 Αδειοδότηση ψηφιακής τηλεοπτικής ευρυεκπομπής, Ε.Ε.Τ.Τ. κλπ διατάξεις, «3. Οι άδειες των παρόχων περιεχομένου επίγειας ψηφιακής τηλεοπτικής ευρυεκπομπής ελεύθερης λήψης διακρίνονται σε εθνικής και περιφερειακής εμβέλειας. Εθνικής εμβέλειας είναι οι άδειες των παρόχων περιεχομένου που καλύπτουν πληθυσμιακά την επικράτεια και περιφερειακής εμβέλειας οι άδειες των παρόχων περιεχομένου που καλύπτουν πληθυσμιακά αντίστοιχες Περιφερειακές Ζώνες, όπως αυτές καθορίζονται με τους εκάστοτε ισχύοντες Χάρτες Συχνότητων, οι οποίοι καθορίζουν επίσης το ποσοστό πληθυσμιακής κάλυψης, που υποχρεούται να εξασφαλίζει στον πάροχο περιεχομένου ο πάροχος δικτύου».

¹²⁷ Βλ. ενδεικτικά Αποφάσεις Ε.Α: 393/V/2008, 397/V/2008, 415/V/2008, 461B/V/2009, 474/VI/2010, 503/VI/2010 και 535/VI/2012.

χαρακτηρισθεί ως εφημερίδα με την ευρύτερη δυνατή έννοια του όρου ως έντυπο περιοδικά εκδιδόμενο δε συνιστά μέσο ενημέρωσης που ασκεί επιρροή στο κοινό με την έννοια του άρθρου 3 παρ. 1 του Ν. 3592/2007».¹²⁸

93. Σε κάθε περίπτωση, σύμφωνα με το άρθρο 3 του Ν. 3592/2007, όπως τροποποιήθηκε και ισχύει¹²⁹, εισάγεται ρητά η έννοια «ενημερωτικό μέσο», όπως αυτή ορίζεται στην παρ. 5 του άρθρου 5 του ίδιου νόμου¹³⁰, και στις τέσσερις, προσδιορισθείσες σε αυτό, σχετικές προϊόντικές αγορές, δηλαδή τηλεόραση, ραδιόφωνο, εφημερίδες και περιοδικά. Προκύπτει δηλαδή ότι, η ευρύτερη αγορά των εφημερίδων διακρίνεται, καταρχήν, σε δύο επιμέρους αγορές, ήτοι την αγορά των εφημερίδων ενημερωτικού περιεχομένου και την αγορά των εφημερίδων μη ενημερωτικού περιεχομένου, με τις διατάξεις του εν λόγω νόμου να εφαρμόζονται για τις «ενημερωτικές εφημερίδες».

94. Ερευνητέο παραμένει όμως τι συνιστά ενημερωτικό ή μη περιεχόμενο για τις εφημερίδες, καθώς ο Ν. 3592/2007 δεν παρέχει περαιτέρω ορισμό παρά παραπέμπει σε διάταξη που αφορά τα ηλεκτρονικά μέσα (δηλαδή τηλεόραση και ραδιόφωνο).

95. Από τα στοιχεία και την έρευνα της Υπηρεσίας, προκύπτει καταρχήν ότι δεν υπάρχει σχετική νομοθετική ρύθμιση βάσει της οποίας κατηγοριοποιούνται οι εφημερίδες με γνώμονα το περιεχόμενό τους, πλην των οικονομικών για τις οποίες υπάρχει σχετική πρόβλεψη στο Ν. 2190/1920 και στην Κ.Υ.Α. 9077/Ε/2003¹³¹. Ωστόσο, και σύμφωνα με την παλαιότερη απόφαση της ΕΑ 283/ΙV/2005 και προ του Ν. 3592/2007, η αγορά των εφημερίδων μπορεί να χωρισθεί σε διακριτές αγορές και συγκεκριμένα¹³² ανάλογα με το περιεχόμενο/ θεματολογία τους σε: «[...]

¹²⁸ Σελ. 12 – 13 της Απόφασης. «Η ύλη και το περιεχόμενο του εν λόγω εντύπου, ως περιγράφεται ανωτέρω, δεν ασκεί επίδραση στη διαμόρφωση της κοινής γνώμης επί θεμάτων πολιτικού ή γενικότερου κοινωνικού ενδιαφέροντος.»

¹²⁹ «1. Ως συγκέντρωση ελέγχου στην αγορά νοείται το ποσοστό επιρροής του κοινού από τα ενημερωτικά Μέσα κατά την έννοια της παραγράφου 5 του άρθρου 5 του νόμου αυτού, σε συνάρτηση με την ιδιοκτησία ή τη συμμετοχή σε ενημερωτικά Μέσα της αυτής ή και άλλης μορφής (τηλεόραση, ραδιόφωνο, εφημερίδες και περιοδικά) στη σχετική αγορά ή στις επί μέρους σχετικές αγορές όπου δραστηριοποιείται το ενημερωτικό Μέσο ή τα ενημερωτικά Μέσα ενημέρωσης (τηλεόραση, ραδιόφωνο, εφημερίδες και περιοδικά).» καθώς και «Σε ολόκληρο το άρθρο 3 [του Ν. 3592/2007] αντικαθίστανται οι λέξεις «μέσο ενημέρωσης» από τις λέξεις «ενημερωτικό Μέσο»». Με το άρθρο 6 παρ. 5α και 5γ του Ν. 4279/2014 (ΦΕΚ Α' 158/8.8.2014).

¹³⁰ «5. Οι περιορισμοί των παραγράφων 2 και 3, πλην των εδαφίων β' και γ' της παραγράφου 3, δεν ισχύουν για τα μη ενημερωτικά ηλεκτρονικά μέσα, με την επιφύλαξη του εδαφίου β' της επόμενης παραγράφου.

Ως ενημερωτικά μέσα νοούνται εκείνα των οποίων το ημερήσιο πρόγραμμα περιλαμβάνει τακτά πρωτότυπα δελτία ειδήσεων καθημερινά, πολιτικό σχολιασμό και ενημερωτικές εκπομπές, όπως πολιτικής και οικονομικής επικαιρότητας. Τα ενημερωτικά μέσα διακρίνονται σε γενικού και θεματικού περιεχομένου. Γενικού περιεχομένου είναι τα ενημερωτικά μέσα, τα οποία περιέχουν προγράμματα ποικίλης ύλης. Θεματικού περιεχομένου είναι τα ενημερωτικά μέσα των οποίων το πρόγραμμα περιλαμβάνει ειδικό προσανατολισμό σε μία συγκεκριμένη κατηγορία ενημέρωσης, όπως οικονομικού, πολιτικού και θρησκευτικού περιεχομένου. [...]». Η οποία παράγραφος όμως, αναγράφει ρητά ότι αφορά ηλεκτρονικά μέσα.

¹³¹ Άρθρο 26 (ΦΕΚ Α' 37) και ΦΕΚ Β' 502 αντίστοιχα. Για την εφαρμογή των άρθρων 26 και 43β, περί δημοσιότητας των οικονομικών καταστάσεων και Γενικών Συνελεύσεων των Α.Ε. και Ε.Π.Ε οι δημοσιεύσεις γίνονται, από το 2015 και εφεξής, μόνο στον ιστότοπο του Γ.Ε.ΜΗ.

¹³² Βλ. απόφαση ΕΑ 283/ΙV/2005 υπό ΙV 2, η οποία διακρίνει τις εφημερίδες και «[...] α) ανάλογα με το χρόνο έκδοσης ή/και τη συχνότητα κυκλοφορίας τους, σε (i) Ημερήσιες, οι οποίες μπορούν να διακριθούν περαιτέρω σε Πρωινές και Απογευματινές, (ii) Κυριακάτικες, (iii) Εβδομαδιαίες, (iv) Δισεβδομαδιαίες, (v) Τρισεβδομαδιαίες, (vi) Δεκαπενθήμερες, (vii) Μηνιαίες και (viii) Ετήσιες και β) ανάλογα με το περιεχόμενο/ θεματολογία τους [...] » Βλ. και ενδεικτικά σχετικές αποφάσεις της Ευρ.Επ.: ΙV/M.1401 – RECOLETOS/ UNEDISA, ΙV/M.1455 – GRUNER + JAHR/ FINANCIAL TIMES, COMP/M.3817 – WEGENER/ PCM/ JV, ΙV/M.423 – NEWSPAPAEER PUBLISHING.

(i) πολιτικές, οι οποίες χωρίζονται έτι περαιτέρω βάσει της «ιδεολογικής/ κομματικής» τοποθέτησής τους σε δεξιές, κεντρώες, αριστερές κ.ά. κάθε κατηγορία των οποίων διαθέτει ένα κοινό ιδιαίτερα «αφοσιωμένο», (ii) οικονομικές, οι οποίες δύνανται μεν να διακριθούν περαιτέρω, αλλά η μεταξύ τους υποκατάσταση είναι σημαντική, (iii) αθλητικές, οι οποίες δύνανται επίσης να διαχωρισθούν περαιτέρω βάσει της αθλητικής ομάδας την οποία υποστηρίζουν, οι περισσότερες των οποίων διαθέτουν «αφοσιωμένους» φιλάθλους, (iv) ποικίλης ύλης-κοινωνικών/ καλλιτεχνικών νέων, (v) αγγελιών, κ.ά.» [...] Δυνατό να υποστηριχθεί ακόμα ότι οι εφημερίδες μπορούν να διακριθούν ανάλογα με το κατά πόσο προσφέρουν συμπληρωματικά έντυπα πληροφόρησης (περιοδικά, ένθετα, κ.α.) ή αγαθά (DVD, CD, κ.α.) παράλληλα με το βασικό έντυπο που αποτελεί την εκάστοτε εφημερίδα».

96. Ενόψει των ανωτέρω και δεδομένης της απουσίας σχετικών διατάξεων βάσει των οποίων προβλέπεται ρητά η διάκριση των εφημερίδων σε ενημερωτικού ή μη περιεχομένου, η Επιτροπή εκτιμά ότι θα μπορούσε να εφαρμοστεί κατ' αναλογία ο ορισμός των ενημερωτικών ηλεκτρονικών μέσων και στις εφημερίδες και να περιληφθούν κατ' αυτό τον τρόπο όλες τις εφημερίδες με περιεχόμενο οικονομικό ή πολιτικό. Τούτο φαίνεται ότι συνάδει με το σκεπτικό της ΕΑ, η οποία έχει κρίνει ότι ο σκοπός της διάταξης της παρ. 1 του άρ. 3 του Ν. 3592/2007, «είναι ο έλεγχος της οικονομικής ισχύος των επιχειρήσεων εκείνων μέσων μαζικής ενημέρωσης, που βάσει του περιεχομένου των εντύπων τους, δύνανται να επηρεάσουν τη διαμόρφωση της κοινής γνώμης»¹³³.

97. Εν προκειμένω, η Γνωστοποιούσα αποκτά δυνάμει της υπό κρίση πράξης τα σήματα των εφημερίδων «ΕΘΝΟΣ», «Ε. ΕΘΝΟΣ ΤΗΣ ΚΥΡΙΑΚΗΣ» και «ΗΜΕΡΗΣΙΑ», οι αντίστοιχες εκδόσεις των οποίων δύνανται να χαρακτηριστούν ως εφημερίδες ενημερωτικού περιεχομένου, καθώς οι δύο πρώτες ανήκουν στην κατηγορία των πολιτικών εφημερίδων και η τρίτη στην κατηγορία των οικονομικών εφημερίδων.

98. Ως εκ τούτου, η Επιτροπή εκτιμά ότι για τους σκοπούς της παρούσας υπόθεσης, **ως σχετική αγορά μπορεί να θεωρηθεί η αγορά εφημερίδων ενημερωτικού περιεχομένου, δηλαδή περιεχομένου οικονομικού ή πολιτικού.**¹³⁴

99. Σε ό,τι δε αφορά τον ορισμό της σχετικής γεωγραφικής αγοράς, σύμφωνα με το άρθρο 3 του Ν. 3592/2007 και παλαιότερες αποφάσεις της ΕΑ¹³⁵, η εμβέλεια στην αγορά των εφημερίδων συμπίπτει με τη γεωγραφική περιοχή κυκλοφορίας/διανομής τους. Δεδομένου ότι τα σήματα που ανήκουν στη Γνωστοποιούσα αφορούν εφημερίδες πανελλήνιας κυκλοφορίας, **ως σχετική**

¹³³ Σελ. 11 της απόφασης 410/V/2008.

¹³⁴ Η Γνωστοποιούσα αναφέρει στην Ενότητα 6 του Εντύπου ότι «[...] Ως σχετικές αγορές για τους σκοπούς εξέτασης της εν λόγω συγκέντρωσης θα πρέπει να θεωρηθούν αφενός η ευρύτερη αγορά ΜΜΕ και αφετέρου οι επιμέρους αγορές εντός αυτής, ήτοι η αγορά της τηλεόρασης και των εφημερίδων στις οποίες δραστηριοποιείται η αγοράστρια εταιρία ... Η αγορά των εφημερίδων μπορεί να χωρισθεί σε διακριτές αγορές και συγκεκριμένα: i) Ανάλογα με το χρόνο έκδοσης ή/και τη συχνότητα κυκλοφορίας τους – διάκριση σε ημερήσιες και περαιτέρω διάκριση σε πρωινές και απογευματινές, Κυριακάτικες, εβδομαδιαίες, δισεβδομαδιαίες, τρισεβδομαδιαίες, δεκαπενθήμερες, μηνιαίες και ετήσιες. ii) Ανάλογα με το περιεχόμενο/θεματολογία τους – διάκριση σε πολιτικές και περαιτέρω διάκριση ανάλογα με την ιδεολογική τοποθέτησή τους, σε οικονομικές, αθλητικές και περαιτέρω διάκριση ανάλογα με την αθλητική ομάδα που υποστηρίζουν, καθώς και ποικίλης ύλης/καλλιτεχνικές, αγγελιών κ.α. Ωστόσο, σύμφωνα με τις γενικές διατάξεις του ν. 3592/2007 δεν προβλέπεται περαιτέρω τμηματοποίηση της αγοράς [...]».

¹³⁵ Βλ. απόφαση ΕΑ 415/V/2008 και 503/VI/2010.

γεωγραφική αγορά λαμβάνεται το σύνολο της ελληνικής επικράτειας, όπου η εταιρία παρέχει τις σχετικές υπηρεσίες υπό επαρκώς ομοιογενείς συνθήκες ανταγωνισμού.

VI ΜΕΓΕΘΟΣ ΚΑΙ ΜΕΡΙΔΙΑ ΑΓΟΡΑΣ

100. Η παρ. 7 του αρ. 3 Ν. 3592/2007 ορίζει ότι «α) Απαγορεύεται η συγκέντρωση επιχειρήσεων είτε σε περίπτωση που διαπιστώνεται, ...η κατοχή δεσπόζουσας θέσης σε μία ή περισσότερες από τις συμμετέχουσες στη συγκέντρωση επιχειρήσεις είτε σε περίπτωση που αποκτάται δεσπόζουσα θέση λόγω της συγκεντρώσεως».

101. Επίσης, η παρ. 3 του αρ. 3 Ν. 3592/2007 ορίζει τον τρόπο με τον οποίο πιστοποιείται η κατοχή δεσπόζουσας θέσης στις επιμέρους αγορές των ΜΜΕ, με βάση τα επί μέρους ποσοστά που έχουν ανωτέρω στην παράγραφο 24 παρατεθεί.

102. Συνεπώς, για τις ανάγκες εξέτασης της υπό κρίσης πράξης, η ανάλυση των μεγεθών των επιμέρους αγορών καθώς και των μεριδίων αγοράς των ανταγωνιστών εντός αυτών, θα επικεντρωθεί στην αξιολόγηση της ενδεχόμενης ύπαρξης ή απόκτησης δεσπόζουσας θέσης, με βάση τα κριτήρια που ορίζονται στα ανωτέρω αναφερόμενα άρθρα.

VI.1 Η ΑΓΟΡΑ ΤΗΣ ΤΗΛΕΟΡΑΣΗΣ ΕΝΗΜΕΡΩΤΙΚΩΝ ΜΕΣΩΝ ΠΑΝΕΛΛΗΝΙΑΣ ΕΜΒΕΛΕΙΑΣ

103. Οι τηλεοπτικοί σταθμοί (Τ/Σ) ενημερωτικού χαρακτήρα πανελληνίας εμβέλειας που δραστηριοποιούνται στην εν λόγω αγορά, σύμφωνα με το ΕΣΡ, είναι οι εξής:

Πίνακας 8. Τ/Σ ενημερωτικού χαρακτήρα πανελληνίας εμβέλειας

α/α	Επωνυμία Εταιρίας	Διακριτικός τίτλος Τ/Σ
1	Ελληνική Ραδιοφωνία Τηλεόραση Α.Ε. (ΕΡΤ)	ΕΤ1
2	»	ΕΤ2
3	»	ΕΡΤ3
4	ΝΕΑ ΤΗΛΕΟΡΑΣΗ Α.Ε. – STAR CHANNEL	STAR CHANNEL
5	ΕΙΔΗΣΕΙΣ ΝΤΟΤ ΚΟΜ ΑΝΩΝΥΜΗ ΡΑΔΙΟΤΗΛΕΟΠΤΙΚΗ ΚΑΙ ΕΜΠΟΡΙΚΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ. ΠΑΡΟΧΗΣ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΩΝ ΚΑΙ ΕΝΗΜΕΡΩΣΗΣ	SKAI TV
6	ΤΗΛΕΤΥΠΟΣ Α.Ε.	MEGA CHANNEL
7	ΜΑΚΕΔΟΝΙΑ TV Α.Ε.	ΜΑΚΕΔΟΝΙΑ TV
8	ANTENNA TV Α.Ε.	ANTENNA
9	ΡΑΔΙΟΤΗΛΕΟΠΤΙΚΗ Α.Ε.	EPSILON TV
10	ΕΛΕΥΘΕΡΗ ΤΗΛΕΟΡΑΣΗ Α.Ε.	ALTER
11	ALPHA ΔΟΥΡΥΦΟΡΙΚΗ ΤΗΛΕΟΡΑΣΗ Α.Ε.	ALPHA
12	CITY NEWS Α.Ε.	APT

104. Τα στοιχεία που λαμβάνονται υπόψη για τον υπολογισμό του μεριδίου αγοράς των ως άνω τηλεοπτικών σταθμών είναι, όπως προαναφέρθηκε, βάσει της σχετικής παραγράφου του

N.3592/2007¹³⁶, το άθροισμα της διαφημιστικής δαπάνης και των εσόδων από πώληση στην ημεδαπή προγράμματος ή άλλων ραδιοτηλεοπτικών υπηρεσιών σε δωδεκάμηνη βάση. Από τα συλλεχθέντα στοιχεία από την έρευνα της Υπηρεσίας, το συνολικό μέγεθος της αγοράς και τα μεγέθη ανά τηλεοπτικό σταθμό για το έτος 2016, παρατίθενται στον κάτωθι πίνακα.

Πίνακας 9. Έσοδα Τ/Σ ενημερωτικών, 2016(ποσά σε EURO)

Τηλεοπτικός Σταθμός	Διαφημιστική Δαπάνη	Έσοδα από Πώληση Προγραμμάτων στην Ημεδαπή	ΣΥΝΟΛΟ
ANT1	[...]	[...]	[...]
ALPHA	[...]	[...]	[...]
STAR CHANNEL	[...]	[...]	[...]
MEGA CHANNEL*	[...]	[...]	[...]
ΣΚΑΪ	[...]	[...]	[...]
EPSILON TV	[...]	[...]	[...]
ET1-ET2-EPT3	[...]	[...]	[...]
ΜΑΚΕΔΟΝΙΑ TV	[...]	[...]	[...]
APT	[...]	[...]	[...]
ΣΥΝΟΛΟ	[...]	[...]	[...]

*Πηγή: * Γνωστοποιούσα, Τηλεοπτικοί σταθμοί¹³⁷*

105. Με βάση τα παραπάνω, το μερίδιο αγοράς του τηλεοπτικού σταθμού **MEGA CHANNEL** για το έτος 2016 εκτιμάται ότι ήταν μικρότερο του [15-25]%¹³⁸, το οποίο υπολείπεται του 35% που θέτει ως όριο η περίπτωση (β) της παρ. 3 του αρ. 3 του Ν. 3592/2007. Λόγω έλλειψης δε στοιχείων από τις εταιρίες EPT Α.Ε. και ΕΙΔΗΣΕΙΣ ΝΤΟΤ ΚΟΜ Α.Ε. το πραγματικό συνολικό μέγεθος της αγοράς είναι μεγαλύτερο του αντίστοιχου που παρατίθεται στον Πίνακα 9 και συνεπώς τα πραγματικά μερίδια αγοράς των τηλεοπτικών σταθμών, είναι μικρότερα από τα υπολογισθέντα.

VI.2 Η ΑΓΟΡΑ ΕΦΗΜΕΡΙΔΩΝ ΕΝΗΜΕΡΩΤΙΚΟΥ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟΥ ΠΑΝΕΛΛΗΝΙΑΣ ΚΥΚΛΟΦΟΡΙΑΣ

¹³⁶ Άρθρο 3 παρ.4 Ν. 3592/2007: «Ως κριτήριο για τη διαπίστωση της δεσπόζουσας θέσης λαμβάνεται υπόψη για μεν την τηλεόραση και το ραδιόφωνο η διαφημιστική δαπάνη και τα έσοδα από πώληση στην ημεδαπή προγράμματος ή άλλων ραδιοτηλεοπτικών υπηρεσιών σε δωδεκάμηνη βάση, για δε τις εφημερίδες και τα περιοδικά το άθροισμα της διαφημιστικής δαπάνης και των εσόδων από την πώλησή τους στην ημεδαπή σε δωδεκάμηνη βάση».

¹³⁷ Βλ. 12.2.2 του υπ' αριθ. πρωτ. 5170/20.9.2017 Εντύπου συνοπτικής γνωστοποίησης που αφορά στην απόκτηση ελέγχου της Γνωστοποιούσας επί της εταιρίας ΡΑΔΙΟΤΗΛΕΟΠΤΙΚΗ Α.Ε., το Προσάρτημα Α της υπ' αριθ. πρωτ. 5888/16.10.2017 επιστολής της Γνωστοποιούσας, και τις υπ' αριθ. πρωτ. επιστολές: 5803/12.10.2017 της ΜΑΚΕΔΟΝΙΑ TV Α.Ε., 5853/13.10.2017, 5830/13.10.2017 της ANTENNA TV Α.Ε., 5879/16.10.2017 της ALPHA ΔΟΥΡΥΦΟΡΙΚΗ ΤΗΛΕΟΡΑΣΗ Α.Ε., 5736/10.10.2017 της CITY NEWS Α.Ε. (APT) και 5718/10.10.2017 της ΝΕΑ ΤΗΛΕΟΡΑΣΗ Α.Ε. (STAR CHANNEL).

¹³⁸ Η εκτίμηση της Γνωστοποιούσας για τη διαφημιστική δαπάνη για το σύνολο της αγοράς της τηλεόρασης πανελληνίας εμβέλειας για το έτος 2016, ανέρχεται στο ποσό των [...], ενώ δεν προσκόμισε στοιχεία για τα έσοδα από πώληση τηλεοπτικών προγραμμάτων στην ημεδαπή. Βάσει αυτών, η Γνωστοποιούσα αναφέρει ότι το μερίδιο αγοράς του MEGA CHANNEL διαμορφώνεται στο [10-15]% (βλ. την απάντηση 10.Π της υπ' αριθ. πρωτ. 1433/2.3.2018 επιστολής της DIMERA MEDIA).

106. Για τον υπολογισμό του μεριδίου αγοράς της εταιρίας στην αγορά των εφημερίδων ενημερωτικού περιεχομένου για το έτος 2016, θα πρέπει να ληφθούν υπόψη το άθροισμα της διαφημιστικής δαπάνης και των εσόδων από την πώληση των εφημερίδων πολιτικού ή/και οικονομικού περιεχομένου πανελλήνιας κυκλοφορίας στην Ελλάδα σε δωδεκάμηνη βάση.

107. Τα στοιχεία της διαφημιστικής δαπάνης των εφημερίδων πανελλαδικής κυκλοφορίας λήφθηκαν από τις απαντήσεις της Γνωστοποιούσας¹³⁹, η οποία υπέβαλε στοιχεία που τηρεί η εταιρία Media Services¹⁴⁰, αφαιρουμένων των φόρων και νόμιμων εκπτώσεων, βάσει του άρθρου 10 του Ν. 3959/2011 ως ισχύει¹⁴¹. Τα στοιχεία για τις ετήσιες πωλήσεις εφημερίδων πολιτικού, οικονομικού περιεχομένου προέρχονται από το πρακτορείο διανομής τύπου, ΑΡΓΟΣ Α.Ε. και από την έρευνα της Υπηρεσίας^{142, 143}.

108. Η εκτίμηση του μεγέθους της συνολικής αγοράς εφημερίδων ενημερωτικού περιεχομένου πανελλήνιας κυκλοφορίας, καθώς και τα έσοδα των εφημερίδων ΕΘΝΟΣ, ΕΘΝΟΣ ΤΗΣ ΚΥΡΙΑΚΗΣ και ΗΜΕΡΗΣΙΑ για το έτος 2016, απεικονίζονται στον κατωτέρω πίνακα:

Πίνακας 10. Έσοδα εφημερίδων ενημερωτικού περιεχομένου, 2016 (ποσά σε EURO)

	Συνολική Αξία Αγοράς	Έσοδα Εφημερίδων ΕΘΝΟΣ, ΕΘΝΟΣ ΤΗΣ ΚΥΡΙΑΚΗΣ και ΗΜΕΡΗΣΙΑ
Διαφημιστική Δαπάνη ¹⁴⁴	[...] *	[...]
Πωλήσεις Εφημερίδων	[...]	[...]
ΣΥΝΟΛΟ	[...]	[...]

*Πηγή: Γνωστοποιούσα, ΑΡΓΟΣ Α.Ε., Επεξεργασία στοιχείων: ΓΔΑ
Εκτίμηση

109. Με βάση τα παραπάνω, το μερίδιο αγοράς των εφημερίδων ΕΘΝΟΣ, ΕΘΝΟΣ ΤΗΣ ΚΥΡΙΑΚΗΣ και ΗΜΕΡΗΣΙΑ για το έτος 2016 ανέρχεται σε ποσοστό [10-15]%¹⁴⁵, το οποίο

¹³⁹ Βλ. την απάντηση 10.Π της υπ' αριθ. πρωτ. 1433/2.3.2018 επιστολής της Γνωστοποιούσας, την απάντηση 14 της υπ' αριθ. πρωτ. 5888/16.10.017 επιστολής της Γνωστοποιούσας και την απάντηση 11 της υπ' αριθ. πρωτ. 6155/23.10.2017 επιστολής της.

¹⁴⁰ Μοναδικά διαθέσιμα στοιχεία διαφημιστικής δαπάνης εφημερίδων πανελλαδικής κυκλοφορίας είναι τα στοιχεία τα οποία παρέχει η εταιρία Media Services, τα οποία ωστόσο καταγράφουν την τεκμαρτή διαφημιστική δαπάνη χωρίς να λαμβάνονται υπόψη πιθανές εκπτώσεις και αφορούν στο σύνολο μόνο 31 εφημερίδων, οικονομικού – πολιτικού περιεχομένου και όχι στο σύνολο αυτών που είναι κατά πολύ μεγαλύτερο, βάσει των στοιχείων των πρακτορείων διανομής τύπου.

¹⁴¹ Στη σχετική απάντηση 11 της υπ' αριθ. πρωτ. 6155/23.10.2017 επιστολής της γνωστοποιούσας: α) αναφέρεται ότι «[...] Ο μοναδικός φόρος που υπήρχε και βάρυνε τα τιμολόγια παροχής διαφημιστικών υπηρεσιών ήταν το αγγελιόσημο, το οποίο ίσχυε μέχρι και το μήνα Σεπτέμβριο του 2016. Συνεπώς, κατά το τελευταίο τρίμηνο του 2016 δεν υπήρχε κάποιος φόρος που να επιβαρύνει τη διαφημιστική δαπάνη [...]», και β) το σύνολο των χορηγούμενων εκπτώσεων υπολογίζεται κατά μέσο όρο σε ποσοστό [...] % επί του ποσού της διαφημιστικής δαπάνης μετά την αφαίρεση του αγγελιοσήμου (βάσει και του συν. υπό 14.1 πίνακα της υπ' αριθ. πρωτ. 5888/16.10.2017 επιστολής της Γνωστοποιούσας).

¹⁴² Βλ. την υπ' αριθ. πρωτ. 1675/13.3.2018 επιστολή της ΑΡΓΟΣ Α.Ε., με την οποία παρείχε τη συναίνεσή της για τη χρήση των στοιχείων που είχε αποστείλει στην Υπηρεσία στο πλαίσιο της εξέτασης της γνωστοποίησης συγκέντρωσης για την απόκτηση αποκλειστικού ελέγχου από την εταιρία DIMERA MEDIA INVESTMENTS LTD επί της εταιρίας ΡΑΔΙΟΤΗΛΕΟΠΤΙΚΗ Α.Ε.

¹⁴³ Το έτερο πρακτορείο διανομής τύπου, το οποίο έχει παύσει τη δραστηριότητα του και έχει υποβάλλει αίτηση πτώχευσης [<http://www.capital.gr/epixeiriseis/3248587/aitisi-ptoxeusis-katethese-to-praktoreio-tupou-europi>], δεν απάντησε στο αίτημα της Υπηρεσίας για χορήγηση συναίνεσης σχετικά ΕΥΡΩΠΗ Α.Ε.

¹⁴⁴ Μετά την αφαίρεση του αγγελιοσήμου και των νομίμων εκπτώσεων.

υπολείπεται σε σημαντικό βαθμό του 35% που θέτει ως όριο η περίπτωση (βα) της παρ. 3 του αρ. 3 του Ν. 3592/2007. Καθώς η εκτιμώμενη διαφημιστική δαπάνη του συνόλου της εν λόγω αγοράς είναι μικρότερη από την πραγματική¹⁴⁶, λόγω έλλειψης διαθέσιμων δημοσιευμένων στοιχείων, το **πραγματικό μερίδιο αγοράς της γνωστοποιούσας θα είναι μικρότερο από το ως άνω υπολογισθέν.**

VI.3 ΑΓΟΡΑ ΜΕΣΩΝ ΕΘΝΙΚΗΣ ΕΜΒΕΛΕΙΑΣ

110. Καθώς η γνωστοποιούσα θα δραστηριοποιείται σε δύο μέσα της ίδιας εμβέλειας, εφαρμόζεται και η περίπτωση του άρθρου 3 παρ. 3 ββ) i) του Ν. 3592/2007, δηλαδή υπολογίζονται τα συνδυασμένα μερίδια όλων των μέσων ενημέρωσης που θα ελέγχει η εξαγοράζουσα μετά την ολοκλήρωση της υπό κρίση πράξης, εντός κάθε μιας από τις γεωγραφικές αγορές στις οποίες αυτά δραστηριοποιούνται.

111. Στην αγορά των μέσων εθνικής εμβέλειας εντάσσονται, τόσο τα αποκτώμενα σήματα μέσω των εφημερίδων ΕΘΝΟΣ, ΕΘΝΟΣ ΤΗΣ ΚΥΡΙΑΚΗΣ και ΗΜΕΡΗΣΙΑ όσο και η Γνωστοποιούσα μέσω του MEGA CHANNEL.

112. Ο υπολογισμός του μεριδίου αγοράς στο σύνολο των δύο μέσων (τηλεόραση, εφημερίδες) γίνεται με το άθροισμα των σταθμισμένων επιμέρους μεριδίων αγοράς του κάθε μέσου, ώστε να λαμβάνεται υπόψη η δυναμική κάθε σχετικής αγοράς στον υπολογισμό του συνολικού μεριδίου της εταιρίας και στις δύο αγορές¹⁴⁷. Ο συντελεστής στάθμισης είναι η ποσοστιαία συμμετοχή των εσόδων του κάθε επιμέρους μέσου (τηλεόραση, εφημερίδες) στη συνολική αγορά των δύο μέσων. Το μερίδιο αγοράς στο σύνολο των δύο μέσων παρουσιάζεται στον κάτωθι πίνακα.

Πίνακας 11. Συνδυασμένο μερίδιο στην αγορά εθνικής εμβέλειας (2016)

ΜΕΡΙΔΙΑ - ΜΕΣΑ ΕΘΝΙΚΗΣ ΕΜΒΕΛΕΙΑΣ (2016)		
Συμμετοχή κάθε Μέσου στη Συνολική Αγορά (συντελεστής στάθμισης f_i)	ΤΗΛΕΟΡΑΣΗ (Mega Channel) ([...])%	ΕΦΗΜΕΡΙΔΕΣ (ΕΘΝΟΣ, ΕΘΝΟΣ ΤΗΣ ΚΥΡΙΑΚΗΣ και ΗΜΕΡΗΣΙΑ) ([...])%
Επιμέρους Μερίδιο Αγοράς ανά Μέσο (x_i)	< [15-25]%	< [10-15]%

¹⁴⁵ Σύμφωνα με τα υποβληθέντα στοιχεία της Γνωστοποιούσας, η διαφημιστική δαπάνη για το σύνολο της αγοράς των εφημερίδων πανελληνίας κυκλοφορίας για το έτος 2016 ανέρχεται στο ποσό των [...] προ νομίμων εκπτώσεων (και στα [...] μετά την αφαίρεση των εκπτώσεων), και τα έσοδα από κυκλοφορία εφημερίδων ανέρχονται για το ίδιο έτος στο ποσό των [...]. Βάσει αυτών, η γνωστοποιούσα αναφέρει ότι το μερίδιο αγοράς των εφημερίδων ΕΘΝΟΣ, ΕΘΝΟΣ ΤΗΣ ΚΥΡΙΑΚΗΣ και ΗΜΕΡΗΣΙΑ διαμορφώνεται στο [10-15]% (προ αφαίρεσης των εκπτώσεων επί της διαφημιστικής δαπάνης - βλ. την απάντηση 10.Π σελ. 12-13 της υπ' αριθ. πρωτ. 1433/2.3.2018 επιστολής της Γνωστοποιούσας και την απάντηση 14 της υπ' αριθ. πρωτ. 5888/16.10.2017 επιστολής της Γνωστοποιούσας).

¹⁴⁶ Η εταιρία Media Services δεν καταγράφει τη διαφημιστική δαπάνη του συνόλου των σε κυκλοφορία εφημερίδων, ως εκ τούτου η εκτιμώμενη διαφημιστική δαπάνη είναι μικρότερη από την πραγματική (καταγράφεται η διαφημιστική δαπάνη μόνο 31 εφημερίδων, οικονομικού – πολιτικού περιεχομένου επί συνόλου περίπου 85, βάσει των στοιχείων πωλήσεων που τηρούν τα πρακτορεία διανομής τύπου).

¹⁴⁷ Τύπος Υπολογισμού Συνολικού Μεριδίου Αγοράς σε γεωγραφική αγορά όπου δραστηριοποιούνται η μέσα:

$$\text{Συνολικό Μερίδιο} = \frac{\sum_{i=1}^n (x_i f_i)}{\sum_{i=1}^n f_i} . \text{ Βλ. Ενδεικτικά Αποφάσεις ΕΑ υπ' αρ. 393/V/2008, 397/V/2008, 409/V/2008, 415/V/2008, 422/V/2008, 461B/V/2009, 474/VI/2010, 535/VI/2012.}$$

Συνολικό Σταθμισμένο Μεριδίο (%) στην Αγορά των 2 Μέσων	[15-25]%
--	----------

113. Κατά τα ανωτέρω, το **συνολικό σταθμισμένο μερίδιο στην αγορά εθνικής εμβέλειας για το έτος 2016**, υπολογίζεται σε [15-25]%, το οποίο υπολείπεται σημαντικά του 32% που ορίζεται από το Ν.3592/2007 στο σχετικό άρθρο 3 παρ. 3 περίπτωση ββ i ως μερίδιο που καταδεικνύει δεσπόμενη θέση, όταν ο εξαγοράζων δραστηριοποιείται σε δύο μέσα ίδιας εμβέλειας. Καθώς δε, όπως αναφέρθηκε, το πραγματικό μερίδιο είναι μικρότερο του υπολογισθέντος στις ως άνω αγορές, **το πραγματικό συνολικό συνδυασμένο μερίδιο των δύο μέσων θα είναι μικρότερο από το ως άνω υπολογισθέν.**

VII ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΤΗΣ ΣΥΓΚΕΝΤΡΩΣΗΣ

114. Μετά την ολοκλήρωση της συγκέντρωσης η Γνωστοποιούσα δραστηριοποιείται σε δύο ενημερωτικά μέσα πανελλήνιας εμβέλειας διαφορετικής μορφής, ήτοι στην αγορά της τηλεόρασης και στην αγορά των εφημερίδων, οι οποίες αποτελούν εν προκειμένω τις σχετικές αγορές ενημερωτικών μέσων που αφορούν στην εξεταζόμενη συγκέντρωση.

115. Βάση υπολογισμού των μεριδίων για την αξιολόγηση της υπό κρίση πράξης, της συγκέντρωσης ελέγχου και της τυχόν δημιουργίας δεσπόμενης θέσης σε κάθε μια από τις προαναφερθείσες αγορές αποτέλεσαν τα έσοδα από την πώληση προγράμματος ή άλλων ραδιοτηλεοπτικών υπηρεσιών του τηλεοπτικού σταθμού Mega Channel, από την κυκλοφορία των εφημερίδων ΕΘΝΟΣ, Ε. ΕΘΝΟΣ ΤΗΣ ΚΥΡΙΑΚΗΣ και ΗΜΕΡΗΣΙΑ, καθώς και τα διαφημιστικά έσοδα όλων των ανωτέρω μέσων ενημέρωσης κατά το προηγούμενο της συναλλαγής έτος, ήτοι το 2016. Δεσπόμενη θέση θα υφίστατο είτε με την απόκτηση μεριδίου αγοράς άνω του 35% στην επιμέρους σχετική αγορά της εμβέλειας του κάθε μέσου (τηλεόρασης ή εφημερίδων) είτε με την απόκτηση μεριδίου αγοράς άνω του 32% στο σύνολο των δύο αγορών πανελλήνιας εμβέλειας¹⁴⁸.

116. Ενόψει της προηγηθείσας ανάλυσης το μερίδιο αγοράς της Γνωστοποιούσας μετά την ολοκλήρωση της συγκέντρωσης θα ανέρχεται:

- στην αγορά της τηλεόρασης ενημερωτικών μέσων πανελλήνιας εμβέλειας σε ποσοστό **μικρότερο του [15-25]%**,
- στην αγορά των εφημερίδων ενημερωτικού περιεχομένου πανελλήνιας κυκλοφορίας σε ποσοστό **μικρότερο του [10-15]%** και
- στην αγορά ενημερωτικών μέσων πανελλήνιας εμβέλειας (στάθμιση των δύο ανωτέρω αγορών, ήτοι της τηλεόρασης και των εφημερίδων) σε ποσοστό **μικρότερο του [15-25]%**.

117. Τα εν λόγω μερίδια υπολείπονται σημαντικά των ορίων του άρθρου 3 παρ. 3 του Ν. 3592/2007, ήτοι του 35% στην αγορά κάθε μέσου και του 32% στην αγορά και των δύο μέσων πανελλήνιας εμβέλειας. Ως εκ τούτου, η γνωστοποιηθείσα πράξη πρέπει να εγκριθεί, καθώς με βάση τα ανωτέρω η Γνωστοποιούσα δεν θα αποκτήσει δεσπόμενη θέση στις επιμέρους αγορές

¹⁴⁸ Βλ. άρθρο 3 παρ. 3 του Ν. 3592/2007.

των ΜΜΕ εκ της προκείμενης συναλλαγής και άρα δεν αναμένεται να προκληθεί συγκέντρωση ελέγχου στις εν λόγω αγορές.

VIII ΠΡΩΩΡΗ ΠΡΑΓΜΑΤΟΠΟΙΗΣΗ ΤΗΣ ΣΥΓΚΕΝΤΡΩΣΗΣ

118. Σύμφωνα με το άρθρο 9 παρ. 1 του Ν. 3959/2011 «*Με την επιφύλαξη των διατάξεων των παραγράφων 2 και 3, απαγορεύεται η πραγματοποίηση της συγκέντρωσης μέχρι την έκδοση μιας από τις αποφάσεις που προβλέπονται στις παραγράφους 2, 3 και 6 του άρθρου 8 [...]. Σε περίπτωση υπαίτιας παράβασης της απαγόρευσης αυτής, επιβάλλεται από την Επιτροπή Ανταγωνισμού, σε όσους υπέχουν την υποχρέωση γνωστοποίησης κατά την παράγραφο 3 του άρθρου 6, πρόστιμο τουλάχιστον τριάντα χιλιάδων (30.000) ευρώ, το οποίο σε κάθε περίπτωση δεν μπορεί να υπερβαίνει το δέκα τοις εκατό (10%) του συνολικού κύκλου εργασιών, όπως αυτός ορίζεται στο άρθρο 10 [...]*». Προϋποθέσεις εφαρμογής της ανωτέρω διάταξης είναι: **α)** η πρόωρη πραγματοποίηση της συγκέντρωσης και **β)** η ύπαρξη υπαιτιότητας ως προς την πρόωρη αυτή πραγματοποίηση.

119. Σύμφωνα με την προαναφερόμενη διάταξη στην περίπτωση συγκέντρωσης που εμπίπτει στις διατάξεις περί προληπτικού ελέγχου του άρθρου 6 του Ν. 3959/2011 οι συμμετέχουσες επιχειρήσεις υποχρεούνται να απόσχουν από την πραγματοποίηση της συγκέντρωσης πριν λάβουν τη σχετική έγκριση της Ε.Α. Η εν λόγω υποχρέωση αναστολής πραγματοποίησης περιλαμβάνει όλες τις νομικές και υλικές πράξεις με τις οποίες συντελείται η ολοκλήρωση της συγκέντρωσης και με τις οποίες είναι δυνατό να επέλθουν οι αναμενόμενες από τη συγκέντρωση συνέπειες στη λειτουργία του ανταγωνισμού. Αντίστοιχη διάταξη υπάρχει και στο ενωσιακό δίκαιο περί ελέγχου συγκεντρώσεων¹⁴⁹.

120. Ως «πραγματοποίηση» νοείται η ολοκλήρωση των διαδικασιών της συγκέντρωσης (υπό την έννοια της πραγματικής ή νομικής υλοποίησής της)¹⁵⁰. Η ολοκλήρωση της συγκέντρωσης θεωρείται ότι πραγματοποιείται, όταν η εξαγοράζουσα επιχείρηση έχει τη δυνατότητα καθοριστικού επηρεασμού της εξαγοραζόμενης επιχείρησης, εφόσον η πρώτη έχει εν τοις πράγμασι δυνατότητα άσκησης ελέγχου επί της εξαγοραζόμενης¹⁵¹. Κατά την κρατούσα, δηλαδή, πρακτική και νομολογία¹⁵², καταρχήν αρκεί για τη διαπίστωση πραγματοποίησης της συγκέντρωσης κατά την έννοια των σχετικών διατάξεων η δυνατότητα ελέγχου της

¹⁴⁹ Βλ. άρθρο 7 παρ. 1 του Κανονισμού 139/2004.

¹⁵⁰ Βλ. Rosenthal/Thomas, European Merger Control (2010), Verlag C.H. Beck München 2010, σελ. 300, υποσ.1561, για περιπτώσιολογία πράξεων πραγματοποίησης συγκέντρωσης.

¹⁵¹ ΕΑ 536/2012, η οποία επιβεβαιώθηκε από ΔΕφαθ 1799/2015, ΔΕφαθ 3416/2004, ΕΑ 280/2005, παρ. VII, Γ: Η παράβαση πρόωρης πραγματοποίησης καταλογίζεται, εφόσον παρέχεται στην εξαγοράζουσα «[η] δυνατότητα (η οποία επαρκεί) καθοριστικής επίδρασης στην πολιτική της εξαγοραζόμενης εταιρίας και ως εκ τούτου πρόωρη απόκτηση ελέγχου αυτής». Σχετ. και ΕΑ 204/2001, 174/2000, 153/2000, 152/2000 (επιβεβαιωμένη από ΔιοικΕφαθ 5076/2002), 140/2000, 132/2000, 102/1999, 76/1999, 123/1998, 120/1998 (επιβεβαιωμένη από ΔιοικΕφαθ 949/1999), 114/1998, 103/1998, 102/1998, 88/1997, 43/1996 (επιβεβαιωμένη από ΔιοικΕφαθ 3630/1997 και 3631/1997), 41/1996 και 40/1996 (επιβεβαιωμένη από ΔιοικΕφαθ 2133/1999 και 2134/1999). Ενδεικτικά, η δυνατότητα της εξαγοράζουσας επιχείρησης να επηρεάζει τον διορισμό ή την αντικατάσταση των μελών του διοικητικού συμβουλίου της εξαγοραζόμενης επιχείρησης αποτελεί ένδειξη καθοριστικού ελέγχου σε αυτήν, βλ. και Rosenthal/Thomas, European Merger Control (2010) σελ. 300, παρ.1561. Πρβλ. και απόφαση Γεν. Δικαστηρίου Τ-704/14, Marine Harvest ASA κατά Επιτροπής, δημοσιευμένη στην ψηφιακή Συλλογή ECLI:EU:T:2017:753, σκ. 294 επ.

¹⁵² Βλ απόφαση Γεν. Δικαστηρίου Τ-411/07 Aer Lingus Group plc κατά Ευρωπαϊκής Επιτροπής, Συλλογή Νομολογίας 2010 ΙΙ-03691, σκ. 63 επ.

εξαγοραζόμενης από την εξαγοράζουσα. Σε κάθε περίπτωση, εντούτοις, περαιτέρω εξέταση του ζητήματος παρέλκει εν προκειμένω, καθώς η στοιχειοθέτηση της παράβασης της πρόωρης πραγματοποίησης προκύπτει πέραν πάσης αμφιβολίας και δεν βασίζεται απλώς στη δυνατότητα άσκησης ελέγχου από τη Γνωστοποιούσα επί των Σημάτων, αλλά στην πραγματική άσκηση του ελέγχου αυτού μέσω των επιμέρους πράξεων υλοποίησης που περιγράφονται κατωτέρω στην Ενότητα VIII.1.

VIII.1 ΔΙΑΠΙΣΤΩΣΗ ΤΗΣ ΠΑΡΑΒΑΣΗΣ ΠΡΟΩΡΗΣ ΠΡΑΓΜΑΤΟΠΟΙΗΣΗΣ ΤΗΣ ΣΥΓΚΕΝΤΡΩΣΗΣ

121. Κατά τα προαναφερόμενα με τον όρο «πραγματοποίηση της συγκέντρωσης» νοείται η ολοκλήρωση των διαδικασιών της υπό την έννοια της πραγματικής ή νομικής υλοποίησής της. Επομένως, η πραγματοποίηση της συγκέντρωσης αναφέρεται στη διενέργεια από την πλευρά της αποκτώντας πράξεων που συνίστανται στην άσκηση ελέγχου επί της αποκτώμενης.

122. Εν προκειμένω, από τα στοιχεία του φακέλου προκύπτει σαφώς ότι η Γνωστοποιούσα έχει προβεί σε συγκεκριμένες πράξεις υλοποίησης της συγκέντρωσης και άσκησης ελέγχου επί των Σημάτων. Ειδικότερα, αμέσως μετά την οριστικοποίηση της απόκτησης των Σημάτων δια της υπογραφής της υπ' αρ. 1619/31.7.2017 πράξης κατάθεσης υπολοίπου πλειστηριάσματος της συμβολαιογράφου Αθηνών Βασιλικής Βαλσαμίδου¹⁵³ η Γνωστοποιούσα στις 2.8.2017 προέβη σε γνωστοποίηση της εν λόγω απόκτησης στη Γενική Γραμματεία Εμπορίου και Προστασίας Καταναλωτή¹⁵⁴, στη συνέχεια δε η απόκτηση των Σημάτων από τη Γνωστοποιούσα καταχωρίστηκε στα οικεία βιβλία στις 14.9.2017¹⁵⁵. Μάλιστα, όπως αναφέρει η ίδια η Γνωστοποιούσα, «*Η συγκέντρωση έχει ήδη ολοκληρωθεί από την καταχώριση της μεταβίβασης στα οικεία βιβλία σημάτων, η οποία έλαβε χώρα την 14.9.2017*»¹⁵⁶.

123. Επίσης, η ΠΗΓΑΣΟΣ είχε παραχωρήσει στην εταιρία ΕΚΔΟΣΕΙΣ ΕΘΝΟΣ Α.Ε. αποκλειστική άδεια χρήσης για τα σήματα ΕΘΝΟΣ και Ε. ΕΘΝΟΣ ΤΗΣ ΚΥΡΙΑΚΗΣ δυνάμει των από [...] ιδιωτικών συμφωνητικών, η ισχύς των οποίων είχε οριστεί κατόπιν τροποποιήσεων μέχρι τις [...]. Η Γνωστοποιούσα, [...] ¹⁵⁷, [...] δια των από 12.9.2017 ιδιωτικών συμφωνητικών παραχώρησε στη θυγατρική της εταιρία ΔΙΜΕΡΑ ΕΚΔΟΤΙΚΗ¹⁵⁸ αποκλειστική άδεια χρήσης των ως άνω σημάτων, καθώς επίσης και των λοιπών 3 σημάτων ΗΜΕΡΗΣΙΑ που απέκτησε με την υπό κρίση πράξη¹⁵⁹. Σε συνέχεια της παραχώρησης των προαναφερόμενων αδειών από τις 16.9.2017 επανακυκλοφορεί η εφημερίδα υπό το σήμα ΕΘΝΟΣ και από τις 12.11.2017 οι εφημερίδες υπό τα σήματα Ε. ΕΘΝΟΣ ΤΗΣ ΚΥΡΙΑΚΗΣ και ΗΜΕΡΗΣΙΑ, η τελευταία ως ένθετο της πρώτης.

¹⁵³ Σχετικά με το ζήτημα του χρόνου κατά τον οποίο κατέστη οριστική η κατακύρωση των Σημάτων, βλ. υποσ. 117.

¹⁵⁴ Βλ. σελ. 1 του Εντύπου.

¹⁵⁵ Βλ. σχετ. 1.1-1.5 του Εντύπου.

¹⁵⁶ Βλ. τμήμα 3.1ε του Εντύπου.

¹⁵⁷ Βλ. σχετ. 13γ1 και 13γ2 συνημμένα στην υπ' αρ. πρωτ. 5888/16.10.2017 επιστολή της Γνωστοποιούσας.

¹⁵⁸ Σημειώνεται ότι η ανωτέρω εταιρία συστάθηκε στις 8.8.2017 (βλ. σχετ. 12.1 του Εντύπου), ήτοι σε άμεση χρονική συνάφεια με το χρόνο απόκτησης των Σημάτων.

¹⁵⁹ Βλ. σχετ. 1.8-1.12 του Εντύπου.

124. Με βάση τα ανωτέρω διαπιστώνεται ότι ήδη από τον Αύγουστο του 2017 η Γνωστοποιούσα προέβη σε πράξεις άσκησης ελέγχου επί των σημάτων που απέκτησε με την υπό κρίση συναλλαγή και καταδεικνύεται σαφώς ότι έχει πραγματοποιήσει την υπό κρίση συγκέντρωση πριν την έκδοση της εγκριτικής απόφασης από την Ε.Α. κατά παράβαση του άρθρου 9 παρ. 1 του Ν. 3959/2011.

VIII.2 ΥΠΑΙΤΙΟΤΗΤΑ

125. Η υπαιτιότητα στην οποία αναφέρεται το άρθρο 9 παρ. 1 του Ν. 3959/2011 για τη διάπραξη της παράβασης της υποχρέωσης αναστολής πραγματοποίησης συγκέντρωσης περιλαμβάνει σύμφωνα με την πάγια πρακτική της Επιτροπής¹⁶⁰ εκτός από το δόλο (άμεσο ή ενδεχόμενο) και την αμέλεια. Ως εκ τούτου, παράβαση υπάρχει, όχι μόνο όταν ηθελημένα και εν γνώσει του το παραβαίνον πρόσωπο προβαίνει στην πρόωρη πραγματοποίηση συγκέντρωσης ή θεωρεί ως ενδεχόμενη την παράβαση και την αποδέχεται, αλλά και όταν θεωρεί μεν ότι δεν προβαίνει στην παράβαση αυτή, αλλά, εάν είχε καταβάλει την απαιτούμενη στις συναλλαγές επιμέλεια, θα το είχε διαπιστώσει και θα την είχε αποφύγει¹⁶¹. Εξάλλου, η απαιτούμενη επιμέλεια στις συναλλαγές επιβάλλει, σε περίπτωση τυχόν αμφιβολίας για τη συνδρομή ή μη των σχετικών διατάξεων του νόμου, την αναζήτηση των κατάλληλων ή/και εξειδικευμένων συμβουλών¹⁶².

126. Σε αρκετές υποθέσεις¹⁶³ η Ε.Α. επέβαλε πρόστιμα στις εταιρίες που παρέβησαν το άρθρο 9 παρ. 1 του Ν. 3959/2011. Στην παρούσα υπόθεση δεν συντρέχει ειδική περίπτωση ή συγγνωστή πλάνη που να κατατείνουν στη μη επιβολή προστίμου¹⁶⁴, παρά τους περί αντιθέτου ισχυρισμούς της γνωστοποιούσας¹⁶⁵, η οποία, προς ενίσχυση των όσων υποστήριξε, επικαλέστηκε και τις υπ' αρ. 586/2014 και 595/2014 αποφάσεις της ΕΑ. Ειδικότερα, ο συνήγορος της γνωστοποιούσας διατύπωσε τη θέση ότι *«[δ]εν μπορούσε κανείς να φανταστεί ότι θα έπρεπε να γνωστοποιηθεί η συγκέντρωση με τα δεδομένα που σας παρέθεσα και φυσικά μόλις έγινε αντιληπτό μέσω του ελέγχου της απόκτησης της εταιρίας Ραδιοτηλεοπτική ότι υπάρχει το οποιοδήποτε ζήτημα, αμέσως η εταιρία έτρεξε να υποβάλει όλα τα στοιχεία και φυσικά να είναι συνεργάσιμη με την Επιτροπή. Άρα, για μένα σε κάθε περίπτωση δεν υπάρχει το στοιχείο της υπαιτιότητας παρά μόνο σε ακραία εκδοχή, ακόμα και αν ξεπεράσουμε τα όσα προαναφέρθηκαν για την οικονομική αυτοτέλεια των σημάτων είμαστε σε περίπτωση*

¹⁶⁰ Βλ. ενδεικτικά ΕΑ 536/2012, ΕΑ 533/2012, ΕΑ 504/2010, ΕΑ 500/2010, σκ. 25, ΕΑ 499/2010, § VI, ΕΑ 498/2010, § VI και ΕΑ 451/2009, § Ε, όπου και αναφορά στη θεωρία.

¹⁶¹ Βλ. σχετικά και αποφάσεις της Ευρωπαϊκής Επιτροπής της 18.02.1998, υπόθεση IV/M.920-Samsung/AST, σκ. 13-16, 22 (όπου θεωρήθηκε ότι δεν απαιτείται βαριά αμέλεια, ώστε να χαρακτηριστεί η συμπεριφορά ως υπαίτια), και της 10.02.1999, υπόθεση IV/M.969-A.P. Möller, σκ. 10-11.

¹⁶² Βλ. ΕΑ 536/2012.

¹⁶³ Βλ. ενδεικτικά ΕΑ 330/2007 και 536/2012 (επικυρωθείσα από ΔΕφαΘ 1794/2015).

¹⁶⁴ Η Ε.Α. σε κάποιες περιπτώσεις που είχε καταλογίσει την παράβαση της πρόωρης πραγματοποίησης συγκέντρωσης έκρινε ότι δεν έπρεπε να επιβληθεί πρόστιμο στις παραβαίνουσες επιχειρήσεις (βλ. ΕΑ 338/2007, 366/2007, 586/2014 και 595/2014). Σε δύο από τις υποθέσεις αυτές όμως οι εμπλεκόμενες εταιρίες διέπονταν παράλληλα και από ένα ειδικό νομοθετικό καθεστώς (και στις δύο περιπτώσεις επρόκειτο για το Ν. 2940/2001 που διέπει τις κατασκευαστικές εταιρίες), το οποίο θεωρήθηκε ότι στην πράξη τις εξωθούσε να πραγματοποιήσουν τη συγκέντρωση, προτού αποφανθεί η Ε.Α., και στις άλλες δύο θεώρησε ότι υπήρχαν αμφιβολίες για την ύπαρξη υπαιτιότητας και συνέτρεχε συγγνωστή πλάνη.

¹⁶⁵ Βλ. Συνεδρίαση 37^η ΠΡΑΚΤΙΚΑ της 30^{ης} Μαρτίου 2018 ΑΠΟΣΠΑΣΜΑ, ιδίως σελ. 15-16.

συγγνωστής πλάνης». Παρατηρείται, ωστόσο, ότι από την υπόθεση (Ραδιοτηλεοπτική) που επικαλείται η γνωστοποιούσα – πρόκειται για την υπ’ αρ. 652/2017 απόφαση της ΕΑ, η οποία εγκρίθηκε στις 23.11.2017 – μέχρι τη γνωστοποίηση της υπό εξέταση υπόθεσης στην ΕΑ παρήλθε διάστημα μεγαλύτερο των 2 μηνών. Επομένως, είναι σαφές ότι η δέουσα γνωστοποίηση θα μπορούσε να έχει γίνει, έστω και εκπρόθεσμα, νωρίτερα από τις 31.01.2018 και πάντως πριν την παρέλευση του έτους 2017. Πέραν τούτου, σημειώνονται επιπροσθέτως και τα εξής: στις υπ’ αρ. 586/2014 και 595/2014 αποφάσεις της η ΕΑ διέγνωσε συγγνωστή πλάνη κι ως εκ τούτου δεν επέβαλε πρόστιμο για την πρόωρη πραγματοποίηση της συγκέντρωσης, καθόσον στις δύο αυτές περιπτώσεις, κρίνοντας έκαστη *ad hoc* και *in concreto*, η ΕΑ έκρινε ότι *βάσει των όσων εκτέθηκαν στην κάθε υπόθεση χωριστά*¹⁶⁶ *δεν προέκυψε επαρκώς, κατά νόμο, το στοιχείο της υπαιτιότητας, και άρα δεν συντρέχαν οι προϋποθέσεις για την εφαρμογή της διάταξης του άρθρου 9 παρ. 1 του ν. 3959/2011*. Αυτό το γεγονός όμως, καθεαυτό προφανώς δεν δημιουργεί κάποιο νομολογιακό προηγούμενο και δεν παγιώνει κάποια πρακτική από μέρους της ΕΑ, σύμφωνα με την οποία κάθε φορά που εξετάζεται περίπτωση πρόωρης πραγματοποίησης συγκέντρωσης θα υπάρχει κάποιο τεκμήριο έλλειψης υπαιτιότητας, δεδομένου ότι η ύπαρξη ή μη υπαιτιότητας αποτελεί δικανικό στοιχείο που εξετάζεται διακριτά αν συντρέχει, εφόσον τεθεί ζήτημα, στην εκάστοτε εξεταζόμενη περίπτωση. Ως εκ τούτου, το γεγονός ότι στις περιπτώσεις των υπ’ αρ. 586/2014 και 595/2014 αποφάσεων της ΕΑ, η Επιτροπή δέχτηκε, εξετάζοντας τα στοιχεία έκαστης υπόθεσης και τα όσα παρέθεσαν οι εμπλεκόμενες επιχειρήσεις, ότι *«υπάρχουν αμφιβολίες για ύπαρξη υπαιτιότητας στην παρούσα υπόθεση σχετικά με την ενδεχόμενη πρόωρη συγκέντρωση»*¹⁶⁷, δεν σημαίνει ότι αυτομάτως γεννώνται αμφιβολίες¹⁶⁸ για ύπαρξη υπαιτιότητας και σε όλες τις μελλοντικές περιπτώσεις που θα εξετάσει η ΕΑ, αφού η ύπαρξη υπαιτιότητας ή μη αποτελεί νομικό ζήτημα που εξετάζεται, όπως προαναφέρθηκε, κατά περίπτωση, εφόσον προβληθεί από τις ενδιαφερόμενες επιχειρήσεις, εντός του νομικού και οικονομικού πλαισίου όπου λαμβάνει χώρα η υπό εξέταση κάθε φορά, πρόωρη πραγματοποίηση συγκέντρωσης και βεβαίως το βάρος απόδειξης περί του αντιθέτου φέρουν οι επιχειρήσεις που επικαλούνται τη μη ύπαρξη υπαιτιότητας. Κι αυτό γιατί, όπως γίνεται δεκτό - *με μόνη την πάροδο της κατά νόμο προθεσμίας - υφίσταται μαχητό τεκμήριο περί της υπαιτιότητας* και εναπόκειται στις παραβαίνουσες επιχειρήσεις με αντιστροφή του βάρους απόδειξης¹⁶⁹ να αποδείξουν τη μη ύπαρξή της.

127. Σημειώνεται απλώς, ότι οι αποφάσεις της Ε.Α. με τις οποίες διαπιστώθηκαν παραβάσεις πρόωρης πραγματοποίησης συγκέντρωσης και επιβλήθηκαν πρόστιμα επικυρώθηκαν στο σύνολό τους ως προς το ζήτημα της υπαιτιότητας από το Διοικητικό Εφετείο Αθηνών μετά από προσφυγή που κατέθεσαν οι παραβαίνουσες επιχειρήσεις. Ειδικότερα, το Διοικητικό Εφετείο Αθηνών έχει αιτιολογήσει την υπαιτιότητα, κρίνοντας ότι οι παραβαίνουσες εταιρίες θα

¹⁶⁶ Μάλιστα, στην περίπτωση της υπ’ αρ. 586/2014 απόφασης, η Επιτροπή έκρινε (παρ. 48) ότι *«προκύπτουν αμφιβολίες σχετικά με την τέλεση της παράβασης πρόωρης πραγματοποίησης συγκέντρωσης στην υπό κρίση υπόθεση»*.

¹⁶⁷ Βλ. ενδεικτικά παρ. 53 της υπ’ αρ. 586/2014 ΕΑ.

¹⁶⁸ Σχετική επιχειρηματολογία βλ. και στο με αρ. πρωτ. 183/29.03.2018 Υπόμνημα της γνωστοποιούσας, ιδίως παρ. 3.

¹⁶⁹ Βλ. ΔΕφαΘ 1799/2015 (σκ. 3 και 7).

μπορούσαν να είχαν ζητήσει από την Ε.Α. την κατά το άρθρο 9 παρ. 3 του Ν. 3959/2011¹⁷⁰ άδεια παρέκκλισης από την υποχρέωση μη πρόωρης πραγματοποίησης της συγκέντρωσης¹⁷¹, ότι γνώριζαν τις υποχρεώσεις τους¹⁷², ότι δεν δικαιολογείται άγνοια του νομικού πλαισίου για τον ανταγωνισμό¹⁷³, ότι η πρόωρη πραγματοποίηση δεν μπορεί να αποδοθεί σε λάθος εκτίμηση του πεδίου εφαρμογής του Ν. 3959/2011 (πρώην Ν. 703/1977)¹⁷⁴, είτε με αναφορά στην «εμπειρία»¹⁷⁵, την οργάνωση¹⁷⁶ ή την οικονομική επιφάνεια¹⁷⁷ των επιχειρήσεων ή τέλος και χωρίς ειδική αιτιολογία για την υπαιτιότητα¹⁷⁸ σε αντιστοιχία με τη νομολογία του ΣτΕ σχετικά με την υπαιτιότητα κατά την παράβαση της μη γνωστοποίησης συγκέντρωσης, όπου αντιστρέφεται το βάρος απόδειξης και μετατίθεται στις παραβαίνουσες επιχειρήσεις, οι οποίες καλούνται να τεκμηριώσουν αυτές τη μη ύπαρξη υπαιτιότητας¹⁷⁹.

128. Κατά συνέπεια, και λαμβάνοντας υπόψη την ανωτέρω πάγια νομολογία, δεν μπορούν να γίνουν δεκτά επιχειρήματα σχετικά με την έλλειψη εμπειρίας ή την αστοχία ως προς την ερμηνεία των εν λόγω διατάξεων από τη Γνωστοποιούσα, ούτε και ως προς τον τρόπο εφαρμογής τους από την Ε.Α. Αντιθέτως, στοιχειοθετείται η ύπαρξη υπαιτιότητας¹⁸⁰ στην παρούσα υπόθεση, ενώ δεν μπορεί να προβληθεί ως δικαιολογητικός λόγος άγνοια του νομικού πλαισίου του ανταγωνισμού από μέρους της γνωστοποιούσας εταιρίας¹⁸¹. Εξάλλου, επισημαίνεται ότι η Γνωστοποιούσα, η οποία αποτελεί ενεργή επιχείρηση, διέθετε την απαιτούμενη εμπειρία και τεχνογνωσία και, επομένως, ήταν ενήμερη για την εθνική νομοθεσία περί ελέγχου συγκεντρώσεων και την ορθή ερμηνεία αυτής ενώ, ακόμη και αν ήθελε υποτεθεί ότι υπήρχε η παραμικρή αμφιβολία αναφορικά με την ερμηνεία των κριτηρίων υπαγωγής της εξεταζόμενης συγκέντρωσης στον προληπτικό έλεγχο των οικείων άρθρων, σαφώς διέθετε τα μέσα, προκειμένου να εξακριβώσει τη συνδρομή ή μη των σχετικών προϋποθέσεων του νόμου και να προσφύγει σε τυχόν κατάλληλες νομικές συμβουλές. Περαιτέρω, η Γνωστοποιούσα, αν και είχε τη δυνατότητα, εντούτοις δεν υπέβαλε αίτηση για χορήγηση άδειας παρέκκλισης από την υποχρέωση μη πρόωρης πραγματοποίησης της συγκέντρωσης κατά τα οριζόμενα στο άρθρο 9 παρ. 3 του Ν. 3959/2011, προκειμένου να προβεί στις ανωτέρω ενέργειες υλοποίησης της συγκέντρωσης.

¹⁷⁰ Πρώην 4ε παρ. 3 του Ν. 703/1977.

¹⁷¹ Βλ. ΔΕφαθ 1355/2001, που επικύρωσε την ΕΑ 45/1999. Παρομοίως, βλ. ΕΑ 120/1998 (επικυρώθηκε από ΔΕφαθ 949/1999), 243/2003 και 330/2007 (επικυρώθηκε από ΔΕφαθ 545/2008). Για το ζήτημα της παρέκκλισης, βλ. σχετικά και Π. Φώτη, Μ. Πολέμη & Ν. Ζεργώλη, Η πτώση της απόδοσης μίας μετοχής ως επιχείρημα για τη χορήγηση άδειας παρέκκλισης ενώπιον της Επιτροπής Ανταγωνισμού, ΔΕΕ 4/2009, σελ. 435επ., καθώς επίσης και Ρ. Fotis, Μ. Polemis, & Ν. Zevgolits, "Stock price performance as an argument for derogation from suspension of concentrations: reality or myth?" ECLR, Volume 30: Issue 5, 2009, p.216.

¹⁷² Βλ. ΔΕφαθ 3631/1997, που επικύρωσε την ΕΑ 43/1996. Παρομοίως, βλ. ΕΑ 120/1998 (επικυρώθηκε από ΔΕφαθ 949/1999), 102/1999, 140/2000 και 149/2000, καθώς και 174/2000.

¹⁷³ Βλ. ΕΑ 132/2000.

¹⁷⁴ Βλ. ΕΑ 280/2005.

¹⁷⁵ Βλ. ΕΑ 201/2001 (επικυρώθηκε από την ΔΕφαθ 3416/2004, χωρίς αναφορά σε κάποια αιτιολογία).

¹⁷⁶ Βλ. ΕΑ 152/2000 (επικυρώθηκε από την ΔΕφαθ 5076/2002, χωρίς αναφορά σε κάποια αιτιολογία).

¹⁷⁷ Βλ. ΕΑ 88/1997.

¹⁷⁸ Βλ. ΕΑ 76/1999, 123/1998, 114/1998, 103/1998 και 102/1998.

¹⁷⁹ Βλ. ΣτΕ 1747/2000, 412/1999, 73/2000 και ΔΕφαθ 135/2009 και 1799/2015 (σκ. 3 και 7).

¹⁸⁰ Πρβλ. και ΕΑ 586/2014, σκ. 53, και ΕΑ 595/2014, σκ. 143, στις οποίες έγινε δεκτή συγγνωστή πλάνη.

¹⁸¹ Η τυχόν επίκληση άγνοιας από μέρους της γνωστοποιούσας περί του εφαρμοστέου νομικού πλαισίου ή/και της ειδικότερης ερμηνείας/εφαρμογής αυτού δεν μπορεί, κατά πάγια πρακτική και νομολογία, να γίνει αποδεκτή. Βλ. ενδεικτικά ΕΑ 536/2012, σκ. 53-54 και ΕΑ 132/2000.

129. Περαιτέρω, η Γνωστοποιούσα, παρότι γνώριζε ότι υποχρεούται να γνωστοποιήσει την πράξη και γι' αυτό υπέβαλε, έστω εκπρόθεσμα¹⁸², το έντυπο γνωστοποίησης, δεν απείχε, ως όφειλε, από την άσκηση των δικαιωμάτων που είχε ήδη αποκτήσει με τη γνωστοποιηθείσα πράξη. Ως εκ τούτου, αποδεικνύεται ότι από τον Αύγουστο του 2017 και μετά η Γνωστοποιούσα τελούσε σε υπαίτια παραβίαση της ρητής απαγόρευσης του άρθρου 9 παρ. 1 του Ν. 3959/2011.

VIII.3 ΚΑΤΑΛΟΓΙΣΜΟΣ

130. Σύμφωνα με τη διάταξη του άρθρου 9 παρ. 1 του Ν. 3959/2011 το πρόστιμο για την υπαίτια παράβαση της πρόωρης πραγματοποίησης συγκέντρωσης πριν την έκδοση απόφασης από την Ε.Α. επιβάλλεται¹⁸³ σε όσους υπέχουν την υποχρέωση γνωστοποίησης.

131. Κατά συνέπεια, στην υπό κρίση υπόθεση το πρόστιμο πρέπει να επιβληθεί στην αποκτώσα τον έλεγχο εταιρία DIMERA MEDIA INVESTMENTS LTD, η οποία, βάσει των προεκτεθέντων, υπείχε τη νομική υποχρέωση να γνωστοποιήσει την υπό κρίση συγκέντρωση και υποχρεούνταν να απέχει από οποιαδήποτε πράξη πρόωρης πραγματοποίησης της συγκέντρωσης¹⁸⁴.

VIII.4 ΣΟΒΑΡΟΤΗΤΑ ΚΑΙ ΔΙΑΡΚΕΙΑ

132. Με βάση το ενωσιακό και εθνικό δίκαιο του ανταγωνισμού, ιδίως για τη διαφύλαξη της αποτελεσματικότητας των διατάξεων για τον έλεγχο των συγκεντρώσεων, οι επιχειρήσεις πρέπει να αποθαρρύνονται να προβαίνουν σε συγκεντρώσεις που εμπίπτουν στον προληπτικό έλεγχο κατά την κείμενη νομοθεσία, χωρίς να έχουν λάβει σχετική έγκριση από την Ε.Α.¹⁸⁵ Η θέση σε εφαρμογή μιας συγκέντρωσης χωρίς την τήρηση των διατάξεων του άρθρου 4ε παρ. 1 του Ν.703/1977 (νυν άρθρου 9 παρ. 1 του Ν.3959/2011) προσβάλλει ευθέως την αποτελεσματικότητα των διατάξεων περί προληπτικού ελέγχου συγκεντρώσεων, καθώς και των βασικών αρχών που εμπεριέχονται σε αυτές, γεγονός που καθιστά τη σχετική παράβαση από τη φύση της σοβαρή. Τόσο η επιταγή για προσήκουσα γνωστοποίηση όσο και η απαγόρευση της πρόωρης πραγματοποίησης μίας συγκέντρωσης αποσκοπούν στην αποτροπή πρόκλησης μόνιμων

¹⁸² Βλ. Ενότητα IV.3.

¹⁸³ Επισημαίνεται ότι ο Κανονισμός 139/2004 προβλέπει τη διακριτική ευχέρεια της Ε.Ε. να επιβάλει ή και όχι πρόστιμο για παράβαση της υποχρέωσης αναστολής πραγματοποίησης συγκέντρωσης κατά παράβαση του άρθρου 7 παρ. 1 (βλ. διατύπωση του άρθρου 14 παρ. 2 του Κανονισμού «*Η Επιτροπή μπορεί ...*»). Βλ. και σχετικές αποφάσεις της Ε.Ε. της 03.07.2001, υποθ. COMP/JV.55-Hutchison και της 26.06.2002, υποθ. COMP/M.2650-Haniel/Cementbouw, όπου έγινε χρήση της δυνατότητας αυτής και δεν επιβλήθηκε πρόστιμο. Πρβλ. αντίθετα το περισσότερο αυστηρό γράμμα της αντίστοιχης ελληνικής διάταξης του άρθρου 9 παρ. 1 εδ. β του Ν. 3959/2011 («... επιβάλλεται από την Επιτροπή ... πρόστιμο»).

¹⁸⁴ Βλ. ενδεικτικά ΕΑ 533/2012, σκ. 29, και ΕΑ 536/2012, σκ. 51 επ.

¹⁸⁵ Βλ. σχετικά αποφάσεις Ευρωπαϊκής Επιτροπής της 18.02.1998, υπόθεση IV/M.920-Samsung/AST, σκ. 21 (γεγονός το οποίο σύμφωνα με την εν λόγω απόφαση καθιστά αναγκαία την επιβολή προστίμων σε τέτοιες περιπτώσεις) και της 10.06.2009, υπόθεση IV/M.4994-Electrabel/CNR, σκ. 190 επ. (επικυρωθείσα από ΓενΔικ της 12.12.2012, υποθ. T-329/09). Βλ. σχετικά και πρόσφατες διαδικασίες ενώπιον της Ευρωπαϊκής Επιτροπής δελτία τύπου της 6.7.2017 http://europa.eu/rapid/press-release_STATEMENT-17-1929_en.htm και της 18.5.2017 http://europa.eu/rapid/press-release_IP-17-1368_en.htm.

ζημιών στον ανταγωνισμό¹⁸⁶. Ειδικότερα, οι βασικές αρχές των εν λόγω διατάξεων είναι αυτές καθαυτές πολύ σημαντικές και η παραβίασή τους εξασθενεί, όπως προαναφέρθηκε, την αποτελεσματικότητα των διατάξεων για τον έλεγχο των συγκεντρώσεων. Οντως, η υποχρέωση αναστολής πραγματοποίησης της συγκέντρωσης μέχρι την έκδοση σχετικής απόφασης της Ε.Α. επιτρέπει στην Επιτροπή να αποτρέπει τις επιχειρήσεις να πραγματοποιούν συγκέντρωση που μπορεί να προκαλέσει ανεπανόρθωτες και μόνιμες ζημιές στον ανταγωνισμό. Ωστόσο, κάθε παράβαση της υποχρέωσης αναστολής πραγματοποίησης συγκέντρωσης είναι εκ φύσεως σοβαρή, ενώ η σοβαρότητα της παράβασης δεν αναιρείται από το γεγονός ότι η συγκέντρωση δεν προκαλεί ζημία στον ανταγωνισμό ή ότι η παράβαση διαπράχθηκε εξ αμελείας¹⁸⁷.

133. Σημειώνεται ότι, η παράλειψη γνωστοποίησης συγκέντρωσης και η πρόωρη πραγματοποίηση αυτής συνιστούν διακριτές παραβάσεις και ο νομοθέτης έχει προβλέψει τη δυνατότητα επιβολής διαφορετικού προστίμου για καθεμία από αυτές¹⁸⁸.

134. Εκτέθηκε ήδη ότι η θέση σε εφαρμογή μίας συγκέντρωσης χωρίς την τήρηση των διατάξεων του άρθρου 9 του Ν. 3959/2011 θίγει την αποτελεσματικότητα των διατάξεων περί συγκεντρώσεων και των βασικών αρχών των εν λόγω διατάξεων που καθαυτές είναι πολύ σημαντικές, τόσο εξ επόψεως γενικής όσο και ειδικής πρόληψης, καθιστώντας τη σχετική παράβαση καταρχήν σοβαρή¹⁸⁹.

135. Οι πραγματικές επιπτώσεις στη λειτουργία του ανταγωνισμού λαμβάνονται υπόψη μόνο κατά την επιμέτρηση του ύψους του προστίμου, αλλά όχι ως προς το εάν η παράβαση είναι ή όχι σοβαρή¹⁹⁰. Ειδικότερα, σύμφωνα με το άρθρο 9 παρ. 1 τελευταίο εδάφιο του Ν. 3959/2011 *«Κατά την επιμέτρηση του προστίμου λαμβάνονται ιδίως υπόψη η οικονομική ισχύς των συμμετεχουσών στη συγκέντρωση επιχειρήσεων, ο αριθμός των επηρεαζόμενων από τη συγκέντρωση σχετικών αγορών και οι συνθήκες του ανταγωνισμού που επικρατούν σε αυτές, καθώς και τα εκτιμώμενα αποτελέσματα στον ανταγωνισμό από τη συγκέντρωση»*.

136. Βάσει του άρθρου 9 παρ. 1 του Ν. 3959/2011, το πρόστιμο που θα επιβληθεί κατά τα ανωτέρω στη Γνωστοποιούσα, εφόσον της καταλογισθεί από την Ε.Α. η ανωτέρω υπαίτια παράβαση πρόωρης πραγματοποίησης της υπό κρίση συγκέντρωσης, ανέρχεται σε 30.000 ευρώ κατ' ελάχιστον και δεν μπορεί να υπερβεί το 10% του συνολικού κύκλου εργασιών της υπόχρεης

¹⁸⁶ Βλ. αποφάσεις Ευρωπαϊκής Επιτροπής της 18.02.1998, υπόθεση IV/M.920-Samsung/AST, σκ. 22, της 10.02.1999, υπόθεση IV/M.969-A.P. Möller, σκ. 15, και της 10.06.2009, υπόθεση IV/M.4994-Electrabel/CNR, σκ. 192-194.

¹⁸⁷ Βλ. ΕΑ 536/VI/2012, σκ. 58, Μ.4994, ό.π., σκ.187-190 (και νομολογία που παραπέμπει), καθώς και 1999/459/ΕΚ, ό.π., σκ. 12. Σημειωτέον ότι οι πραγματικές επιπτώσεις στη λειτουργία του ανταγωνισμού μπορεί να λαμβάνονται μεν υπόψη ως σχετικός παράγοντας κατά την επιμέτρηση του ύψους του προστίμου, αλλά όχι και ως προς το εάν η παράβαση θεωρείται καταρχήν σοβαρή ή όχι: βλ. Μ.4994, ό.π, σκ.193-194 (και νομολογία που παραπέμπει). Βλ. επίσης 1999/459/ΕΚ, ό.π., σκ. 22, βλ. και 1999/594/ΕΚ, ό.π., σκ. 15, επίσης και απόφαση Γεν. Δικαστηρίου Τ-704/14, Marine Harvest ASA κατά Επιτροπής, σκ. 371-374.

¹⁸⁸ Βλ. και απόφαση ΓενΔΕΕ της 26.10.2017, Τ-704/14, Marine Harvest ASA κατά Επιτροπής, σκ. 345-373 . Επίσης βλ. 536/2012, η οποία επικυρώθηκε με τη ΔΕφΑθ 1799/2015, με την οποία ρητώς έγινε δεκτό ότι ορθώς η ΕΑ επέβαλε δύο χωριστά πρόστιμα, καθώς η πρόωρη πραγματοποίηση συγκέντρωσης και η παράλειψη γνωστοποίησης αποτελούν «διακριτές κατά το νόμο παραβάσεις, για τις οποίες προβλέπεται διαφορετικό πρόστιμο» (βλ. σκ. 6).

¹⁸⁹ Βλ. αποφάσεις Ευρωπαϊκής Επιτροπής της 10.06.2009, υπόθεση COMP/M.4994-ELECTRABEL, σκ. 187-190 (με παραπομπή σε νομολογία), της 18.02.1998, υπόθεση IV/M.920-Samsung/AST, σκ. 12.

¹⁹⁰ Βλ. απόφαση Ευρωπαϊκής Επιτροπής της 10.06.2009, υπόθεση COMP/M.4994-ELECTRABEL, σκ. 193-194 (με παραπομπή σε νομολογία), η οποία επικυρώθηκε από ΓενΔικ της 12.12.2012, υποθ. Τ-332/09.

προς γνωστοποίηση επιχείρησης, όπως αυτός ορίζεται στο άρθρο 10 του Ν. 3959/2011. Ο συνολικός κύκλος εργασιών του Ομίλου στον οποίο ανήκει η αποκτώσα και υπόχρεη προς γνωστοποίηση εταιρία ανήλθε για το έτος 2016 στην ελληνική αγορά σε [...] ευρώ.

137. Η μικρή διάρκεια της παράβασης έχει αναγνωρισθεί ως ελαφρυντική περίσταση στο στάδιο επιμέτρησης του προστίμου¹⁹¹. Ωστόσο, ακόμα και διάστημα τριών μηνών έχει θεωρηθεί ότι είναι σημαντικό¹⁹².

138. Περαιτέρω, ελαφρυντική περίσταση μπορεί να συνιστά και η καλή συνεργασία της γνωστοποιούσας με την Υπηρεσία¹⁹³.

139. Ως προς τη σοβαρότητα της εν λόγω παράβασης, εν προκειμένω συνεκτιμάται το γεγονός ότι, βάσει των στοιχείων του φακέλου, δεν προκύπτει ότι η πρόωρη πραγματοποίηση έφθασε μέχρι του δόλου¹⁹⁴, καθώς και το γεγονός ότι δεν έγινε με στόχο να παρακαμφθεί ο ουσιαστικός έλεγχος της συγκέντρωσης από την Επιτροπή Ανταγωνισμού, δεδομένου ότι η Γνωστοποιούσα δεν επιχείρησε να αποκρύψει την υπό κρίση πράξη, η οποία εξάλλου αναφέρθηκε στο πλαίσιο της από 20.9.2017 γνωστοποίησης συγκέντρωσης επί της απόκτησης αποκλειστικού ελέγχου από τη Γνωστοποιούσα επί της εταιρείας ΡΑΔΙΟΤΗΛΕΟΠΤΙΚΗ ΑΝΩΝΥΜΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ¹⁹⁵, η οποία μάλιστα εγκρίθηκε στις 24.11.2017 κατόπιν συνεκτίμησης και της υπό κρίση πράξης, με την υπ' αρ. 652/2017 απόφαση της ΕΑ¹⁹⁶. Σημειώνεται, ότι η 24^η Νοεμβρίου 2017 αποτελεί το χρονικό εκείνο σημείο από το οποίο και μετά δεν μπορεί να δικαιολογηθεί άγνοια περί της πρόωρης πραγματοποίησης της συγκέντρωσης, ακόμη και για την περίπτωση που ήθελε υποθετικά έστω εκληφθεί, κάτι που η Επιτροπή κατά τα ανωτέρω δεν δέχεται, άγνοια για το προηγούμενο διάστημα.

140. Επίσης, η γνωστοποιηθείσα συγκέντρωση δεν αλλοιώνει ουσιαστικά τη θέση των ανταγωνιστικών επιχειρήσεων στη σχετική αγορά ούτε επιφέρει σημαντική ενίσχυση των μεριδίων.

141. Η διάρκεια της παράβασης πρόωρης πραγματοποίησης της υπό κρίση συγκέντρωσης εκτείνεται σε κάθε περίπτωση, κατά τα προεκτεθέντα, από τον Αύγουστο του 2017 και συνεχίζει έως την ημερομηνία γνωστοποίησης της υπό κρίση συγκέντρωσης (31.01.2018), ήτοι για πέντε (5) μήνες¹⁹⁷.

¹⁹¹ Βλ. σχετικά ΕΑ 530/2011, 536/2012.

¹⁹² Βλ. σχετικά ΕΑ 536/2012. Βλ. και απόφαση Ευρωπαϊκής Επιτροπής της 10.02.1999, υπόθεση IV/M.969-A.P. Møller, σκ.19-20.

¹⁹³ Βλ. σχετικά ΕΑ 530/2011. Βλ. και απόφαση Ευρωπαϊκής Επιτροπής της 10.06.2009, υπόθεση COMP/M.4994-ELECTRABEL, σκ. 219. Επίσης βλ. και ΕΑ 595/2014, σκ. 145 περ. δ.

¹⁹⁴ Κατά την εκτίμηση της σοβαρότητας της παράβασης εξετάζεται η ύπαρξη δόλου ή (έστω ελαφράς) αμέλειας. Βλ. σχετικά και αποφάσεις Ευρωπαϊκής Επιτροπής της 18.02.1998, υπόθεση IV/M.920-Samsung/AST, σκ. 13-16, και της 10.06.2009, υπόθεση IV/M.4994-Electrabel/CNR, σκ. 190 επ., όπου επισημαίνεται ότι κάθε παράβαση της υποχρέωσης αναστολής πραγματοποίησης συγκέντρωσης είναι εκ φύσεως σοβαρή και ότι η σοβαρότητα της παράβασης δεν αναιρείται από το γεγονός ότι η συγκέντρωση δεν προκαλεί ζημία στον ανταγωνισμό ή ότι η παράβαση διαπράχθηκε εξ αμελείας.

¹⁹⁵ Βλ. υπ' αριθ. πρωτ. 5170/20.09.2017 έντυπο γνωστοποίησης.

¹⁹⁶ Βλ. το από 24.11.2017 δελτίο τύπου αναρτημένο στην ιστοσελίδα <https://www.epant.gr>.

¹⁹⁷ Πρβλ. σχετικά ΕΑ 533/2012 και ιδίως 536/2012, σκ. 60. Βλ. και αποφάσεις Ευρωπαϊκής Επιτροπής της 18.02.1998, υπόθεση IV/M.920-Samsung/AST, σκ. 27, της 10.06.2009, υπόθεση COMP/M.4994-ELECTRABEL, σκ. 211-216. Στην υπόθεση αυτή, έγινε κατ' εξαίρεση δεκτή η λήξη της διάρκειας της

142. Σε κάθε περίπτωση σε σχέση με την επιμέτρηση προστίμου, σύμφωνα με το άρθρο 9 παρ. 1 τελευταίο εδάφιο του Ν. 3959/2011, συνεκτιμάται ως προς την οικονομική ισχύ της Γνωστοποιούσας το γεγονός ότι τα μερίδιά της¹⁹⁸ είναι χαμηλά στη σχετική αγορά των εφημερίδων ενημερωτικού περιεχομένου πανελλήνιας κυκλοφορίας [10-15]% και στη σχετική αγορά της τηλεόρασης ενημερωτικών μέσων πανελλήνιας εμβέλειας [15-25]% και ότι ο κ.ε. του ομίλου όπου ανήκει ανέρχεται στην ελληνική αγορά σε [...] ευρώ, δεδομένου ότι οι ανωτέρω αναφερθείσες παράμετροι καταδεικνύουν ότι ανεξαρτήτως της σοβαρότητας της παράβασης οι πραγματικές επιπτώσεις της διαπιστωθείσας πρόωρης πραγματοποίησης της συγκέντρωσης στη λειτουργία του ανταγωνισμού είναι περιορισμένες, λαμβάνοντας υπόψη και την ανάλυση που περιλαμβάνεται στην με αρ. πρωτοκ. 1978/26.03.2018 Εισήγηση για έγκρισή της¹⁹⁹.

ΙΧ ΕΚΠΡΟΘΕΣΜΗ ΓΝΩΣΤΟΠΟΙΗΣΗ ΣΥΓΚΕΝΤΡΩΣΗΣ

143. Σύμφωνα με το αρ. 6 παρ. 1 του Ν. 3959/2011 *«Κάθε συγκέντρωση επιχειρήσεων πρέπει να γνωστοποιείται στην Επιτροπή Ανταγωνισμού μέσα σε τριάντα ημέρες από τη σύναψη της συμφωνίας ή τη δημοσίευση της προσφοράς ή ανταλλαγής ή την ανάληψη υποχρέωσης για την απόκτηση συμμετοχής, που εξασφαλίζει τον έλεγχο της επιχείρησης...»*. Περαιτέρω σύμφωνα με το αρ. 6 παρ. 4 του Ν. 3959/2011 *«Σε περίπτωση υπαίτιας παράβασης της υποχρέωσης προς γνωστοποίηση η Επιτροπή Ανταγωνισμού επιβάλλει στον καθένα από τους υπόχρεους προς γνωστοποίηση κατά την παράγραφο 3 πρόστιμο ύψους τουλάχιστον τριάντα χιλιάδων (30.000) ευρώ, το οποίο δεν υπερβαίνει το δέκα τοις εκατό (10%) του συνολικού κύκλου εργασιών, όπως αυτός ορίζεται στο άρθρο 10. Κατά την επιμέτρηση του προστίμου λαμβάνονται ιδίως υπόψη η οικονομική ισχύς των επιχειρήσεων που συμμετέχουν στη συγκέντρωση, το πλήθος των επηρεαζόμενων αγορών και το επίπεδο του ανταγωνισμού σε αυτές, καθώς και η εκτιμώμενη επίδραση της συγκέντρωσης στον ανταγωνισμό»*.

ΙΧ.1 ΔΙΑΠΙΣΤΩΣΗ ΤΗΣ ΠΑΡΑΒΑΣΗΣ ΥΠΟΧΡΕΩΣΗΣ ΕΜΠΡΟΘΕΣΜΗΣ ΓΝΩΣΤΟΠΟΙΗΣΗΣ ΤΗΣ ΣΥΓΚΕΝΤΡΩΣΗΣ

144. Εν προκειμένω, όπως ήδη αναφέρθηκε²⁰⁰, η υπό κρίση πράξη ολοκληρώθηκε στις 31.7.2017, οπότε η Γνωστοποιούσα εξόφλησε πλήρως το εκπλειστηρίασμα²⁰¹ και κατέστη οριστική η κατακράτηση των Σημάτων σε αυτή. Συνεπώς, η κατά νόμο προθεσμία γνωστοποίησης παρήλθε στις 30.08.2017. Λαμβανομένων υπόψη των προαναφερόμενων, η υπό κρίση γνωστοποίηση, η οποία υποβλήθηκε στις 31.01.2018, είναι, όπως προαναφέρθηκε, εκπρόθεσμη κατά πέντε (5) μήνες.

ΙΧ.2 ΥΠΑΙΤΙΟΤΗΤΑ

παράβασης, όταν η υπόχρεη προς γνωστοποίηση επιχείρηση ενημέρωσε για πρώτη φορά την Ε.Επ. σχετικά με την συγκέντρωση και όχι όταν υπέβαλε επίσημα το έντυπο γνωστοποίησης.

¹⁹⁸ Βλ. Ενότητα VI.

¹⁹⁹ Βλ. απόφαση Ευρωπαϊκής Επιτροπής της 10.6.2009, υπόθεση COMP/M.4994-ELECTRABEL, ό.π, σκ. 193-194 (με παραπομπή σε νομολογία), η οποία επικυρώθηκε από ΓενΔικ της 12.12.2012, υποθ. T-332/09.

²⁰⁰ Βλ. Ενότητα IV.3.

²⁰¹ Βλ. την υπ' αρ. 1619/31.7.2017 πράξη κατάθεσης υπολοίπου πλειστηριασματος της συμβολαιογράφου Αθηνών Βασιλικής Βαλσαμίδου (σχετ. 1.7 του Εντύπου).

145. Σύμφωνα με το άρθρο 6 παρ. 4 του Ν. 3959/2011, για τη διάπραξη της παράβασης της υποχρέωσης εμπρόθεσμης γνωστοποίησης απαιτείται υπαιτιότητα, η οποία κατ' αντιστοιχία με τα προαναφερθέντα ως προς την υπαιτιότητα για τη διάπραξη της παράβασης της υποχρέωσης αναστολής πραγματοποίησης συγκέντρωσης και σύμφωνα με την πρακτική της ΕΑ και τη σχετική νομολογία περιλαμβάνει τόσο το δόλο (άμεσο ή ενδεχόμενο) όσο και την αμέλεια. Επομένως, υπαίτια παράβαση της ανωτέρω υποχρέωσης στοιχειοθετείται, όχι μόνο όταν ηθελημένα και εν γνώσει του το υπόχρεο προς γνωστοποίηση πρόσωπο προβαίνει στη μη προσήκουσα και εκπρόθεσμη γνωστοποίηση της συγκέντρωσης ή όταν εκτιμά την παράβαση ως ενδεχόμενη και την αποδέχεται, αλλά και όταν θεωρεί μεν ότι δεν υπέχει υποχρέωση γνωστοποίησης, αλλά εάν κατέβαλε την απαιτούμενη στις συναλλαγές επιμέλεια θα μπορούσε να διαγνώσει ότι υπείχε τέτοια υποχρέωση και θα απέφευγε την παραβατική συμπεριφορά²⁰². Και βεβαίως η απαιτούμενη στις συναλλαγές επιμέλεια επιβάλλει, σε περίπτωση τυχόν αμφιβολίας για τη συνδρομή ή μη των σχετικών διατάξεων του νόμου, την αναζήτηση των κατάλληλων ή/και εξειδικευμένων νομικών συμβουλών²⁰³. Περαιτέρω, σύμφωνα με τη νομολογία, η υπαιτιότητα τεκμαίρεται από μόνη την πάροδο της κατά νόμο προθεσμίας και απόκειται στις παραβαίνουσες επιχειρήσεις να αποδείξουν τη μη ύπαρξη υπαιτιότητας, ήτοι αντιστρέφεται το βάρος απόδειξης²⁰⁴.

146. Εν προκειμένω, επισημαίνεται ότι η Γνωστοποιούσα εταιρία αποτελεί ενεργή επιχείρηση και ως εκ τούτου αναμένεται ευλόγως να είναι ενήμερη και επιμελής ως προς την τήρηση της νομοθεσίας περί ελέγχου συγκεντρώσεων. Επιπλέον, είχε ήδη προηγηθεί στις 20.9.2017 η γνωστοποίηση συγκέντρωσης επί της απόκτησης αποκλειστικού ελέγχου από τη Γνωστοποιούσα επί της εταιρείας ΡΑΔΙΟΤΗΛΕΟΠΤΙΚΗ ΑΝΩΝΥΜΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ²⁰⁵, η οποία μάλιστα εγκρίθηκε στις 24.11.2017²⁰⁶, με την υπ' αρ. 652/2017 απόφαση ΕΑ. Ως εκ τούτου, η Γνωστοποιούσα είχε επίγνωση της κατά νόμο υποχρέωσής της για γνωστοποίηση και παρόλα αυτά η υπό κρίση γνωστοποίηση υποβλήθηκε καθυστερημένα, ήτοι μόλις στις 31.1.2018.

IX.3 ΚΑΤΑΛΟΓΙΣΜΟΣ

147. Σύμφωνα με τη διάταξη του άρθρου 6 παρ. 4 του Ν. 3959/2011, πρόστιμο επιβάλλεται σε όσους υπέχουν υποχρέωση γνωστοποίησης. Κατά συνέπεια, στην υπό κρίση υπόθεση το πρόστιμο πρέπει να επιβληθεί στην αποκτώσα τον έλεγχο εταιρία DIMERA MEDIA INVESTMENTS LTD, η οποία, βάσει των προεκτεθέντων, υπείχε τη νομική υποχρέωση να γνωστοποιήσει εντός προθεσμίας 30 ημερών την υπό κρίση συγκέντρωση²⁰⁷.

IX.4 ΣΟΒΑΡΟΤΗΤΑ ΚΑΙ ΔΙΑΡΚΕΙΑ

²⁰² Βλ. σχετικά και αποφάσεις της Ευρωπαϊκής Επιτροπής της 18.02.1998, υπόθεση IV/M.920-Samsung/AST, σκ. 13-16, 22 (όπου θεωρήθηκε ότι δεν απαιτείται βαριά αμέλεια, ώστε να χαρακτηρισθεί η συμπεριφορά ως υπαίτια), και της 10.02.1999, υπόθεση IV/M.969-A.P. Möller, σκ. 10-11.

²⁰³ Βλ. ΕΑ 536/2012, παρ. 44 επ.

²⁰⁴ Βλ. ΔΕφαθ 1799/2015 (σκ. 3 και 7).

²⁰⁵ Βλ. υπ' αριθ. πρωτ. 5170/20.09.2017 έντυπο γνωστοποίησης.

²⁰⁶ ΕΑ 652/2017 (βλ. το από 24.11.2017 δελτίο τύπου αναρτημένο στην ιστοσελίδα <https://www.epant.gr/>).

²⁰⁷ Βλ. ενδεικτικά ΕΑ 536/VI/2012, σκ. 50.

148. Η επιταγή για γνωστοποίηση κατά τα οριζόμενα στο νόμο όσο και η απαγόρευση της πρόωρης πραγματοποίησης μίας συγκέντρωσης αποσκοπούν στην αποτροπή πρόκλησης μόνιμων ζημιών στον ανταγωνισμό²⁰⁸. Ειδικότερα, οι βασικές αρχές των εν λόγω διατάξεων είναι αυτές καθαυτές πολύ σημαντικές και η παραβίασή τους εξασθενεί την αποτελεσματικότητα των διατάξεων για τον έλεγχο των συγκεντρώσεων. Η παράλειψη γνωστοποίησης συγκέντρωσης, όπως ορίζει ο νόμος, καθώς και η πρόωρη πραγματοποίηση αυτής συνιστούν, κατά τα ανωτέρω, διακριτές παραβάσεις και ο νομοθέτης έχει προβλέψει τη δυνατότητα επιβολής διαφορετικών προστίμων για διαφορετικές περιπτώσεις²⁰⁹. Στο πλαίσιο αυτό, η εκπρόθεσμη γνωστοποίηση θίγει την αποτελεσματική εφαρμογή των σχετικών διατάξεων, δεδομένου ότι αποστερεί την ελέγχουσα Αρχή από τη δυνατότητα συστηματικής και έγκαιρης εποπτείας των μεγάλων συγκεντρώσεων, ενώ επιτείνει και το ενδεχόμενο πρόκλησης μόνιμων ζημιών στον ανταγωνισμό²¹⁰.

149. Σύμφωνα με το άρθρο 6 παρ. 4 τελευταίο εδάφιο του Ν. 3959/2011, οι πραγματικές επιπτώσεις στη λειτουργία του ανταγωνισμού λαμβάνονται υπόψη μόνο κατά την επιμέτρηση του ύψους του προστίμου, αλλά όχι ως προς το εάν η παράβαση είναι ή όχι σοβαρή²¹¹.

150. Ως προς τη σοβαρότητα της υπό κρίση παράβασης συνεκτιμάται το γεγονός ότι, βάσει των στοιχείων του φακέλου, δεν προκύπτει ότι η εκπρόθεσμη γνωστοποίηση έγινε με δόλο²¹², καθώς και το γεγονός ότι δεν έγινε με στόχο να παρακαμφθεί ο ουσιαστικός έλεγχος της συγκέντρωσης από την Ε.Α., δεδομένου ότι η Γνωστοποιούσα δεν επιχείρησε να αποκρύψει την υπό κρίση πράξη, η οποία εξάλλου αναφέρθηκε στο πλαίσιο της από 20.9.2017 γνωστοποίησης συγκέντρωσης επί της απόκτησης αποκλειστικού ελέγχου από τη Γνωστοποιούσα επί της εταιρείας ΡΑΔΙΟΤΗΛΕΟΠΤΙΚΗ ΑΝΩΝΥΜΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ²¹³, η οποία μάλιστα εγκρίθηκε στις 24.11.2017²¹⁴ με την ΕΑ 652/2017, κατόπιν συνεκτίμησης και της υπό κρίση πράξης.

151. Η διάρκεια και της συγκεκριμένης παράβασης εκτείνεται από τις 30.8.2017 (ημερομηνία παρέλευσης της κατά νόμο προθεσμίας γνωστοποίησης) έως τις 31.1.2018 (ημερομηνία γνωστοποίησης), ήτοι πέντε (5) μήνες. Η μικρή διάρκεια της παράβασης έχει αναγνωρισθεί ως

²⁰⁸ Βλ. αποφάσεις Ευρωπαϊκής Επιτροπής της 18.02.1998, υπόθεση IV/M.920-Samsung/AST, σκ. 22, της 10.02.1999, υπόθεση IV/M.969-A.P. Möller, σκ. 15, και της 10.06.2009, υπόθεση IV/M.4994-Electrabel/CNR, σκ. 192-194.

²⁰⁹ Βλ. απόφαση ΓενΔΕΕ της 26.10.2017, T-704/14, Marine Harvest ASA κατά Επιτροπής, σκ. 345-373. Βλ. επίσης 536/2012, η οποία επικυρώθηκε με την ΔΕφαΘ 1799/2015, όπου ρητώς έγινε δεκτό ότι ορθώς η ΕΑ επέβαλε δύο χωριστά πρόστιμα, καθώς η πρόωρη πραγματοποίηση συγκέντρωσης και η παράλειψη γνωστοποίησης αποτελούν «διακριτές κατά το νόμο παραβάσεις, για τις οποίες προβλέπεται διαφορετικό πρόστιμο» (βλ. σκ. 6).

²¹⁰ ΕΑ 536/VI/2012 σκ. 58.

²¹¹ Βλ. απόφαση Ευρωπαϊκής Επιτροπής της 10.06.2009, υπόθεση COMP/M.4994-ELECTRABEL, σκ. 193-194 (με παραπομπή σε νομολογία), η οποία επικυρώθηκε από ΓενΔικ της 12.12.2012, υποθ. T-332/09.

²¹² Κατά την εκτίμηση της σοβαρότητας της παράβασης εξετάζεται η ύπαρξη δόλου ή αμέλειας. Βλ. σχετικά και αποφάσεις Ευρωπαϊκής Επιτροπής της 18.02.1998, υπόθεση IV/M.920-Samsung/AST, σκ. 13-16, και της 10.06.2009, υπόθεση IV/M.4994-Electrabel/CNR, σκ. 190 επ.

²¹³ Βλ. υπ' αριθ. πρωτ. 5170/20.09.2017 έντυπο γνωστοποίησης.

²¹⁴ Βλ. το από 24.11.2017 δελτίο τύπου αναρτημένο στην ιστοσελίδα <https://www.epant.gr>.

ελαφρυντική περίπτωση στο στάδιο επιμέτρησης του προστίμου²¹⁵, όμως, κατά την πρακτική της Ευρωπαϊκής Επιτροπής, ακόμα και διάστημα τριών μηνών έχει θεωρηθεί ότι είναι σημαντικό²¹⁶.

152. Περαιτέρω, ελαφρυντική περίπτωση συνιστά και η καλή συνεργασία της γνωστοποιούσας με την Υπηρεσία²¹⁷, όπως εν προκειμένω συνέβη.

153. Βάσει του άρθρου 6 παρ. 4 του Ν. 3959/2011, το πρόστιμο που θα επιβληθεί κατά τα ανωτέρω στη Γνωστοποιούσα, εφόσον της καταλογισθεί από την Ε.Α. η ανωτέρω υπαίτια παράβαση της υποχρέωσης εμπρόθεσμης γνωστοποίησης της υπό κρίση συγκέντρωσης, ανέρχεται και για την περίπτωση αυτή σε 30.000 ευρώ κατ' ελάχιστον και δεν μπορεί να υπερβεί το 10% του συνολικού κύκλου εργασιών της υπόχρεης προς γνωστοποίηση επιχείρησης, όπως αυτός ορίζεται στο άρθρο 10 του Ν. 3959/2011. Ο συνολικός κύκλος εργασιών του ομίλου στον οποίο ανήκει η αποκτώσα και υπόχρεη προς γνωστοποίηση εταιρία ανήλθε για το έτος 2016 στην ελληνική αγορά σε [...] ευρώ

154. Σε κάθε περίπτωση σε σχέση με την επιμέτρηση προστίμου αντιστοίχως με τα προαναφερθέντα επί της επιμέτρησης του προστίμου ως προς την παράβαση της υποχρέωσης αναστολής πραγματοποίησης της συγκέντρωσης και, σύμφωνα με το άρθρο 6 παρ. 4 τελευταίο εδάφιο του Ν. 3959/2011, λαμβάνεται υπόψη ως προς την οικονομική ισχύ (υπό το πρίσμα της αναζήτησης δεσπόζουσας θέσης) της Γνωστοποιούσας το γεγονός ότι τα μερίδιά της²¹⁸ είναι κατά ανωτέρω χαμηλά, αλλά και ο κ.ε. του ομίλου όπου ανήκει ανέρχεται στην ελληνική αγορά σε σχετικά μικρό ύψος με ό,τι αυτό συνεπάγεται²¹⁹.

ΓΙΑ ΤΟΥΣ ΛΟΓΟΥΣ ΑΥΤΟΥΣ

Η Ολομέλεια της Επιτροπής Ανταγωνισμού, ομοφώνως και σε φανερή ψηφοφορία:

A) Εγκρίνει, κατ' άρθρο 8 παρ. 3 του Ν. 3959/2011 την από 31.1.2018 (υπ' αριθ. πρωτ. 731) γνωστοποιηθείσα συγκέντρωση που αφορά στην απόκτηση αποκλειστικού ελέγχου της εταιρίας DIMERA MEDIA INVESTMENTS LTD επί εμπορικών σημάτων της εταιρίας ΠΗΓΑΣΟΣ ΕΚΔΟΤΙΚΗ ΑΝΩΝΥΜΗ ΕΤΑΙΡΙΑ, δεδομένου ότι η εν λόγω συγκέντρωση, παρ' ότι εμπίπτει στο πεδίο εφαρμογής του άρθρου 6 παρ. 1 του Ν. 3959/2011 και του άρθρου 3 του Ν. 3592/2007, ωστόσο υπολείπεται σημαντικά των κατωφλίων του άρθρου 3 παρ. 3 του Ν. 3592/2007, ήτοι του 35% σε καθεμία από τις επιμέρους αγορές της τηλεόρασης και των εφημερίδων και του 32% στο σύνολο των δύο αγορών της τηλεόρασης και των εφημερίδων μαζί, οπότε η Γνωστοποιούσα δεν αποκτά δεσπόζουσα θέση στις επιμέρους ως

²¹⁵ Βλ. σχετικά ΕΑ 530/2011, 536/2012.

²¹⁶ Βλ. σχετικά ΕΑ 536/2012. Βλ. και απόφαση Ευρωπαϊκής Επιτροπής της 10.02.1999, υπόθεση IV/M.969-A.P. Møller, σκ.19-20.

²¹⁷ Βλ. σχετικά ΕΑ 530/2011. Βλ. και απόφαση Ευρωπαϊκής Επιτροπής της 10.06.2009, υπόθεση COMP/M.4994-ELECTRABEL, σκ. 219. Επίσης βλ. και ΕΑ 595/2014, σκ. 145 περ. δ.

²¹⁸ Βλ. Ενότητα VI.

²¹⁹ Βλ. απόφαση Ευρωπαϊκής Επιτροπής της 10.6.2009, υπόθεση COMP/M.4994-ELECTRABEL, ό.π, σκ. 193-194 (με παραπομπή σε νομολογία), η οποία επικυρώθηκε από ΓενΔικ της 12.12.2012, υποθ. T-332/09.

άνω αγορές ΜΜΕ από την προκείμενη συναλλαγή και άρα δεν αναμένεται να προκληθεί συγκέντρωση ελέγχου σ' αυτές.

Β) Διαπιστώνει για τους αναφερόμενους στο σκεπτικό λόγους υπαίτια παράβαση από μέρους της εταιρίας DIMERA MEDIA INVESTMENTS LTD:

α) της υποχρέωσης προς έγκαιρη γνωστοποίηση του άρθρου 6 παρ. 1 του Ν. 3959/2011, και
β) της απαγόρευσης πραγματοποίησης της συγκέντρωσης πριν από την έκδοση σχετικής εγκριτικής απόφασης από την Επιτροπή Ανταγωνισμού

Γ) Επιβάλλει στην υπόχρεη ως άνω εταιρία πρόστιμο βάσει του άρθρου 6 παρ. 4 του Ν. 3959/2011 ύψους πενήντα χιλιάδων (50.000) ευρώ για την υπό στοιχεία (Βα) πράξη και, βάσει του άρθρου 9 παρ. 1 του Ν. 3959/2011 πρόστιμο τριάντα χιλιάδων (30.000) ευρώ για την ως άνω υπό στοιχεία (Ββ) πράξη.

Η απόφαση εκδόθηκε την **30^η Μαρτίου 2018**.

Η απόφαση να δημοσιευθεί στην Εφημερίδα της Κυβέρνησης, σύμφωνα με το άρθρο 27 παρ. 1 του ν. 3959/2011.

Ο Συντάκτης της Απόφασης

Νικόλαος Ζευγώλης

Ο Πρόεδρος

Δημήτριος Κυριτσάκης

Η Γραμματέας

Ευγενία Ντόρντα